

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ Β΄ ΤΜΗΜΑ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Στην Αθήνα σήμερα, 19 Ιανουαρίου 2008, ημέρα Σάββατο και ώρα 09.00' συνεδρίασε στην Αίθουσα Γερουσίας του Μεγάρου της Βουλής η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων», υπό την προεδρία του Βουλευτού Ηλείας, κ. Παναγιώτη Αδρακτά, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση των θεμάτων: «Ναρκωτικά, Ρατσισμός, Βία και εγκληματικότητα, Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, Ισότητα των φύλων, Ανεργία και φτώχεια, Η θέση των νέων στην κοινωνία, Το δημογραφικό πρόβλημα, Τοπικά προβλήματα, Άλλα κοινωνικά προβλήματα», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με λυκειακές τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των Τ.Ε.Ε. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΒ' Σύνοδος 2006 – 2007.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Μαΐδου Σοφία (Γερμανία), Μακρή Δανάη (Επικρατείας), Μανιάτης Ανδρέας (Νομός Μεσσηνίας), Μαστιχιάδου Ζωή (Ν. Αττικής), Ματζήνας Κωνσταντίνος (Α΄ Αθηνών), Μητράκου Βασιλική (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής), Μητρέβσκη Θεόδωρος (Β΄ Θεσσαλονίκης), Μουτάφης Βασίλειος-Αθανάσιος (Νότια Αφρική), Μπίντση Ευγενία (Β΄ Αθηνών), Μπίτζιου Καλλιόπη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Μπούρμπος Αθανάσιος (Β΄ Αθηνών), Μωραΐτη Άλκηστis (Αυστραλία), Νάση Βαλεντίνα (Α΄ Αθηνών), Ξανθούλη Βενετία (Νομός Σερρών), Ξενίδης Κυριάκος (Νομός Γρεβενών), Ξενοφώντος Χρήστος (Κύπρος), Ξυλογιάννη Αντριάννα (Νομός Άρτας), Παναγούλης Βασίλειος (Επικρατείας), Παντούβερης Δημήτριος (Β΄ Αθηνών), Παπαγεωργίου Σοφία (Κύπρος), Παπαδημητρίου Ζωή (Νομός Φθιώτιδος), Παπαδόπουλος Δημήτριος (Νομός Κιλκίς), Παπακώστα Ειρήνη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Παππά Παναγιώτα (Νομός Άρτας), Πασόπουλος Σπύρος (Β΄ Πειραιώς), Παυλίδου Δέσποινα (Ν. Αττικής), Ποδαρά Ανδρονίκη

(Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής), Ποτουρίδης Γιώργος (Νομός Κιλκίς), Πούλιου Μαρία (Νομός Καρδίτσας), Προκόπη Μαρία (Κύπρος), Ραμαντάκη Νικολέτα (Νομός Αχαΐας), Ριμαγμού Δήμητρα (Επικρατείας), Σακκά Δήμητρα (Β' Αθηνών), Σαμαράς Αθανάσιος (Νομός Τρικάλων), Σαρρή Άννα (Α' Αθηνών), Σκανδάλου Δήμητρα (Νομός Λαρίσης), Σμπιλή Βερονίκη (Νομός Πέλλης), Στάης Νίκος (Α' Πειραιά), Στασής Μάριος (Κύπρος), Στρουμπούλη Αγγελική (Β' Αθηνών), Τασέλη Παρασκευή (Α' Θεσσαλονίκης), Τεκνάκης Φώτης (Νομός Ευβοίας), Τρυπίδου Χριστίνα (Νομός Ροδόπης), Τσερτσίδου Ραφαήλα (Β' Θεσσαλονίκης), Τσιαγγάλη Μαρία (Επικρατείας), Τσομπανούδη Παναγιώτα (Νομός Έβρου), Χαραλαμποπούλου Βασιλική (Νομός Αχαΐας), Χατζηνικολή Μαρία (Κύπρος), Χουρτσίδης Ευστάθιος (Α' Θεσσαλονίκης) και Ψύλλιας Κωνσταντίνος (Νομός Πρεβέζης).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλημέρα και καλή χρονιά. Σας καλωσορίζω στο Ελληνικό Κοινοβούλιο και στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων.

Δεν ξέρω αν έχετε γενική ενημέρωση για το πώς λειτουργούν οι Επιτροπές. Η Βουλή έχει έξι Διαρκείς Επιτροπές, στις οποίες είναι χωρισμένοι οι συνάδελφοι Βουλευτές και συμμετέχουν κυρίως σε όποια θέλει ο καθένας. Αν κάποια φορά συμπέσει να ζητούν πολλοί Βουλευτές την ίδια Επιτροπή, ο Πρόεδρος κανονίζει τα μέλη.

Η κάθε Επιτροπή επεξεργάζεται νομοσχέδια της δικής της ευθύνης. Για παράδειγμα, η δική μας Επιτροπή επεξεργάζεται σχέδια νόμου –γιατί είναι σχέδια μέχρι να γίνουν νομοσχέδια- του Υπουργείου Υγείας, του Υπουργείου Εργασίας και του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών. Είναι μεγάλη η γκάμα.

Ο Υπουργός καταθέτει το νομοσχέδιο στη Βουλή και η Βουλή το φέρνει στις Επιτροπές για να το επεξεργαστούμε. Εδώ ουσιαστικά γίνεται η ζύμωση του νομοσχεδίου. Εδώ γίνεται η κουβέντα με μεγαλύτερη ευχέρεια, περισσότερο χρόνο. Η Επιτροπή αποφασίζει και επιβεβαιώνεται στη Διάσκεψη των Προέδρων, γιατί μαζί με τον Πρόεδρο κ. Σιούφα οι Πρόεδροι των Επιτροπών συμμετέχουν στη Διάσκεψη των Προέδρων, η οποία κανονίζει όλα τα ζητήματα της Βουλής. Ακόμα και πόσες συνεδριάσεις θα γίνουν σ' ένα νομοσχέδιο, αυτό και πάλι αποφασίζεται από τη Διάσκεψη των Προέδρων.

Γίνεται λοιπόν διεξοδική συζήτηση, όπως θα κάνουμε και εμείς σήμερα στην Επιτροπή μας. Υπάρχει ο κεντρικός εισηγητής από κάθε κόμμα, αυτός που έχει αναλάβει να εισηγηθεί

στην Επιτροπή το νομοσχέδιο και βεβαίως μετά αρχίζει η συζήτηση με όλους τους συναδέλφους.

Οι συνάδελφοι γράφονται στον κατάλογο, μιλούν, λένε τις παρατηρήσεις τους. Παρών είναι ο αντίστοιχος Υπουργός που έχει φέρει το νομοσχέδιο. Αν δηλαδή το νομοσχέδιο αφορά το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, ο Υπουργός θα είναι ο κ. Αβραμόπουλος. Ο Υπουργός ακούει, απαντάει και έτσι γίνεται η ζύμωση του νομοσχεδίου.

Από κει και πέρα, αν ψηφιστεί ομόφωνα –λίγο δύσκολο, μερικές φορές ψηφίζεται ομόφωνα κάποια κύρωση- έρχεται στην Ολομέλεια της Βουλής σε συζήτηση μιας μέρας. Αν δεν ψηφιστεί ομόφωνα -που έτσι συνήθως συμβαίνει- ξαναγίνεται αυτή η συζήτηση οργανωμένη στην Ολομέλεια για να λάβουν μέρος και οι υπόλοιποι Βουλευτές, να γίνει και ψηφοφορία, αν χρειαστεί, ώστε να ολοκληρωθεί το νομοσχέδιο. Αυτή είναι η διαδικασία που ακολουθείται σ' ένα νομοσχέδιο και αυτή είναι η λειτουργία της Επιτροπής.

Η Επιτροπή έχει ουσιαστικό ρόλο, γιατί υπάρχει μεγαλύτερη άνεση να συζητηθεί το νομοσχέδιο. Συνήθως γίνονται δύο με τρεις ή καμιά φορά και τέσσερις συνεδριάσεις. Αυτό δίνει την ευχέρεια στους συναδέλφους, που θέλουν να ασχοληθούν με το νομοσχέδιο, να το έχουν διαβάσει. Γιατί για να λέμε και την αλήθεια, μη νομίζετε ότι όλοι διαβάζουμε όλα τα νομοσχέδια με λεπτομέρεια. Γι' αυτό, άλλωστε, έχουμε χωριστεί σε Επιτροπές, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα που έχει ο καθένας.

Εγώ άλλωστε πιστεύω ότι η εξειδίκευση είναι το καλύτερο. Δεν μπορείς να ξέρεις λίγο απ' όλα, πρέπει να ξέρεις κάτι καλά. Πιστεύω ότι και εσείς το αναγνωρίζετε, ακόμη και στο Λύκειο και στις σπουδές που κάνετε, ότι δεν μπορείς να ξέρεις τα πάντα και ελληνικά και γαλλικά και μαθηματικά κ.λπ. Κάτι ξέρεις καλύτερα.

Την ίδια διαδικασία θα ακολουθήσουμε και εμείς εδώ. Βέβαια εμείς έχουμε ειρηνική συνύπαρξη και πολιτική. Δεν υπάρχουν πέντε εισηγητές. Είναι ένας εισηγητής, ο οποίος θα μας πει τις θέσεις του. Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του εισηγητή, του κυρίου Μητρέβσκη, που είναι έξι λεπτά θα μπορείτε να εγγραφείτε, όσοι θέλετε να λάβετε το λόγο, στο Γραμματέα της Επιτροπής, που υποστηρίζει το έργο της και έχετε το δικαίωμα να μιλήσετε τρία λεπτά.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Θεόδωρος Μητρέβσκη από Β' Θεσσαλονίκη.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΗΤΡΕΒΣΚΗ (Εισηγητής - Β' Θεσσαλονίκης): Ευχαριστώ πολύ.

Αξιότιμε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι, σ' έναν κόσμο όπου ο αμοραλισμός, οι ανισότητες κι η

δολιοφθορά είναι καθημερινά δείγματα της κοινωνίας μας, για την οποία όμως όλοι μας δηλώνουμε «πάνω απ' όλα ο ίδιος ο άνθρωπος», οφείλουμε ως Επιτροπή των Κοινωνικών Υποθέσεων να ασχοληθούμε μ' όλα αυτά τα θέματα, που κάνουν την κοινωνία μας να δείχνει παγερά το σκληρό της πρόσωπο. Οφείλουμε αυτές τις μέρες να αντιπροσωπεύσουμε με τις σκέψεις μας όλες εκείνες τις φωνές των συμπολιτών μας και, κυρίως, των νέων, που εγείρουν συνεχώς αξιώσεις για την αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων, αλλά που η φωνή τους παραμένει ρευστή κι εύθραυστη μέσα στον κυκεώνα της καθημερινότητας.

Καταρχήν, θα συνιστούσα να συζητήσουμε για το μείζον πρόβλημα των ναρκωτικών, θέμα πάντα επίκαιρο που αφορά κυρίως τους νέους. Νομίζω ότι όλοι μας θυμόμαστε τον πρόσφατο θάνατο της δεκατετράχρονης κοπέλας από τη χρήση κοκαΐνης. Όλοι εκφράσαμε τη συγκίνησή μας για τον άδικο χαμό της και την οργή γι' αυτούς που την άφησαν έντεχνα να παρασυρθεί από τα λευκά της όνειρα. Και μολονότι όλοι γινόμασταν μάρτυρες ενός τέτοιου πραγματικού γεγονότος, αφεθήκαμε να μιλάμε για τη χαλάρωση και την αποσύνθεση των αρμόδιων φορέων, χωρίς ουσιαστικά να ενεργήσουμε και να δραστηριοποιήσουμε τους μηχανισμούς καταστολής και πρόληψης, οι οποίοι ολοένα και περισσότερο μένουν θαμμένοι κάτω από τα στεγνά σχέδια των πολιτικών και κομματικών τους προγραμμάτων. Έτσι, γι' αυτό το λόγο οφείλουμε από τώρα, ως, εν δυνάμει, ενεργοί πολίτες, όχι μόνο να στιγματίσουμε τα ατοπήματα του κρατικού μηχανισμού, αλλά και να γίνουμε πρωτοπόροι για τη σύνθεση μιας καλύτερης πολιτικής στο θέμα των ναρκωτικών.

Θα υποστήριζα ότι εύλογα αξίζει να σταθούμε με ιδιαίτερη προσοχή στο γεγονός ότι οι ναρκομανείς δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως εγκληματικά πορτρέτα, που το πρόσωπό τους η κοινωνία χρησιμοποιεί για να δικαιολογήσει τα λάθη της και πως είναι ανάγκη να δοθεί, εκ μέρους της Πολιτείας, ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη της εξάπλωσης του φαινομένου κι όχι στην καταστολή του και μάλιστα με βίαιο τρόπο.

Σημαντικό θεωρείται και το πρόβλημα του ρατσισμού, αφού δεν περιορίζεται μόνο στις φυλετικές διακρίσεις, αλλά στρέφεται εναντίον όλων των κοινωνικών ομάδων, πάντοτε των πιο ανίσχυρων και αδύναμων.

Στην Ελλάδα δεν λείπουν τα κρούσματα ρατσισμού από κάποια άτομα που διακατέχονται από ξενοφοβία, καθώς θεωρούν ότι οι υπαίτιοι για την αύξηση της εγκληματικότητας είναι οι αλλοδαποί μαθητές κι οι Έλληνες της διασποράς που αποφάσισαν

να μετοικήσουν στη χώρα μας. Έτσι στο χώρο του σχολείου οι αλλοδαποί μαθητές περιορίζονται. Στο χώρο της δουλειάς είναι σχεδόν αδύνατον να καταλάβουν θέσεις ανάλογες των σπουδών, που, ενδεχομένως, έχουν κάνει. Αυτό σταδιακά οδηγεί στην ανεργία το υγιές εργατικό δυναμικό.

Είναι όμως ορθό και χρήσιμο να κάνουμε λόγο όχι μόνο για τους οικονομικούς μετανάστες και τον τρόπο που αντιμετωπίζονται από την ελληνική κοινωνία, αλλά και για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα άτομα που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα του αλκοολισμού, τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας ή εκείνους που είναι φορείς του AIDS, τους ομοφυλοφίλους και τις γυναίκες που δεν απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα με τους άνδρες.

Η εισήγησή μου για το θέμα αυτό δεν περιορίζεται απλά στην ανάγκη για συντονισμένη δράση, για αναγνώρισή τους ως άτομα με ίσα δικαιώματα, αλλά και στη δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου, που θα απλουστεύσει πολλά από τα προβλήματά τους και θα αξιοποιήσει τις δεξιότητές τους.

Συχνό φαινόμενο των κοινωνικών συνθηκών είναι και η έξαρση της βίας και της εγκληματικότητας, που παίρνει είτε τη μορφή της ενδοοικογενειακής βίας, της νεανικής βίας και της κακοποίησης, είτε τη μορφή της βίας στα γήπεδα. Η θέση μας σ' αυτό το πρόβλημα, κυρίως για το λόγο ότι η βία είναι ένας τρόπος αντίδρασης που εμφανίζεται στις νεαρές ηλικίες και μάλιστα με πολύ ωμό και καθοριστικό τρόπο για τη σμίλευση του χαρακτήρα, θα πρέπει να εστιαστεί καταρχήν στην ολόπλευρη στήριξη των κακοποιημένων παιδιών και των νέων που βιαιοπραγούν και στην λήψη συντονισμένων μέτρων για την καταστολή της εγκληματικότητας.

Ταυτόχρονα, μπροστά στην τραγική προοπτική της όξυνσης του προβλήματος οφείλουμε να θεραπεύσουμε κι όλες εκείνες τις παραμέτρους που οδηγούν στο φανατισμό και στο χουλιγκανισμό, όπως η κοινωνική ανισότητα, η ανεργία, η έλλειψη επικοινωνίας με το συνάνθρωπό μας κι άλλα παρόμοια φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας.

Παράλληλα, αξιόλογα θέματα που αφορούν τη σημερινή κοινωνία και χρήζουν ουσιαστικότερης και σοβαρότερης αντιμετώπισης είναι το δημογραφικό πρόβλημα, αφού η Ελλάδα έχει έναν από τους πιο υπέργηρους πληθυσμούς στον κόσμο. Η φτώχεια και η ανεργία που πλήττουν ένα μεγάλο μέρος των πολιτών, αποτελούν ένα μόνιμο φαινόμενο του καπιταλιστικού συστήματος. Το πρόβλημα της ανεργίας προβάλλει ολοένα και πιο επιτακτικό, καθώς είναι μοναδική μέριμνα των νέων και μάλιστα κάνουν τα αδύνατα δυνατά για να

καταλάβουν μια θέση εργασίας.

Τα μέτρα για τον περιορισμό του προβλήματος αναμφίβολα είναι πολλά. Αναφέρω ενδεικτικά: τον καλύτερο σχολικό επαγγελματικό προσανατολισμό, τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε παραμεθόριες περιοχές με ενίσχυση των επενδύσεων, πάντοτε με ευνοϊκούς οικονομικούς όρους, την απαγόρευση της πολυθεσίας και φυσικά το θέμα των ημερών: την αξιοκρατία στις προσλήψεις και μάλιστα στις δημόσιες θέσεις.

Στο σημείο αυτό, καλό θα ήταν να τονίσουμε και τη δυσμενή θέση των νέων στην ελληνική σύγχρονη πραγματικότητα. Ανεργία, χάσμα γενεών, έλλειψη υποστήριξης και κατανόησης, εκμετάλλευση, απομόνωση και άρνηση είναι μερικές μόνο από τις εκφάνσεις της πραγματικότητας των νέων σήμερα.

Τι θα μπορούσε άραγε να προτείνει η σημερινή κοινωνία στους νέους; Μια βαθύτερη κι επισταμένη διερεύνηση των προβλημάτων, που οδηγούν στο χάσμα των γενεών, στην έλλειψη των προϋποθέσεων για τη δημιουργική έκφραση των νέων και στην απουσία ή υπολειτουργία των θεσμών θα τους βοηθούσαν στην ομαλή τους ένταξη στο πολιτειακό μας γίγνεσθαι. Ίσως θα ήταν κάποια αρχή για τη λύση του προβλήματος. Την πρόταση βέβαια την έκανε πριν μερικούς αιώνες ο Περικλής στον Επιτάφιό του. «Στα αξιώματα υποβαλλόμαστε ανάλογα με τις δυνατότητες και την προκοπή μας, χωρίς να εμποδίζεται κανένας από την καταγωγή, τον πλούτο, την κοινωνική του θέση». Εγώ θα προσθέσω κάτι ακόμα: την ηλικία.

Βέβαια, υπάρχουν κι άλλα θέματα, που είναι χρήσιμο να αναφερθούν, τουλάχιστον, ως αφορμή για σκέψη και προβληματισμό, όπως η δωρεά οργάνων κι η ανάγκη ενημέρωσης της κοινής γνώμης, ο θεσμός της υιοθεσίας κι η αρτιότερη οργάνωση του συστήματος, η ευθανασία κι η ανάγκη νομοθετικής κάλυψης.

Η αναφορά όλων αυτών των προβλημάτων σκοπό δεν έχει τη δημιουργία κλίματος τρομοκρατίας για το σαθρό κόσμο που ζούμε ή για τις απάνθρωπες συνθήκες ζωής που εμείς οι ίδιοι έχουμε δημιουργήσει. Σκοπός μας νομίζω ότι δεν θα πρέπει να είναι ο απλός κι εύκολος καταλογισμός των ευθυνών στο τρίπτυχο Παιδεία – Πολιτεία - Πολίτες. Αποδιοπομπαίος τράγος δεν είναι ένα πραγματικό πρόσωπο, ένας τύπος ή όπως θα έλεγε ένας ψυχαναλυτής, μια μεταβατική φιγούρα, στην οποία προβάλλει ο παρατηρητής τους δικούς τους φόβους κι ελπίδες. Σκοπός μας επιβάλλεται να είναι όχι μόνο ο προσδιορισμός του προβλήματος και του επιπέδου επίλυσής του, αλλά ταυτόχρονα ο εντοπισμός των κινήτρων και των αναγκών που

οδηγούν στο πρόβλημα και η αναζήτηση λύσεων, που θα αποτελεί μια άτυπη συμφωνία, για να ικανοποιεί καθέναν από τους εμπλεκομένους στο πρόβλημα.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει τώρα η Έφηβος Βουλευτής Δήμητρα Σκανδάλου από το Νομό Λάρισας.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ (Νομός Λάρισας): Αγαπητοί συνάδελφοι, γεια σας. Προέρχομαι από το Νομό της Λάρισας και συγκεκριμένα από την Αγιά. Είναι μια πολύ όμορφη πόλη, που φέτος το καλοκαίρι δοκιμάστηκε σκληρά από τις ανελέητες πυρκαγιές που ξέσπασαν σε όλη την Ελλάδα.

Θέλω να σας μιλήσω για τον εθελοντισμό. Είναι ένα θέμα το οποίο με απασχόλησε πάρα πολύ, ιδιαίτερα το φετινό καλοκαίρι, επειδή είδα πως η αναληγσία των ανθρώπων έχει φθάσει πλέον στο έπακρο. Είμαστε νέοι και βλέπουμε όλα αυτά τα σύγχρονα προβλήματα που προκαλούν στον άνθρωπο τόσο μεγάλη ανεπάρκεια να επουλώσει τις πληγές του.

Έχουμε ένα κόσμο που παρά το ότι προχωρά και αναπτύσσεται, παρά το ότι έχουμε καταφέρει να κάνουμε πάρα πολλά πράγματα, δεν έχουμε καταφέρει να μετριάσουμε τον ανθρώπινο πόνο, να βρούμε ένα αντίδοτο στη δυστυχία των ανθρώπων, να δώσουμε μία λύση σε όλα αυτά τα προβλήματα.

Νομίζω ότι ήρθε η ώρα και εμείς ως νέοι και ως έφηβοι να σκεφθούμε γι' αυτό και να προσπαθήσουμε να δώσουμε κάποια λύση. Νομίζω ότι ο εθελοντισμός είναι πάρα πολύ βασικός, διότι δίνει την ευκαιρία στους ανθρώπους και ιδιαίτερα στους νέους να έλθουν πιο κοντά. Υπάρχει μία κοινωνική επαφή, η οποία βοηθάει πάρα πολύ, καθώς στη σύγχρονη εποχή είναι πολύ δύσκολο να αναπτυχθούν διαπροσωπικές σχέσεις και βλέπουμε ότι το φαινόμενο αυτό εξαπλώνεται σιγά-σιγά.

Είναι πολύ σημαντικό, επίσης, να τονιστεί ότι, σαν νέοι που είμαστε, πρέπει να αναλάβουμε πρωτοβουλίες και να νοιώσουμε την ευθύνη που έχουμε ως επερχόμενες γενιές. Είναι πολύ βασικό να πούμε ένα πολύ βροντερό «όχι» στη ρηχή ψυχαγωγία των ηλεκτρονικών παιχνιδιών της τηλεόρασης που μας προσφέρεται σήμερα, που δεν έχει τίποτε να μας προσφέρει, τουλάχιστον σε εμάς. Έχει, όμως, να προσφέρει σε κάποιους άλλους που έχουν οφέλη από όλη τη διαδικασία.

Θα ήθελα, τελειώνοντας, να πω ότι πρέπει να σκεφθούμε το μέλλον μας σοβαρά και να μην φοβόμαστε πλέον γι' αυτά που θα γίνουν για εμάς χωρίς εμάς. Πρέπει να πάρουμε τη ζωή στα χέρια μας, να οργανωθούμε και να μπούμε σε οργανώσεις όπως είναι η WWF, οι «Γιατροί χωρίς Σύνορα», να δώσουμε συνδρομές, να γίνουμε, επιτέλους, ενεργοί πολίτες, να κλείσουμε την τηλεόρασή μας, να φύγουμε από το βολικό καναπέ μας και να προσπαθήσουμε να κάνουμε κάτι, ούτως ώστε να οικοδομήσουμε ένα στέρεο μέλλον τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Ευρώπη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την κυρία συνάδελφο, που μας διευκόλυνε και στο χρόνο, αφού δεν τον εξάντλησε.

Πριν δώσω το λόγο στην επόμενη Έφηβο Βουλευτή, θα ήθελα να σας πω ότι οι Βουλευτές Επικρατείας δεν ψηφίζονται. Έχουν μοιραστεί ανάλογα με τη δύναμη των ποσοστών που παίρνουν τα κόμματα. Αυτά βγάζουν και τους προτεινόμενους από κάθε κόμμα Βουλευτές Επικρατείας.

Αυτό είθισται να γίνεται γιατί δίνει την ευκαιρία στον αρχηγό του κάθε κόμματος να επιλέξει αυτούς που δεν θέλουν να μπουν στη βάσανο της διαδικασίας της ψήφου. Είναι εξέχουσες προσωπικότητες ή προσωπικότητες με ειδικές γνώσεις, που πιστεύει ο αρχηγός, αν θα είναι Πρωθυπουργός, ότι του χρειάζονται να τους έχει μαζί του, ώστε να λειτουργήσει και με αυτούς ακόμα καλύτερα.

Γι' αυτό και τους επιλέγει και βάζει ο ίδιος τους Βουλευτές Επικρατείας ή για να εκφράσει άλλα κοινωνικά στρώματα με ειδικές ανάγκες ή οτιδήποτε άλλο. Είναι ξεκαθαρισμένο από την αρχή πόσους θα πάρει κάθε κόμμα, ανάλογα με τη δύναμή του και οι Βουλευτές Επικρατείας συμμετέχουν με τα ίδια δικαιώματα, όπως και οι εκλεγμένοι από το λαό, με την ψήφο, Βουλευτές.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Επικρατείας κυρία Δανάη Μακρή.

ΔΑΝΑΗ ΜΑΚΡΗ (Επικρατείας): Ένα από τα προβλήματα που, πραγματικά, αντιμετωπίζει η κοινωνία μας και τους τελευταίους μήνες βλέπουμε ότι υπάρχει σε όξυνση είναι η βία και η παραβατικότητα. Η έκταση αυτού του φαινομένου παίρνει, δυστυχώς, ανησυχητικές διαστάσεις. Κάθε μέρα βλέπουμε και από μία νέα επίθεση που βάλει κυρίως την ψυχή. Δεν πρέπει να δείχνουμε ούτε ίχνος συμπόνιας σ' αυτούς που συγκαλύπτουν τα αληθινά γεγονότα

και πρέπει, πίσω από κάθε αθώα ιστορία, να μάθουμε να διαβάζουμε τις στρατηγικές συγκάλυψης.

Δυστυχώς, τα κοινωνικά αντανακλαστικά εμφανίζονται εντελώς νεκρωμένα και το τέλμα αδιατάραχτο. Οι απαντήσεις που δίδονται σε κάθε φαινόμενο βλέπουμε ότι δεν ικανοποιούν. Οι ευθύνες επιμερίζονται και οι εικασίες είναι πολλές.

Αλήθεια, αναρωτιόμαστε, σε ποιο βαθμό η εικονική βία δεν γεννά πραγματική βία; Ευθύνεται η τηλεόραση για την αύξηση της νεανικής εγκληματικότητας. Η υιοθέτηση προτύπων βίας εξαρτάται βέβαια από το βαθμό ομοιότητας των μηνυμάτων βίας που δέχεται κανείς, σε σχέση με τις καταστάσεις που βιώνει στο άμεσο περιβάλλον του.

Το χειρότερο πλέον είναι ότι η βία δεν τρομάζει. Έχει αποκτήσει οικείο πρόσωπο. Έχετε αναρωτηθεί, ότι για την αύξηση της νεανικής παραβατικότητας ευθύνεται η συνεχής αποθέωση της βίας και της ωμότητας, που δηλητηριάζει τη μάζα, κυρίως, μέσα από την τηλεόραση και τον κινηματογράφο;

Ας ανοίξουμε πραγματικά τα μάτια όσων δεν θέλουν να δουν. Ας ξεβουλώσουμε τα αυτιά όσων δεν θέλουν να ακούσουν. Ας πυροδοτήσουμε τη σκέψη όσων δεν θέλουν να σκέφτονται. Μην πέσουμε σε λήθαργο, μην κυνηγήσουμε άλλο υλικά οφέλη. Δεν οδηγούν πουθενά. Όλοι οι άνθρωποι είμαστε ίσοι. Μην νανουρίζουμε τη συνείδησή μας. Μόνο οι απαίδευτοι ακολουθούν δόγματα και προκαταλήψεις, στερεότυπες αντιλήψεις, παραδομένοι σε πάθη και μίσση.

Σας διαβεβαιώνω, λοιπόν, ότι όχι μόνο ευαίσθητοι δεν ήμασταν και δεν είμαστε, αλλά η ευαισθησία μας ξεράθηκε μαζί με το τσιμέντο που καθημερινά μπαίνει στις μεγαλουπόλεις μας.

Γι' αυτό, καλούμαστε, εμείς οι νέοι, να καλλιεργήσουμε την κριτική σκέψη συμμετέχοντας ενεργά και δημιουργικά στη ζωή, με αφετηρία μας, κάθε φορά, το διάλογο. Εμείς, πραγματικά, δεν θέλουμε η χώρα μας να κομματιαστεί σε φατρίες, να δηλητηριαστεί από εσωτερικές αντιπαλότητες. Ζηλεύουμε τις χώρες που παντρεύουν την ιδέα της ελευθερίας με την ιδέα της ισότητας.

Όλοι έχουμε δικαίωμα για ζωή, ελευθερία και επιδίωξη της ευτυχίας. Θέλουμε, λοιπόν, μια κοινωνία που δέχεται τους ξένους, χάρη στο ανεκτικό πνεύμα της δημοκρατίας, γιατί και αυτοί έχουν μια θέση στην κοινωνία μας, όπως και εμείς είχαμε μια θέση, όταν πήγαμε και ζητήσαμε δουλειά σε ξένες χώρες. Η πολιτιστική μας ταυτότητα, άλλωστε, είναι ήδη προσδιορισμένη από τη χιλιόχρονη ιστορία μας, μέσα από μία πολυεθνική χροιά, που μας

δίδαξε να δείχνουμε ανοχή και σεβασμό στους πολίτες και στους φιλοξενούμενούς μας.

Χρειάζεται, λοιπόν, να αμβλύνουμε ή να απαλείψουμε τελείως τις αδυναμίες μας τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Τέτοιο εργαλείο πάντα είναι η μόρφωση του λαού, η οποία προάγει το ελεύθερο φρόνημα και την πίστη στα δημοκρατικά ιδεώδη. Κυρίως, όμως, χρειαζόμαστε την αγάπη για την πατρίδα μας, για τα άτομα, για όλους εμάς. Χρειάζεται να πιστέψουμε ότι θα έχουμε ένα καλύτερο μέλλον, ένα καλύτερο αύριο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Χουρτσίδης Ευστάθιος από την Α΄ Θεσσαλονίκης.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΧΟΥΡΤΣΙΔΗΣ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμε κύριε Μπαμπινιώτη, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα και εγώ αρχικά, με τη σειρά μου, να εκφράσω τη χαρά μου για τη συμμετοχή μου στις εργασίες της «Βουλής των Εφήβων». Πιστεύω πως, παρά τις επικρίσεις που δέχεται ο θεσμός αυτός, το έργο του παραμένει πολύτιμο.

Εκμεταλλεούμενος, λοιπόν, την ευκαιρία που μου δίνεται, θα ήθελα να σας εκθέσω ένα προβληματισμό μου. Ως νέος της εποχής μου, προσπαθώ να ανακαλύψω τη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Στην προσπάθεια αυτή, όμως, παρατηρώ ότι αυτή η κοινωνία, η δική μας κοινωνία, χαρακτηρίζεται, δυστυχώς, από μία ηθική και πολιτισμική παρακμή.

Πράγματι, κοιτάζω γύρω μου και βλέπω την υποβάθμιση κάθε ηθικής αξίας και κάθε αρχής, αλλά, ταυτόχρονα, παρατηρώ και το χλευασμό κάθε προσπάθειας διαφύλαξης των στοιχείων αυτών. Γιατί, όμως, παρατηρείται το φαινόμενο αυτό; Ποιοι παράγοντες ευθύνονται για τη φθίνουσα πορεία της κοινωνίας μας σε ηθικούς και κοινωνικούς τομείς;

Η απάντηση είναι λίγο-πολύ γνωστή. Από τη μία οι σύγχρονοι ρυθμοί ζωής και από την άλλη, η αλλαγή των προτεραιοτήτων, με γνώμονα το κέρδος, σε συνδυασμό με την –κατά τη γνώμη μου- ελαττωματική λειτουργία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και ορισμένων πολιτικών θεσμών που προκαλούν τέτοιου είδους φαινόμενα. Φυσικά οφείλουμε να τονίσουμε και την προβληματική λειτουργία της παιδείας, πράγμα που εμείς, τόσο καλά, έχουμε βιώσει.

Στο σημείο, όμως, που έχουμε φθάσει δεν νομίζω πως πρέπει να επικεντρωθούμε τόσο στους λόγους πρόκλησης της παρακμής όσο στα αποτελέσματα που απορρέουν από αυτή.

Σας προκαλώ, λοιπόν, να αναλογιστείτε πού οφείλεται η διαφθορά είτε στην πολιτική είτε στην κοινωνική ζωή. Επίσης, αναλογιστείτε πού οφείλεται η εκμετάλλευση του σύγχρονου ανθρώπου ή ακόμη το γεγονός πως τα άτομα πλέον δραστηριοποιούνται δίχως συνείδηση και ηθικές αναστολές. Αναλογιστείτε, ακόμη, πού οφείλεται η κρίση που διέρχονται οι ανθρώπινες σχέσεις σήμερα ή ακόμα και η επικίνδυνη αύξηση της παραβατικότητας. Τότε θα καταλάβετε για ποιο πράγμα σας μιλάω.

Ο σύγχρονος Έλληνας έχει ξεχάσει πια στο συρτάρι αξίες και αρχές, που, επί αιώνες, τον συνόδευαν, στην κοινωνική, πολιτική και πολιτισμική εξέλιξή του και αναδείκνυαν τη λαμπρή προσωπικότητά του. Σήμερα, λοιπόν, τα στοιχεία αυτά έχουν αντικατασταθεί με άλλα που κάποτε, αν δεν φάνταζαν ανήθικα, έδειχναν, τουλάχιστον, παράλογα.

Επίσης, θα ήθελα να τονίσω, ότι το φαινόμενο αυτό δεν είναι καθολικό. Τα παραδείγματα που προανέφερα, ευτυχώς, ακόμα αποτελούν μεμονωμένα περιστατικά, διότι ακόμα υπάρχουν συμπολίτες μας που κατανοούν την αξία των αρχών αυτών. Δυστυχώς, όμως, οι εξαιρέσεις αυτές τείνουν να γίνουν ο κανόνας και εδώ είναι που εντοπίζεται ο προβληματισμός μου.

Τέλος, θα ήθελα να πω ότι δεν έχω στόχο να υποκριθώ το θεματοφύλακα των ηθικών αξιών του σήμερα. Εξάλλου, αυτό μόνο ανόητο θα ήταν, αφού, όπως οι περισσότεροι, έτσι και εγώ, έχω παραβεί, σε μερικές περιπτώσεις, τις αρχές, με τις οποίες με ανέθρεψαν οι γονείς και οι δάσκαλοί μου, αλλά ούτε και διαθέτω τις κατάλληλες εμπειρίες για το ρόλο αυτό.

Απλά, θέλω να επισημάνω και να υπενθυμίσω την κατάσταση σε αυτούς που μπορούν και μακάρι να θέλουν να την αντιμετωπίσουν. Διαφορετικά, εμείς θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε τις συνέπειες της δικής τους αμέλειας στο μέλλον, σε ένα μέλλον που, εγώ, τουλάχιστον, φαντάζομαι διαφορετικό.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Ραφαήλα Τσερτσίδου, από τη Β΄ Θεσσαλονίκης.

ΡΑΦΑΗΛΑ ΤΣΕΡΤΣΙΔΟΥ (Β΄ Θεσσαλονίκης): Ευχαριστώ πολύ.

Φίλες και φίλοι, δεδομένης της κατάστασης τους τελευταίους μήνες, λαμβάνοντας υπόψη μας το βιασμό της δεκατετράχρονης, αλλά και ταυτόχρονα, το θάνατο πολλών παιδιών από τα ναρκωτικά, θα ήθελα να μιλήσω για τη βία που βιώνουν συγκεκριμένα οι νέοι στην εποχή μας, καθώς αυτήν τη στιγμή βρισκόμαστε στη «Βουλή των Εφήβων».

Η βία που βιώνουν προέρχεται από την οικογένεια, από οργανωμένες ομάδες συνομηλίκων τους, από την κοινωνία. Από την κοινωνία, προέρχεται, μέσω του φανατισμού - συγκεκριμένα των φανατισμένων οπαδών- αλλά και μέσω του περιορισμού των προσωπικών τους ελευθεριών.

Επιπλέον, προέρχεται μέσω της παιδείας, καθώς αδυνατούν να έχουν δικαίωμα της προσωπικής ελευθερίας, από τη στιγμή που καταπιέζονται αυτοί και η προσωπικότητά τους.

Ταυτόχρονα, βλέπουμε ότι ο ανταγωνισμός που δημιουργείται σε όλα τα σωματεία, είτε πρόκειται για εκπαιδευτικά είτε για τα αθλητικά, καθώς μετατρέπονται τα παιδιά σε αθύρματα και εύκολη βορρά στα χέρια τόσο των οικογενειών τους, αλλά και των επίδοξων μάνατζερ, βλέπουμε ότι εκμεταλλεύονται, προκειμένου να γίνουν από πάρα πολύ νωρίς επαγγελματίες σε ένα χώρο που οι ίδιοι δεν γνωρίζουν καλά.

Παράλληλα, παρατηρούμε ότι η σημασία που δίνεται τόσο στην προσωπική τους ελευθερία, στα δικαιώματά τους και στην αγάπη που νιώθουν για κάποια πράγματα περιορίζεται.

Εγώ, από τη θέση μου, θα ήθελα να προτείνω κάποιες λύσεις, σε αυτά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι στην εποχή μας. Θα ήθελα να επισημάνω, ότι δεν αρκούν τα ευχολόγια και οι καταγγελίες. Πιστεύω ότι πρέπει να υπάρξει ένα Σύνταγμα Δικαιωμάτων των Νέων και για την υλοποίησή τους, θα πρέπει να υπάρξει μια σειρά μέτρων, που θα περιλαμβάνει όλους τους εμπλεκόμενους.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να ενισχυθεί ο θεσμός της οικογένειας, ο διάλογος, η συζήτηση. Είναι πάρα πολύ σημαντικά πράγματα, τα οποία πρέπει να καθιερωθούν σε κάθε οικογένεια. Επίσης, πρέπει να υπάρξουν οικογενειακοί σύμβουλοι και λειτουργοί. Σε αυτό το σημείο, θα πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι δε πρέπει να νιώθουν ντροπή όλοι οι γονείς, οι οποίοι είναι νέοι και, συν τοις άλλοις, δεν μπορούν να συζητήσουν εύκολα με τα παιδιά τους και να έλθουν σε καλή συνεννόηση με αυτά.

Επιπλέον, οφείλει η παιδεία να μεριμνήσει για τους διαζευγμένους γονείς, οι οποίοι δεν έχουν τη δυνατότητα πλέον να ασχολούνται τόσο πολύ με τα παιδιά τους, ενώ ταυτόχρονα, πρέπει να ιδρυθούν κέντρα για κακοποιημένα παιδιά, ιδιαίτερα για τη σεξουαλική κακοποίηση.

Παράλληλα, πρέπει να υπάρχει κατάλληλο Σώμα της Αστυνομίας, που να μεριμνά για τις περιπτώσεις σεξουαλικής κακοποίησης.

Επιπλέον, μπορούμε να επισημάνουμε την αύξηση των δαπανών που πρέπει να υπάρχει, προκειμένου η παιδεία, όπως επίσης και ο επαναπροσδιορισμός των στόχων της, να έχουν πραγματικό αποτέλεσμα και να ανταποκρίνονται πραγματικά στις ανάγκες και στις απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας.

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός, ιδιαίτερα στα σχολεία, πρέπει να είναι επαρκής. Δεν πρέπει οι νέοι στην εποχή μας να περιορίζονται και ταυτόχρονα, να δημιουργούνται σε αυτούς φρούδες ελπίδες για την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Μπορούμε να επισημάνουμε ότι πρέπει να ληφθούν κάποιες αποφάσεις και να αλλάξει η κατάσταση, παρά το κόστος και τα υπόλοιπα προβλήματα που ταλανίζουν την κοινωνία μας, ενώ ταυτόχρονα, πρέπει να υπάρχουν ειδικοί ψυχολόγοι, οι οποίοι θα λειτουργήσουν σαν συνδετικοί κρίκοι, τόσο στο σχολείο όσο και στην οικογένεια, προκειμένου να βοηθήσουν σε αυτό το μείζον πρόβλημα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Έθιξε εξίσου σπουδαία, όπως όλοι οι άλλοι συνάδελφοί μας, ζητήματα, για το θεσμό της οικογένειας. Πραγματικά είναι το κύτταρο της κοινωνίας. Εκεί, το παιδί ακούει τα πρώτα λόγια από τη μάνα, από τον πατέρα, τον παππού, τη γιαγιά.

Δυστυχώς, αυτό το πρότυπο ομολογώ ότι έχει αλλοιωθεί. Υπάρχουν οι δυσκολίες της ζωής ή και οι ευκολίες της ζωής, υπάρχει η άποψη ότι το ζευγάρι καλό είναι να μένει μόνο του όταν παντρεύεται, απομακρύνθηκαν οι παππούδες. Είναι πολύ σημαντικό ότι σήμερα, οι μοντέρνοι παιδοψυχίατροι πιστεύουν -και επιτρέψτε μου και ως γιατρός στο επάγγελμα, να σας το πω ότι η διαπαιδαγώγηση του παιδιού αρχίζει από την ενδομήτριο ζωή και σαφώς, βεβαίως, μέσα από την οικογένεια στα πρώτα βήματα που θα κάνει το παιδί.

Ομολογώ ότι υπάρχει μία διαταραχή σήμερα στη συνοχή της οικογένειας. Είναι εύκολα τα διαζύγια, εύκολος ο τρόπος αντίδρασης και από το ένα φύλο και από το άλλο και από τη μάνα και από τον πατέρα, η φυγή εύκολη, η κοινωνία έχει γίνει πιο ανεκτική. Κάποτε, ήταν είδηση ότι χώριζε ένα ζευγάρι σε μια οικογένεια στη Λάρισα ή στην Ηλεία, που είμαι εγώ.

Σήμερα, θεωρείται ως και φυσικό φαινόμενο, μετά από λίγα χρόνια ή γρήγορα, να χωρίσει ένα ζευγάρι, χωρίς όμως να σκέφτεται την επίδραση που έχει ένας χωρισμός στο

παιδί. Οι στατιστικές έχουν δείξει ότι παιδιά που προέρχονται από διαζευγμένες οικογένειες, δεν έχουν την ισορροπία που έχει ένα άλλο παιδί που ζει σε μια αρμονική οικογένεια.

Και βεβαίως και η παιδεία, όπως έθιξε η συνάδελφος, πρέπει να είναι ποιοτική. Σ' αυτήν τη διεκδίκηση, πρέπει να στραφείτε, αλλά όχι απλά και αόριστα.

Εγώ θυμάμαι ότι το σύνθημά μας, πολύ παλαιότερα από εσάς, στις πρώτες διαδηλώσεις ήταν «15%» για την Παιδεία. Όμως, είχαμε και πρόταση. Μας είχαν πει να λέμε ότι 15% χρειάζεται η παιδεία από τον Προϋπολογισμό του κράτους. Βεβαίως, θέλει λεφτά η παιδεία και βεβαίως, δίνονται λεφτά. Το θέμα είναι πώς αξιοποιούνται και από εσάς και από τους δασκάλους και από τους καθηγητές. Όλοι πρέπει να συμμετέχουμε, για να στρατευθούμε σε αυτήν την προσπάθεια. Είναι δικό μας ζήτημα. Είναι γενικό ζήτημα. Είναι κοινωνικό ζήτημα και είναι από αυτά που δεν χωράει κομματισμός, δεν χωράει κομματική διεκδίκηση ή αντιπαλότητα.

Το θέμα της παιδείας ενώνει όλους. Είναι η βάση, είναι το μέλλον του τόπου. Και θυμώνω πολλές φορές, όταν βλέπω να γίνεται κομματική εκμετάλλευση είτε από τη μία πλευρά είτε από την άλλη. Είναι εθνικό ζήτημα και, θα πρέπει να υπάρξει συναίνεση, σύμπνοια, ξεκάθαρες θέσεις, ξεκάθαρες διεκδικήσεις. Δεν λέω όχι, ουαί και αλίμονο, αν ο νέος δεν διεκδικεί.

Όμως, δυστυχώς, οφείλω να πω ότι πολλές φορές γίνονται απεργίες, όπως ακούω από ρεπορτάζ των δημοσιογράφων στις τηλεοράσεις και δεν ξέρουν γιατί κάνουν κατάληψη ή το φαινόμενο που παρουσιάζει την κατάληψη. Η κατάληψη είναι εποικοδομητική διαδικασία σε μία αντίδραση. Η πορεία είναι εποικοδομητική αντίδραση σε μία εκδήλωση που γίνεται και σε μία διεκδίκηση. Εάν, όμως, σε αυτήν τη δυνατότητα που έχει ο νέος και ο κάθε εργαζόμενος για τον τομέα του, στις διεκδικήσεις του μπαίνουν άλλα ζητήματα και υπερτερούν άλλα ζητήματα, τότε και το στόχο χάνει και το αποτέλεσμα δεν το πετυχαίνει.

Πρέπει να προβληματιστείτε και εσείς και εμείς και όλοι μας για το τόσο σπουδαίο θέμα, που είναι και η οικογένεια και η παιδεία. Νομίζω ότι και τα δύο αυτά έχουν υποστεί την έκπτωση, η γλώσσα την αλλοίωση, οι ηθικές αξίες, σήμερα και τα πρότυπα συνεχώς λιγοστεύουν, όταν δεν είναι καν πρότυπο ο καθηγητής. Δεν ξέρω αν είναι εδώ καθηγητές-συνοδοί σας που με ακούνε. Δεν είναι πρότυπα καν οι καθηγητές.

Εμείς είχαμε καθηγητές που, πραγματικά, τους λατρεύαμε, όχι γιατί μας έδιναν βαθμό

τζάμπα, χωρίς να το αξίζουμε. Τους λατρεύαμε, γιατί ήταν καθηγητές με προσωπικότητα, που μας μάθαιναν να σκεφθούμε και, παράλληλα, μας διαπαιδαγωγούσαν.

Είναι μεγάλος ο ρόλος της διαπαιδαγώγησης από τους καθηγητές, όπως και από τους πολιτικούς.

Και ένας από τους ρόλους του πολιτικού είναι να είναι διαπαιδαγωγός της κοινωνίας. Εσείς μας εκλέγετε και εξελέγην εγώ από τον τόπο μου για να ασχοληθώ και να γυρίσω στο νομό μου, στην Ελλάδα κατ' επέκταση και να πω «εκεί πρέπει να πάει ο τόπος, δεν θα πάρω την απόφαση που μου ζητούν αυτοί που με ψήφισαν, γιατί δεν θα ωφεληθεί ο τόπος στο σύνολο, δεν θα ωφεληθεί η Ελλάδα στο σύνολο, απλά θα εξυπηρετήσω ίσως δύο ανθρώπους». Αυτό πρέπει να το απορρίψω. Αυτό για χρόνια, δυστυχώς, αλλοίωσε και το κοινοβουλευτικό μας Σώμα και έτρεξαν κάποιοι μαζί με τα γεγονότα, απλά για να εξασφαλίσουν, αν θέλετε, την επανεκλογή τους.

Θέλω να είμαι ξεκάθαρος. Είναι και δική μας η ευθύνη. Η ευθύνη του παιδαγωγού Βουλευτή-πολιτικού είναι πολύ μεγάλη, γιατί εμάς μας δίνει την ευχέρεια, η εξουσιοδότηση που μας έκανε ο λαός, να έρθουμε εδώ, στο Κοινοβούλιο και να μαθαίνουμε περισσότερα και, σε επαφή με όλο τον κόσμο, να μπορούμε να έχουμε καλύτερη ενημέρωση. Και αυτό πρέπει να το επιστρέψουμε και να το δώσουμε στην κοινωνία. Δεν πρέπει να αρκεί στο Βουλευτή, να γυρίζει στην επαρχία του και να λέει «με δικές μου πρωτοβουλίες έβγαλα χίλιες δραχμές για μια ομάδα». Αυτό είναι το λιγότερο.

Η διαπαιδαγώγηση, λοιπόν, αρχίζει από την οικογένεια, το σχολείο και όλοι όσοι εμπλεκόμεθα πρέπει να είμαστε και υπόδειγμα. Παρακολουθείτε, δυστυχώς, στις μέρες μας, τι γίνεται. Είναι κατάντημα, κανέναν δεν χαροποιεί, κανέναν δεν κάνει ευτυχημένο και κυρίως, δεν προάγει τον πολιτισμό μας και τις αξίες που πρέπει να υπηρετούμε.

Νομίζω ότι σ' αυτήν τη συνεδρίαση μπορούμε να ανταλλάξουμε απόψεις και, αφού ολοκληρώσουμε και τον κατάλογο των ομιλητών και έχουμε χρόνο, πολύ ευχαρίστως, σε αυτά που λέω εγώ, αν υπάρχει αντίρρηση, αλλά και σ' αυτά που είπαν οι συνάδελφοί σας και που θα πουν, να δευτερολογήσετε και να κάνουμε συζήτηση. 'Αλλωστε, προβλέπεται από τον Κανονισμό της Βουλής να δευτερολογήσετε, αφού ακούσετε τις τοποθετήσεις και συμβαίνει να εκφράζετε αντίρρηση ή να θέλετε να προσθέσετε κάτι που ξεχάσατε. Μπορείτε να το κάνετε στη δευτερολογία σας, όπου θα έχετε λιγότερο χρόνο. Μη σας απασχολεί, λοιπόν, αυτό.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Επικρατείας, Τσιαγγάλη Μαρία.

MARIA ΤΣΙΑΓΓΑΛΗ (Επικρατείας): Φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα σήμερα να προβληματιστούμε πάνω στην ισότητα των δύο φύλων.

Υπάρχει μια παλιά κινέζικη παροιμία που λέει «οι γυναίκες κρατάνε το μισό του ουρανού». Αυτό σημαίνει ότι το μισό της εργασίας και της σκέψης του κόσμου γίνεται από γυναίκες. Για να είναι τέλειος ο ουρανός, πρέπει τα δύο φύλα να εργαστούν μαζί.

Παρ' όλα αυτά, ακόμη και σήμερα, στον 21ο αιώνα, τον αιώνα της υπέρτατης ανάπτυξης σε όλους τους τομείς, βλέπουμε ότι το ζήτημα της ανισότητας των δύο φύλων εξακολουθεί να υφίσταται.

Κάνοντας κανείς μια αναδρομή στην ιστορία των αιώνων, θα δει ότι οι γυναίκες έχουν παλέψει πάρα πολύ για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, για να διεκδικήσουν δικαιώματα που έπρεπε να είναι αυτονόητα. Αγωνίστηκαν για να αντιμετωπίζονται ισότιμα με τους άνδρες, αγωνίστηκαν για το δικαίωμα στην εκπαίδευση, στην ψήφο, στην ίση αμοιβή στην εργασία.

Παρόλα αυτά, δυστυχώς, τα δύο φύλα δεν έχουν εξισωθεί πλήρως. Οι γυναίκες αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα στο σπίτι, στον εργασιακό χώρο, μα και στην κοινωνία γενικότερα.

Είναι χαρακτηριστικό το φαινόμενο της γυάλινης οροφής. Είναι το φαινόμενο κατά το οποίο οι γυναίκες δεν μπορούν να καταλάβουν ιεραρχικά ανώτερες θέσεις, αν και έχουν τα προσόντα, λόγω του ότι αυτές καταλαμβάνονται από άνδρες. Στη συνέχεια, είναι γεγονός, ότι αποτελούν την πλειονότητα των ανέργων και ο κύριος ρόλος τους φαίνεται ότι είναι, το να είναι καλές σύζυγοι και μητέρες.

Υπάρχει διάκριση ακόμα και στη γλώσσα μας. Δεν είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα του ότι ακόμα και όταν κτυπάει η πόρτα λέμε «ποιος είναι;» και δεν λέμε «ποια είναι;».

Και τα σχολικά βιβλία που θα έπρεπε να προωθούν την ιδέα της ισότητας με κάθε μέσο, βλέπουμε ότι φάσκουν και αντιφάσκουν. Από τη μια τονίζουν ότι τα δύο φύλα είναι ίσα και από την άλλη παρουσιάζουν μια ψεύτικη εικόνα της πραγματικότητας, όπου η γυναίκα εμφανίζεται ως επί το πλείστον ως νοικοκυρά και μητέρα και λιγότερο ως εργαζόμενη. Τα βιβλία της ιστορίας δε την προβάλλουν, όχι ως πρωταγωνίστρια, αλλά πάντα ως συμπαραστάτρια του άνδρα.

Το θέμα της ισότητας των δύο φύλων έχει αντιμετωπιστεί από την πολιτεία κατά καιρούς

αρκετά επιφανειακά. Αρκετά νομοθετικά πλαίσια ορίζουν γενικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων. Οι νόμοι αυτοί, όμως είτε πρακτικά δεν εφαρμόζονται είτε δεν καλύπτουν τις ανάγκες των γυναικών.

Τι πρέπει να γίνει; Αρχικά είναι απαραίτητο, στην ύλη των διδακτικών βιβλίων να περιέχονται ξεκάθαρα μηνύματα που να προωθούν την ισότητα. Οι δάσκαλοι οφείλουν να δίνουν βάρος σε θέματα που αναφέρονται σε πολιτικά δικαιώματα και κοινωνικές ελευθερίες των δύο φύλων.

Θα πρέπει, ακόμα, να κατοχυρωθεί νομικά, ώστε ένας μεγάλος αριθμός γυναικών που έχουν αποδείξει τις ικανότητές τους στη διοίκηση, να κατέχει θέσεις κλειδιά ή ηγετικές θέσεις στο δημόσιο τομέα. Και αυτό, γιατί πρέπει να είναι κανείς μέσα στο παιχνίδι για να μπορεί να ελέγξει τους κανόνες του.

Είναι απαραίτητη η κοινωνική πρόνοια για την άγαμη μητέρα και για την Ελληνίδα νοικοκυρά, που είναι αρκετά παραμελημένη. Πρέπει να οριστεί έστω ένα μικρό μηνιαίο επίδομα και δωρεάν ασφάλιση, έτσι ώστε να μην εξαρτάται από το σύζυγό της.

Τέλος, θα ήταν πολύ σημαντική η μέριμνα του κράτους στον ιδιωτικό τομέα με σχετικό νόμο, ώστε να μην απολύεται η γυναίκα σε περίπτωση εγκυμοσύνης ή ατυχήματος.

Όλοι οι προαναφερθέντες τρόποι αντιμετώπισης της ισότητας, όμως, δεν θα επιτευχθούν, αν η ισότητα δεν εισχωρήσει στην ίδια την οικογένεια.

Τα παιδιά επιβάλλεται να μεγαλώσουν με σωστές αρχές και πρότυπα σεβασμού και αγάπης στο συνάνθρωπο, ανεξαρτήτως φύλου ή άλλης διάκρισης.

Ολοκληρώνοντας, θα πω ότι όλοι θα ομολογούσαν ότι οι γυναίκες και οι άνδρες δεν είναι ίσοι. Το κάθε φύλο έχει πλαστεί με ιδιαίτερο τρόπο. Εξάλλου, ποιος μίλησε για εξομοίωση; Αυτό που ζητείται είναι η πλήρης εξίσωση των δύο φύλων, η ίση αντιμετώπισή τους. Μόνο έτσι η κοινωνία μας θα προοδεύσει με ταχύτερους ρυθμούς και θα μπορούμε να κάνουμε λόγο για πραγματική δημοκρατία. Ευχαριστώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Ομολογώ ότι με το κλείσιμο με καλύψατε ως προς τις δικές μου αντιλήψεις, ότι εξίσωση δεν μπορεί να υπάρχει και ίσως και η λέξη ισότητα να μην αποδίδει αυτό που διεκδικούν οι γυναίκες. Η ισονομία ίσως είναι καλύτερη λέξη.

ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΑΓΓΑΛΗ (Επικρατείας): Νομίζω ότι ο σωστός όρος είναι ισοτιμία και όχι ισότητα των δύο φύλων. Αυτή είναι η γνώμη μου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Και εγώ λέω ισονομία, μια και είμαστε σε νομοθετικό Σώμα. Δεν μπορεί να υπάρξει ισότητα. Βεβαίως, έχουν γίνει βήματα και πρέπει να το παραδεχθείτε. Και σήμερα ακόμα, την Τρίτη, αρχίζει η συζήτηση για τον εκλογικό νόμο, όπου βάζουμε και εκεί ποσόστωση. Αν και εγώ προσωπικά είμαι κατά της ποσόστωσης, γιατί πιστεύω ότι πρέπει οι γυναίκες...

(Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην Αίθουσα ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Δημήτριος Σιούφας).

Να καλωσορίσουμε τον κύριο Πρόεδρο της Βουλής.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Συνεχίστε, παρακαλώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Έλεγα, λοιπόν, ότι έχουν γίνει πάρα πολλά βήματα για την ισονομία και την ισοτιμία των γυναικών και μάλιστα, στην τροποποίηση του εκλογικού νόμου που θα κάνουμε, βάζουμε και την ποσόστωση 30%. Χρειάζονται ακόμη βήματα. Αλλά κάνουμε βήματα και στηρίζουμε αυτήν την προσπάθεια.

Θα δώσω τώρα το λόγο στην κυρία Τρυπίδου Χριστίνα από το Νομό Ροδόπης.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΡΥΠΙΔΟΥ (Νομός Ροδόπης): Αγαπητοί Έφηβοι συνάδελφοι, καλημέρα σας.

Η εργασία, κυρίως η μισθωτή, αποτελεί παράμετρο διαχωρισμού στη μελέτη της ανισότητας των φύλων. Οι γυναίκες ταυτίζονται με τη μη αμειβόμενη και τη μη παραγωγική εργασία και οι άνδρες με την παραγωγική και την αμειβόμενη.

Στην Ελλάδα αναπτύσσεται η μερική απασχόληση στο χώρο της γυναικείας εργασίας. Η μερική απασχόληση δεν ελευθερώνει τη γυναίκα, αλλά διατηρεί έμμεσα ανισότητες και διακρίσεις. Η διαφοροποίηση ανάμεσα στη γυναίκα καριέρας και στη γυναίκα οικογένειας είναι ολοφάνερη. Ωστόσο, υπάρχει και η γυναίκα που τολμά να συνδυάσει καριέρα και οικογένεια, που τολμά να θέλει το επαγγελματικό όνειρο, αλλά και την οικογένεια. Ο συνδυασμός αυτός είναι εξαιρετικά δύσκολος σε συνθήκες ανεργίας. Ωστόσο, το Σύνταγμα στηρίζει το θεσμό της οικογένειας, στήριξη που πρέπει να σημαίνει και στήριξη του δικαιώματος της γυναίκας για ίσες δυνατότητες.

Η οικογένεια εδώ καλείται να παίξει σημαντικό ρόλο, ως φορέας ενημέρωσης κοινωνικών προβλημάτων, όπως τα ναρκωτικά και η βία, αξιολόγησης των καταναλωτικών προϊόντων, προστασίας της υγείας του κάθε μέλους, συμβουλής σε επαγγελματικές επιλογές.

Αυτό που πρέπει να αλλάξει είναι η νοοτροπία της εργοδοσίας απέναντι στη γυναίκα, να αλλάξουν οι προκαταλήψεις απέναντι στη γυναίκα. Και εδώ η οικογένεια, ως πρωτογενής φορέας κοινωνικοποίησης, έχει σημαντικό ρόλο. Η αγορά εργασίας θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα της ευχέρειας εισόδου ή εξόδου στη γυναίκα, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της οικογένειας. Χρειάζονται κίνητρα επίσημης εργασίας, ευχέρεια επιλογής των ωρών, αλλά και των μορφών απασχόλησης και όχι άκαμπτα ωράρια εργασίας.

Ακόμα, απαιτείται έλεγχος της μερικής απασχόλησης, των κανόνων των εξατομικευμένων ωραρίων εργασίας. Η δια βίου μάθηση μπορεί να αντιμετωπίσει τη δομική, διαρθρωτική ανεργία, μέσα από την κατάρτιση σε ζητήσιμες θέσεις εργασίας.

Επίσης, ένα ισχυρότερο κράτος πρόνοιας, αναφορικά με την εκπαίδευση σε προσχολική και σχολική βαθμίδα των παιδιών, είναι απαραίτητο, ώστε η γυναίκα εργαζόμενη μητέρα να νοιώθει πιο ασφαλής.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Τεκνάκης Φώτης από το Νομό Ευβοίας.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΤΕΚΝΑΚΗΣ (Νομός Ευβοίας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων, κύριε Σιούφα, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, είμαι ιδιαίτερα χαρούμενος γιατί μου δίδεται η ευκαιρία να σας μιλήσω για ένα κοινωνικό πρόβλημα που μας αφορά όλους.

Η κρίση αξιών, τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις που επικρατούν στην εποχή μας, έχουν δημιουργήσει ένα χαλαρό και λανθασμένο κλίμα συμπεριφοράς, ιδιαίτερα προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το αποτέλεσμα είναι η περιθωριοποίηση αυτών των ατόμων.

Αναμφίβολα αυτό είναι ένα αρνητικό φαινόμενο για την πολιτεία μας. Επιβάλλεται, λοιπόν, ο έντονος προβληματισμός και η διερεύνηση των λόγων που συνετέλεσαν στη δημιουργία του φαινομένου.

Αρχικά, ευθύνεται ο καθένας μας ατομικά που συνήθως αντιδρούμε σε κάθε τι

διαφορετικό. Αυτό το γεγονός οφείλεται στην εξασθένηση των κοινωνικών δεσμών και στην απουσία σεβασμού προς το συνάνθρωπο. Επιπλέον, οι περισσότεροι από εμάς, ως θύματα του τεχνοκρατικού τρόπου ζωής και απόμακροι από τα απαραίτητα ηθικοπνευματικά εφόδια, αντιμετωπίζουμε τα άτομα με ειδικές ανάγκες ως κατώτερα, γεγονός απαράδεκτο.

Εξίσου σημαντικός παράγοντας για τη δημιουργία του φαινομένου της περιθωριοποίησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, είναι η έλλειψη κατάλληλης παιδείας από την πλευρά της οικογένειας και του σχολείου. Λανθασμένα, πολλές φορές, οι γονείς μέσα στην οικογένεια γαλουχούν τα παιδιά τους με προκαταλήψεις και στερεότυπα, με αποτέλεσμα εσφαλμένες απόψεις να διαιωρίζονται και να παγιεύουν στο περιθώριο τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ακόμα, το σχολείο, αρκετές φορές, επιδεινώνει το πρόβλημα, μεταδίδοντας στους μαθητές στείρες γνώσεις και όχι ανθρωπιστικές αξίες, όπως θα έπρεπε. Ρόλο –και μάλιστα καθόλου ευκαταφρόνητο- στη δημιουργία του φαινομένου διαδραματίζουν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, καθώς προβάλλουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες, συνήθως, ως ανίκανα.

Η σοβαρότητα, λοιπόν, του φαινομένου είναι δεδομένη και αυτό που απαιτείται είναι η έντονη δραστηριοποίηση όλων μας, προκειμένου να δώσουμε μία καθοριστική λύση σ' αυτό το κοινωνικό πρόβλημα. Σαν ξεχωριστά άτομα αυτής της πολιτείας πρέπει πρώτα να ευαισθητοποιηθούμε, γνωρίζοντας και αλλάζοντας τη συμπεριφορά μας προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες και κατανοώντας ότι έχουν ίδιες ευκαιρίες στη ζωή με μας. Χρειάζεται να αυξήσουμε την κοινωνική μας συνείδηση και να συμπαθήσουμε αυτά τα άτομα. Μ' αυτόν τον τρόπο, θα σεβαστούμε καλύτερα τα δικαιώματά τους.

Επιπρόσθετα, σοβαρό βήμα για την επίλυση του φαινομένου θα αποτελούσε η παροχή βοήθειας μέσω εράνων, χωρίς όμως να καλλιεργηθούν στα άτομα με ειδικές ανάγκες συμπλέγματα κατωτερότητας. Είναι απαραίτητο να τους δείξουμε την αγάπη μας και το ενδιαφέρον μας και να μην επιτρέπουμε τον κοινωνικό ρατσισμό και αποκλεισμό.

Αναμφίβολα, η προσπάθεια θα ήταν μετέωρη αν δεν λάμβανε μέρος η πολιτεία γενικότερα με την υποστήριξη του κράτους. Πρέπει να τοποθετηθούν ράμπες στα πεζοδρόμια και στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς σε όλη την Επικράτεια, όχι μόνο στις μεγαλουπόλεις.

Ειδική σηματοδότηση, με ηχητική προειδοποίηση στους δρόμους, για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, είναι απαραίτητη για την επίλυση των προβλημάτων.

Επίσης, έχουμε χρέος απέναντι στα παιδιά με ειδικές ανάγκες να δημιουργήσουμε περισσότερα ειδικά σχολεία.

Τέλος, η ενημέρωση των σχολείων από το κράτος και των πολιτών από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης θα είχε θετικές συνέπειες για την επίλυση του φαινομένου.

Συνοψίζοντας, λοιπόν, θα έλεγα ότι πολλές είναι οι αιτίες που προκαλούν την περιθωριοποίηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και ακόμα περισσότερες θα πρέπει να είναι οι προσπάθειες για την καταπολέμηση του φαινομένου. Έτσι, σιγά-σιγά, θα χτιστεί μία πολιτεία, στην οποία αυτοί οι συνάνθρωποί μας θα έχουν ίσες αξίες και ευκαιρίες με μας.

Ας αρχίσουμε αμέσως την επιδίωξη αυτού του στόχου μας.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και με συγχωρείτε για την αμηχανία μου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Πρόεδρε, θα θέλατε να πείτε δυο κουβέντες στους συναδέλφους Έφηβους Βουλευτές;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ (Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων): Άκουσα τις τρεις ομιλίες των Εφήβων Βουλευτών και βλέπω μια καθαρή προσέγγιση, ρεαλισμό, καλή γνώση, καλή διατύπωση, καλή χρήση της γλώσσας. Και χαίρομαι που τα ακούω αυτά.

Να έχει, λοιπόν, αυτή τη συνέχεια, με την πεποίθησή μου ότι η συμμετοχή σας σ' αυτήν την τόσο σημαντική Διαρκή Επιτροπή –που την προεδρεύει ένας εξαιρετικά έμπειρος κοινοβουλευτικός- με το διάλογο που γίνεται, αλλά και με τα συμπεράσματα, στα οποία θα καταλήξετε για το τελικό κείμενο-εισήγηση αύριο στην Ολομέλεια, θα ανοίξει, πράγματι, αυτό το οποίο είπα κατά τη φετινή συμμετοχή στο πρόγραμμα της «Βουλής των Εφήβων», μία νέα εποχή σ' αυτό το θεσμό, τον οποίο θα τον αναγεννήσουμε.

Και μάλιστα, από φέτος, εδώ στην Αθήνα, θα οργανωθούμε, μαζί με όλα τα κοινοβούλια που διαθέτουν ανάλογο θεσμό «Βουλής των Εφήβων», προκειμένου να ανταλλάξουμε απόψεις, για το πώς μπορούμε να πάμε ακόμα πιο μπροστά αυτό το θεσμό της συμμετοχής των νέων, όλων σας, που σε λίγο θα έχετε και τη δυνατότητα να ασκείτε το εκλογικό σας δικαίωμα με τη συμπλήρωση των δεκαοκτώ χρόνων. Ως ενεργοί πολίτες, αυτά που σκέφτεστε, αυτά που διατυπώνετε εδώ, αυτά που συζητάτε στο σχολειό σας, αύριο, να τα κάνετε πράξη και να κάνετε ακόμα πιο καλή την κοινωνία, ακόμα πιο καλή την παιδεία, πιο καλή τη δημόσια

ζωή, ακόμα πιο σωστά όσα σχετίζονται και όσα οφείλουμε να κάνουμε για τα άτομα με αναπηρία.

Να σας ευχηθώ και πάλι, από την καρδιά μου, να είστε καλότυχα και να έχετε πάντα επιτυχίες.

Σε ό,τι αφορά, βέβαια, τη θέση της γυναίκας, αν κρίνω από τον αριθμό των γυναικών που είναι εδώ, έχετε την πλειοψηφία. Συνεπώς, για να ενισχυθεί ακόμα περαιτέρω η θέση σας, είναι στο χέρι σας. Αύριο, ως ενεργοί πολίτες, αυτό να το κάνετε, ώστε να μη μένει αυτό που λέμε εμείς οι άνδρες, ότι δηλαδή οι γυναίκες είναι το μισό του ουρανού. Να το κάνετε και το μισό της γης, το μισό της κοινωνικής πραγματικότητας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ο κ. Σιούφας, ο Πρόεδρος μας, είναι πρότυπο και για μας, τους συναδέλφους του Βουλευτές, αλλά και πρότυπο κοινωνικό.

Διότι μιλούσαμε για την κρίση των αξιών, κύριε Πρόεδρε και τα πρότυπα που σιγά-σιγά λιγοστεύουν.

Εμείς χαιρόμαστε ιδιαίτερα που έχουμε Πρόεδρο το Δημήτρη Σιούφα που είναι πρότυπο και πολιτικό και ηθικό και κοινωνικό και οικογενειακό και συνδυάζει όλα αυτά.

Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστούμε ιδιαίτερα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ (Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων): Καλή συνέχεια!

(Στο σημείο αυτό ο κ. Πρόεδρος της Βουλής αποχωρεί)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Βεβαίως, όσον αφορά στην επισήμανση ότι είστε περισσότερες γυναίκες, να σας πω ότι το θέμα δεν είναι στην ποσότητα. Εγώ επιμένω πάντα στην ποιότητα. Είναι στο χέρι σας. Θεωρώ ότι γίνεται μία λαθεμένη διεκδίκηση «δώστε μας». Τι να δώσουμε περισσότερο στις γυναίκες και λιγότερο στους άνδρες;

Πάρτε τα! Αυτή είναι η απάντηση. Διεκδικείστε τα! Κάντε μεταπτυχιακά! Οι θέσεις σας περιμένουν. Για να καταλάβετε, δεν υπάρχει νόμος που να απαγορεύει να καταλάβετε μία θέση. Οι ικανότητες έχουν σημασία. Πόσοι άνδρες είναι στα καφενεία και κάθονται; Πόσοι άνδρες είναι άνεργοι; Δεν έχει σημασία πια αν κάποιος είναι άνδρας, τι ξέρει ή τι μπορεί να κάνει, ποια είναι η προσωπικότητα που έχει αναπτύξει. Δεν μπορεί να είναι πρότυπο τα reality show.

Θα σας πω μία τραυματική εμπειρία. Κάποτε, είχα πάει να μιλήσω σε μία εκδήλωση που είχε κάνει μία κομματική οργάνωση γυναικών, στην οποία ανήκω και στην οποία τόλμησα να πω αυτά που πιστεύω. Είπα, δηλαδή, ότι δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται τα νέα κορίτσια μόνο ως σάρκα. Η ομορφιά του ανθρώπου είναι στο μυαλό. Η ανεξίτηλη ομορφιά του κάθε ανθρώπου, η οποία μάλιστα μπορεί να αυξηθεί, είναι το μυαλό του. Είναι οι αρχές μας, είναι οι αξίες που υπηρετούμε.

Όσο όμορφη κι αν είναι μια κοπέλα ή όσο όμορφος κι αν είναι ένας άνδρας με τα χρόνια και «τα πάντα ρει»- θα χαλάσει. Τι θα μένει; Αυτό που θα μένει είναι το μυαλό, οι γνώσεις, οι αξίες που υπηρέτησε και μπορεί να υπηρετεί. Και αυτό, τελικά, είναι που αγαπιέται και όχι το πόσο κούκλα μπορεί να είναι μια κοπέλα. Αν θέλετε, πολλές φορές αυτός είναι και ένας λόγος που μπορεί να παρασυρθεί η νέα κοπέλα ή το νέο αγόρι και να πάρει το στραβό δρόμο. Είναι πολύ εφήμερο και δυστυχώς, τέτοια πρότυπα βγάζουν σήμερα οι τηλεοράσεις μας. Και φτάσαμε στο σημείο να μας παίρνουν τηλέφωνο οι γονείς να βοηθήσουμε, ώστε στο διαγωνισμό του άλφα ή βήτα καναλιού να επιλεγεί το παιδί τους. Πρόκειται για κάτι τρομακτικό. Και φυσικά, αντιλαμβάνεστε ότι εγώ όχι μόνο δεν το έκανα, αλλά τουναντίον εξήγησα σ' αυτούς τους γονείς ότι κακώς με πήραν τηλέφωνο και ότι δεν πρέπει να δίνουν αυτό το δρόμο στα παιδιά τους.

Θέλω, δηλαδή, να σας πω ότι θα πρέπει να διεκδικείτε και μάλιστα, ουσιαστικά. Δεν πρέπει να αφήνετε να σας εκμεταλλεύεται –αν σας εκμεταλλεύεται- η κοινωνία των ανδρών. Είναι στο χέρι σας. Δεν μπορεί να σας χαριστεί.

Ξέρετε ότι βάζουμε την ποσόστωση 30% -με την οποία εγώ διαφωνώ- και ψάχνουμε στις δημοτικές εκλογές και δεν βρίσκουμε εκπροσώπους ανάμεσα στις γυναίκες και αναγκαζόμαστε να βάλουμε κάποιες, για να συμπληρωθεί το ψηφοδέλτιο. Αυτό, όμως, αποτελεί κακό παράδειγμα στην εκπροσώπηση. Δεν είναι εκπροσώπηση αυτή. Να βάλουμε 30% -βλέπετε ότι το βάζουμε- για την Επικράτεια, κάτι με το οποίο συμφωνώ. Διότι ακόμα και στον κάθε νομό όσον αφορά στο πολιτικό ψηφοδέλτιο, μπορεί να μην βρίσκουμε αξιόλογες γυναίκες που να θέλουν να συμμετάσχουν και να φιγουράρουν σ' ένα ψηφοδέλτιο.

Επίσης, θα ήθελα να σας πω ότι παλιά ο πολιτισμός της κάθε κοινωνίας κρινόταν από το πόσο σαπούνη χαλάει για να πλένεται. Σήμερα κρίνεται από τη συμπεριφορά μας απέναντι στα άτομα με ειδικές ικανότητες, δεξιότητες. Αυτός είναι και ο όρος που σιγά-σιγά καθιερώνουμε

και όχι άτομα με αναπηρίες, δεδομένου ότι πρόκειται για άτομα με μεγάλες, εξειδικευμένες ικανότητες.

Βεβαίως, λοιπόν, η κοινωνία μας εκεί δείχνει το κοινωνικό της πρόσωπο και ο πολιτισμός μας πλέον κρίνεται από τη συμπεριφορά μας απέναντι στους ανθρώπους με ειδικές ικανότητες. Πιστεύω ότι εδώ στην Ελλάδα κάνουμε βήματα ως προς αυτό το θέμα. Το Ελληνικό Κοινοβούλιο κάνει μεγάλα βήματα. Μάλιστα, σήμερα έχουμε και μία Βουλευτή με ειδικές ικανότητες σ' ένα από τα κόμματα που εκπροσωπούνται στο Κοινοβούλιο και όπως είδατε, έχουμε μόνιμα τους «μεταφραστές».

Αυτή είναι η δουλειά τους στο Κοινοβούλιο, κάτι που γίνεται για πρώτη φορά και αυτό γιατί υπάρχει Βουλευτής που είναι κωφάλαλη και παρακολουθεί τις συνεδριάσεις και των επιτροπών και της Ολομέλειας στη νοηματική γλώσσα. Αυτό, λοιπόν, αποτελεί ένα δείγμα των βημάτων που κάνουμε και πιστεύω ότι θα προχωρήσουμε ακόμα παραπέρα.

Όσον αφορά τώρα αυτά που είπα για τον κύριο Σιούφα, δεν τα είπα για να τον «κολακεύσω». Τα πιστεύω αυτά που είπα. Είμαι πολύ παλιός Βουλευτής για να κάνω τέτοια πράγματα. Όμως, και νέος που ήμουν, δεν είχα τη ροπή να σκύβω το κεφάλι ή να αποδίδω στον οποιοδήποτε αυτά που δεν του ανήκουν. Τα είπα, γιατί πραγματικά τα αξίζει και έχει τόσο μακρόχρονη ιστορία που πραγματικά έχει καταγραφεί αν τα αξίζει ή όχι. Σήμερα, λοιπόν, αντικειμενικά, τα αξίζει και γι' αυτό τα είπα. Και αυτό σας το λέω για να μη νομίζετε ότι θέλω να του χαϊδέψω τα αυτιά ή να έχω την εύνοιά του. Δεν θέλω καμία εύνοια. Ζητώ πάντα αυτό που δικαιούμαι.

Τώρα, θα καλέσω στο Βήμα την Έφηβο Βουλευτή από το Νομό Αχαΐας- Ραμαντάκη Νικολέτα.

Κυρία Ραμαντάκη, έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΡΑΜΑΝΤΑΚΗ (Νομός Αχαΐας): Ευχαριστώ πολύ.

Αγαπητοί συμμαθητές, συγκεντρωθήκαμε όλοι εδώ σήμερα για να εκφράσουμε τις απόψεις μας πάνω σε θέματα τα οποία μας ενδιαφέρουν και μας προβληματίζουν ιδιαίτερα.

Ως μέλος της «Βουλής των Εφήβων», θα ήθελα να καταθέσω απ' αυτό το Βήμα κάποιους προβληματισμούς σχετικά με την ανεργία που μαστίζει ειδικότερα τα τελευταία χρόνια τη χώρα μας.

Ξεκινώντας την ομιλία μου, θα ήθελα να εκφράσω τη θερμή υποστήριξη τη δική μου,

αλλά και όλων –πιστεύω- των συνομιλητών μου στο θεσμό της «Βουλής των Εφήβων», ένα θεσμό που έδωσε φωνή στους νέους της μέσης εκπαίδευσης.

Φιλοδοξώντας, λοιπόν, να φανώ αντάξια του ρόλου που μου ανατέθηκε, επέλεξα να αφιερώσω την ομιλία μου σ' ένα θέμα υψίστης σημασίας, την ανεργία.

Η ανεργία είναι ένα πανευρωπαϊκό φαινόμενο που παρουσιάστηκε ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα. Βασικές αιτίες αυτού του φαινομένου είναι η οικονομική κρίση, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η βιομηχανοποίηση και η εγκατάλειψη της αγροτικής παραγωγής, καθώς και η έλευση οικονομικών μεταναστών.

Θεωρώ πως όλοι θέλουμε να έχουμε ένα καλύτερο αύριο, που δεν θα μας επιφυλάσσει κάποιες εκπλήξεις. Θα πρέπει όλοι να φτιάξουμε σωστά θεμέλια, ώστε να έχουμε ένα σίγουρο μέλλον, εμείς, αλλά και οι επόμενοι.

Για την καταπολέμηση της ανεργίας, θα πρέπει, κατ' αρχάς, να δημιουργηθούν νέες θέσεις. Επίσης, θα ήταν ωφέλιμο να μειωθεί ο χρόνος εργασίας και, κυρίως, να μειωθεί το όριο συνταξιοδότησης. Ένας άνθρωπος, ο οποίος υπερβαίνει το εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του, δεν είναι πλέον σε θέση να παρέχει τίποτα άλλο. Έχει αποδώσει ό,τι μπορούσε να αποδώσει. Κουράζεται και δεν μπορεί να δώσει τίποτα άλλο. Στηρίζομαι ειδικότερα πάνω σ' αυτό, γιατί έχει γίνει και θέμα τον τελευταίο καιρό.

Επιπλέον, είναι απαραίτητο να απαγορευθεί η πολυθεσία, ενώ θα πρέπει να παρέχεται προστασία στους ανέργους από τον Ο.Α.Ε.Δ.

Τέλος, θα βοηθούσε αν ενθαρρύνονταν τα τεχνικά, γεωργικά και κτηνοτροφικά επαγγέλματα.

Ολοκληρώνοντας την παρέμβασή μου, θα ήθελα να σας επιστήσω την προσοχή στην ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων και να σας ευχαριστήσω για την προσοχή σας και για το χρόνο που μου διαθέσατε.

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω, για άλλη μια φορά, ότι είναι αδήριτη ανάγκη να καταπολεμηθεί η ανεργία και θα ήθελα να εκφράσω την ευχή να σταθούμε όλοι στο ύψος που απαιτεί η περίσταση και να επιδείξουμε τη δέουσα στάση, ώστε να βελτιώσουμε την κατάσταση.

Σας ευχαριστώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Σας ευχαριστούμε, κυρία

συνάδελφε.

Πράγματι, η ανεργία είναι ένα μεγάλο ζήτημα που έχει πολλές πτυχές και αιτίες. Μάλιστα, φτάσαμε να έχουμε τη μεγαλύτερη ανεργία στους νέους, στις γυναίκες, ακόμα περισσότερο και στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Πρόκειται για τη μάστιγα της εποχής. Το χειρότερο είναι ότι άνθρωποι που έχουν σπουδάσει, άνθρωποι με πτυχία, μαστίζονται και αυτοί από την ανεργία.

Πιστεύω ότι ένας από τους λόγους είναι η αναξιοκρατία, όσον αφορά στις προσλήψεις, που υπήρξε στο σύστημά μας για πάρα πολλά χρόνια και απ' όλες τις κυβερνήσεις.

Η αναξιοκρατία στις προσλήψεις δεν είναι μόνο ότι δεν είχε πρόσβαση ο κάθε νέος Έλληνας. Επιπλέον, δημιουργούσε δυσαρέσκεια και απογοήτευση στους νέους που έψαχναν δουλειά και τους οδηγούσε σε ένα πάρα πολύ άσχημο πελατειακό σύστημα, σε εξάρτηση με τον πολιτικό.

Εδώ και λίγα χρόνια, βέβαια, προσπαθούμε –και νομίζω ότι είμαστε στο σωστό δρόμο– αυτό να σταματήσει τελείως. Με το Α.Σ.Ε.Π. στο Σύνταγμα, πρέπει να σας πω ότι, σχεδόν, τελείωσε. Λέω «σχεδόν», γιατί υπάρχουν ακόμη κάποιες δυνατότητες να μπαίνει η συνέντευξη. Είναι, όμως, βέβαιο ότι πλέον η μοριοδότηση είναι αντικειμενική, αφού θεσπίστηκε το Α.Σ.Ε.Π. και έγινε άρθρο του Συντάγματος.

Πρέπει να διαχωρίσουμε τι σημαίνει άρθρο του Συντάγματος και τι σημαίνει άρθρο του κοινού νόμου. Τους νόμους τους ψηφίζουμε στη Βουλή, τους συζητάμε εδώ στις Επιτροπές και στην Ολομέλεια. Συζητάμε το νομοσχέδιο, κυρώνεται, πηγαίνει στον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, υπογράφεται, δημοσιεύεται στο φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και ισχύει. Αυτός είναι ο νόμος. Μπορεί να αλλάζει. Αυτή τη δουλειά κάνει η Βουλή. Νόμους αλλάζει. Όμως, το Σύνταγμα, που είναι ο καταστατικός χάρτης της χώρας, δεν αλλάζει με τέτοια διαδικασία. Αυτό απαιτεί μια εξειδικευμένη διαδικασία. Με την ευκαιρία αυτή, καλό είναι να την αναφέρω, για να την ξέρετε.

Ακούω φίλους –εγώ ανήκω στο κυβερνών Κόμμα– που λένε «Να καταργήσετε το Α.Σ.Ε.Π.». Κανένα Α.Σ.Ε.Π. δεν μπορεί να καταργηθεί από κανένα Κόμμα. Αυτό γίνεται μόνο στην αναθεώρηση του Συντάγματος, η οποία μπορεί να γίνει μόνο μετά από πρόταση της Βουλής.

Αυτή τη Βουλή, μπορούμε να την ονομάσουμε αναθεωρητική. Συμφωνούν και

προτείνουν τα Κόμματα ποια άρθρα θέλουν να αλλάξουν. Στην επόμενη Βουλή συζητείται η αναθεώρησή τους. Στην τρίτη πια Βουλή αρχίζει η υλοποίηση της αναθεώρησης με την έκδοση νόμων.

Αντιλαμβάνεστε πως είναι μια χρονοβόρα διαδικασία. Δεν αλλάζουν εύκολα τα Συντάγματα. Την πρώτη αλλαγή του Συντάγματος την κάναμε μετά από 27-30 χρόνια. Έχουμε ένα από τα καλύτερα και δημοκρατικότερα Συντάγματα του κόσμου. Γι' αυτό δεν έχει χρειαστεί να αλλάξει. Όλοι οι νόμοι πρέπει να κινούνται με βάση τις επιταγές του Συντάγματος. Αν ο Υπουργός ή η πλειοψηφία της Βουλής θελήσει να περάσει κάποιο νόμο και ένας απλός πολίτης, ο τελευταίος πολίτης στο τελευταίο νησί, προσφύγει στο Συμβούλιο της Επικρατείας, μπορεί να ρίξει το νόμο. Έτσι, ο νόμος αυτός κρίνεται στο Συμβούλιο της Επικρατείας ως αντισυνταγματικός και καταργείται. Έχουμε πολλά τέτοια παραδείγματα.

Άρα, το Σύνταγμα δεν μπορεί να πειραχθεί και μάλιστα χρειάζεται ενισχυμένη πλειοψηφία. Υπάρχει επιτροπή που ασχολείται με το Σύνταγμα, στην οποία συμμετέχουν Βουλευτές, όπως ακριβώς κάνουμε στη Διαρκή Επιτροπή μας. Αν, λοιπόν, δεν ψηφιστεί η αναθεώρηση και αποχωρήσουν τα Κόμματα -είμαστε σε εξέλιξη συνταγματικής αναθεώρησης, σε λίγες μέρες θα αρχίσει η συζήτηση και ακούω ότι τα Κόμματα της Αντιπολίτευσης δεν θα προσέλθουν- σημαίνει ότι, για πρώτη φορά στην ιστορία, δεν θα γίνει συνταγματική αναθεώρηση. Και δεν θα γίνει, γιατί όση συζήτηση και να κάνουμε, στην ψηφοφορία θα πρέπει να είμαστε 180 Βουλευτές και κανένα Κόμμα δεν διαθέτει 180 Βουλευτές, για να κάνει τροποποίηση του Συντάγματος. Άρα, για την αναθεώρηση του Συντάγματος χρειαζόμαστε τη συναίνεση.

Πραγματικά, μέχρι σήμερα υπήρχε συναίνεση. Το Σύνταγμα είναι πάνω από τα Κόμματα. Δεν εκφράζει τη χώρα μόνο για μία κοινοβουλευτική περίοδο. Βεβαίως, η χώρα ολόκληρη λειτουργεί βάσει αυτού του μπούσουλα, που είναι καθοριστικός και λέγεται Σύνταγμα.

Έτσι, λοιπόν, το ΑΣΕΠ από το 2001 είναι κατοχυρωμένο στο Σύνταγμα, και γι' αυτό θα πρέπει να το εμπιστευθείτε.

Τα μόρια τα καθορίζει η Ανεξάρτητη Αρχή, η οποία προβλέπεται από το Σύνταγμα και μάλιστα προβλέπεται και η επιλογή των μελών της. Δηλαδή, τα έντεκα μέλη που συμμετέχουν στην Ανεξάρτητη Αρχή έχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές. Δεν είναι ότι αλλάζει η Κυβέρνηση

και βάζει τα δικά της μέλη, όπως κάνει σε άλλους οργανισμούς. Παραδείγματος χάρη, αλλάζει τον Πρόεδρο στο I.K.A., στο T.E.B.E. ή όπου αλλού. Είναι Ανεξάρτητη Αρχή και δεν λογοδοτεί. Κάνει αυτό που της έχει ορίσει ο συνταγματικός νόμος. Όλες οι προσλήψεις πρέπει να έχουν την έγκριση του Α.Σ.Ε.Π. Και αν ακόμη ο Υπουργός θέλει να ευνοήσει κάποιους, ζητεί έγκριση και την προκήρυξη την υπογράφει το Α.Σ.Ε.Π. Γι' αυτό, πρέπει να το εμπιστευτούμε όλοι σιγά-σιγά.

Όσο περισσότερα προσόντα έχετε τόσο καλύτερα. Δεν αρκεί ότι θα τελειώσετε το λύκειο. Έρχονται στα γραφεία μας γονείς και τους ρωτώ τι γράμματα ξέρει το παιδί τους. Μου λένε ότι το παιδί είναι μορφωμένο. Τελείωσε το λύκειο. «Αυτό είναι το σχολαρχείο του πατέρα μου» τους λέω. Ναι μεν τελείωσε το λύκειο, αλλά αν δεν έχει πιστοποίηση για τα κομπιούτερ, δηλαδή το ECDL, αν δεν έχει τουλάχιστον LOWER στα Αγγλικά, δεν αρκεί. Υπάρχουν προκηρύξεις που αυτά επιβάλλονται. Για παράδειγμα, στην προκήρυξη για τις αδελφές νοσοκόμες, αν η υποψήφια δεν έχει πτυχίο αγγλικής γλώσσας, το σύστημα την απορρίπτει έξω. Δεν συμμετέχει στο διαγωνισμό.

Σήμερα είμαστε μια μεγάλη κοινωνία που λέγεται Ευρώπη. Θα ήθελα η γλώσσα μας να είναι η επικρατέστερη. Δυστυχώς, όμως, δεν είναι. Κόντεψε κάποτε να γίνει. Όμως, τη χάσαμε για λίγο, όταν είχε προταθεί για διεθνής γλώσσα. Η διεθνής γλώσσα είναι τα αγγλικά. Τι να κάνουμε; Πρέπει να μαθαίνετε και να μιλάτε αγγλικά. Είμαστε πια μια μεγάλη ευρωπαϊκή κοινωνία. Μπορεί να χρειαστεί να δουλέψετε αλλού, να αναζητήσετε εργασία στο χώρο της Ευρώπης, όπου, πλέον, κινούνται ελεύθερα όλα τα επαγγέλματα. Αύριο θα έρθουν και από εκεί, να διεκδικήσουν εδώ δουλειά, άνθρωποι που θα έχουν περισσότερα προσόντα. Άρα, το λύκειο είναι αντίστοιχο προς το παλιό σχολαρχείο. Δεν είναι σήμερα αρκετό.

Σήμερα, μάλιστα, ο αναλφαβητισμός δεν κρίνεται από το αν έχετε τελειώσει το λύκειο. Αιφνιδιάστηκα, όταν πριν από μερικά χρόνια βρέθηκα στις Βρυξέλλες και άκουσα την Επίτροπο της Παιδείας να μου λέει «Κύριε Πρόεδρε, πολλούς αναλφάβητους έχετε στην Ελλάδα, 80%-85%.» Λόγω της εμπειρίας μου δεν αντέδρασα και περίμενα να δω πού θα το πάει. Πραγματικά είχε δίκιο, γιατί μεταξύ εκείνων των αναλφάβητων ήμουν και εγώ, που δεν χρησιμοποιούσα το διαδίκτυο.

Σήμερα, πλέον, ο αναλφαβητισμός μετράται από το αν κάνεις χρήση του διαδικτύου. Ακόμη στην Ελλάδα έχουμε τεράστιο πρόβλημα. Είμαστε γύρω στο 70% αναλφάβητοι. Άρα,

αντιλαμβάνεστε τις απαιτήσεις των νέων κοινωνιών.

Για το διαδίκτυο δεν άκουσα ακόμη τίποτα, αλλά, ίσως, να δοθεί ευκαιρία να μιλήσουμε. Δεν ξέρω αν προβλέπεται να λεχθεί κάτι για την κακή χρήση του διαδικτύου. Είναι ένα τεράστιο ζήτημα. Ίσως να μας δοθεί η ευκαιρία να μιλήσουμε γι' αυτό στις δευτερολογίες, αφού εξαντλήσουμε τον κατάλογο.

Το λόγο τώρα έχει, από το Νομό Αχαΐας, η Έφηβος Βουλευτής Χαραλαμποπούλου Βασιλική.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Αχαΐας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συμμαθητές και συνομιλητές, συγκεντρωθήκαμε εδώ σήμερα με αφορμή τα κοινωνικά προβλήματα που απασχολούν και βασανίζουν την κοινωνία μας και ιδιαίτερα τη νέα γενιά.

Ως μέλος της «Βουλής των Εφήβων», θα ήθελα να κάνω ορισμένες επισημάνσεις, καθώς και προτάσεις σχετικά με το θέμα των ναρκωτικών.

Αρχικά θα ήθελα να αναφερθώ στο ότι ο ρόλος του κοινωνικού και φιλικού περιβάλλοντος παίζει από τους σημαντικότερους, ίσως, ρόλους στη στάση των νέων απέναντι στο πρόβλημα. Διότι στη μικρή τους ηλικία, ίσως να έχασαν κάθε πραγματική σχέση με τους γονείς τους και έμειναν μόνο με φίλους που ασκούσαν πάνω τους την επίδραση που κανονικά θα έπρεπε να ασκούν οι γονείς.

Αυτό το είδος φίλου σπρώχνει συχνά στα ναρκωτικά και έτσι βρισκόμαστε κάτω από μια διπλή εξάρτηση, των φίλων και των ναρκωτικών.

Ακόμη, οι ναρκομανείς δεν πρέπει να θεωρούνται και να αντιμετωπίζονται ως εγκληματίες, γιατί ένας επιπλέον παράγοντας που συνέτεινε στην εμφάνιση του φαινομένου υπήρξε η έλλειψη αγάπης, η εντύπωση, δηλαδή, ότι δεν τους αγαπούν και ότι δεν αγαπάμε κανέναν.

Η σοβαρότητα των επιπτώσεων του φαινομένου επιβάλλει την άμεση ενεργοποίηση σε ατομικό και σε συλλογικό επίπεδο για την καταπολέμησή του. Το σημαντικότερο απ' όλα είναι να τολμήσει ο χρήστης να μιλήσει για το θέμα αυτό σε κάποιον της εμπιστοσύνης τους.

Επίσης, με τη συμβολή της οικογενείας τους μπορεί να καταφέρουν αρκετά. Για παράδειγμα, ένας τσακωμός δεν είναι τίποτα μπροστά σ' αυτό που διακυβεύεται: Μια αυστηρή οικογενειακή τιμωρία δεν είναι ποτέ αξεπέραστη, ενώ μια δικαστική ποινή μπορεί να

καταστρέψει μια ζωή.

Μια ακόμη παράμετρος που θα αποτελούσε λύση του προβλήματος, βρίσκεται στο γεγονός πως όταν κάποιος αφήσει τον εαυτό του να παγιδευτεί από μια ναρκωτική ουσία, όποια κι αν είναι αυτή, υπάρχουν άνθρωποι και ιδρύματα κι αν δεν είναι αρκετά, αποτελεί άμεση ανάγκη αύξησης των κέντρων αποτοξίνωσης, που θα μπορούν να τον βοηθήσουν.

Η καταπολέμηση της ανεργίας θα συμβάλει στον περιορισμό της χρήσης των ναρκωτικών, αφού ο χρήστης δεν νιώθει απελπισμένος και απομονωμένος.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω, πως παίρνοντας ναρκωτικά, φτιάχνεις έναν κόσμο φανταστικών μελλοντικών σχεδίων, φανταστικής επαγγελματικής ζωής. Έχεις την εντύπωση ότι είσαι ενήλικος. Κάνεις σχέδια του επιπέδου των ενηλίκων. Δεν είσαι όμως ενήλικος κι αυτό δεν το ξέρεις. Και μετά, κατά καιρούς, όταν συνειδητοποιείς ότι όλα αυτά δεν στηρίζονται πουθενά, σε πιάνει κατάθλιψη και παίρνεις όλο και περισσότερα ναρκωτικά, γιατί το σώμα συνηθίζει, γίνεσαι εξαρτημένος. Δεν μπορείς να κάνεις τίποτα χωρίς αυτά. Άλλωστε, όταν σταματήσεις, συνειδητοποιείς ότι όλα είναι ένα τίποτα, πως δεν έκανες τίποτα.

Τέλος, να εκφράσω την ελπίδα μου ότι θα προσπαθήσουμε όλοι για το καλύτερο, προκειμένου η κατάσταση να βελτιωθεί.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστούμε πολύ.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ξανθούλη Βενετία από το Νομό Σερρών.

ΒΕΝΕΤΙΑ ΞΑΝΘΟΥΛΗ (Νομός Σερρών): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί έφηβοι Βουλευτές, ονομάζομαι Βενετία Ξανθούλη και έρχομαι από το Ενιαίο Λύκειο Νέους Σκοπούς Σερρών. Σ' αυτό το Λύκειο, όπως και στα περισσότερα της Ελλάδας, υπάρχουν πολύ μετανάστες και αρκετά παιδιά μειονοτήτων, τα οποία μου έδωσαν, έμμεσα, την αφορμή, να γράψω αυτό το λόγο, που αναφέρεται στο ρατσισμό.

Όλοι μας ξέρουμε πόσο απάνθρωπο φαινόμενο είναι αυτό, πόσο αυξάνεται καθημερινά και πόσες σοβαρές επιπτώσεις έχει στη ζωή μας. Υπάρχουν, όμως, διάφορα μέτρα, για να αντιμετωπιστεί το μεγάλο πρόβλημα του ρατσισμού, τα οποία θα αναφέρω με συντομία.

Πρώτα απ' όλα, χρειάζεται ανθρωπιστική παιδεία στο λαό, να μην ετεροκαθορίζεται και να ευαισθητοποιείται απέναντι στα προβλήματα των συνανθρώπων.

Η πολιτική ηγεσία να προλαμβάνει ρατσιστικές εκδηλώσεις και να ασκεί υπεύθυνη

πολιτική απέναντι στα άτομα με ειδικά χαρακτηριστικά ή στους αλλοεθνείς και στις μειονότητες.

Έπειτα πρέπει να ενισχυθούν οι δημοκρατικοί θεσμοί, για να γίνονται σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα και η κοινωνική δικαιοσύνη. Ο λαός επιβάλλεται να αποκτήσει και να οριοθετήσει την εθνική του συνείδηση, αποβάλλοντας την ξενοφοβία και την αγωνία για ενδεχόμενη πολιτιστική αφομοίωση.

Μέσω των ΜΜΕ, πνευματικοί άνθρωποι και ειδικοί επιστήμονες, με ειδικές εκπομπές, έχουν χρέος να στρέφουν το λαό στη σωστή κατεύθυνση, όσον αφορά το ρατσισμό.

Ακόμη, μπορούν να βοηθήσουν οι πολιτιστικές ανταλλαγές μεταξύ των λαών, ώστε με την πολιτισμική προσέγγισή τους, να περιοριστούν οι προκαταλήψεις.

Οι άνθρωποι οφείλουν να επαναπροσδιορίσουν τις αξίες τους, για να μη εκμεταλλεύονται πια τους συνανθρώπους τους.

Είναι αναγκαίο, η οικογένεια να δώσει ορθή αγωγή στους νέους, ώστε να μη μεγαλώνουν αυτοί με προκαταλήψεις και ρατσιστικές αντιλήψεις.

Τέλος, οι διεθνείς οργανισμοί έχουν χρέος να καταδικάζουν τα ρατσιστικά φαινόμενα και να προβαίνουν σε έμπρακτο συνεισισμό αυτών που τα δημιουργούν. Οφείλουν να επιβάλουν κυρώσεις, οικονομικές ή διπλωματικές και να ευαισθητοποιούν τις κοινωνίες σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη του ρατσισμού. Επομένως, υπάρχει τρόπος να αμβλύνουμε το ρατσισμό, αρκεί να ενεργοποιηθούμε όλοι, να αφήσουμε στην άκρη τον εγωισμό και τα ταμπού μας και να κατακλειστούμε από ανθρώπινη αλληλεγγύη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σαρρή Άννα από την Α΄ Αθηνών.

ANNA ΣΑΡΡΗ (Α΄ Αθηνών): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί έφηβοι Βουλευτές. Ονομάζομαι Σαρρή Άννα και εκπροσωπώ το 52ο Ενιαίο Λύκειο Αθηνών. Το θέμα το οποίο καλούμαι σήμερα να αναπτύξω είναι η ενδοοικογενειακή βία και οι αρνητικές επιπτώσεις της, ιδιαίτερα στον ψυχισμό του ατόμου.

Η βία είναι ένα φαινόμενο, το οποίο δεν έχει χρώμα, κουλτούρα, χώρα, ήπειρο, κοινωνικό και οικονομικό στάτους. Είναι μια μάλιστα που εξαπλώνεται ραγδαία, κάνοντας την εμφάνισή της και στη χώρα μας. Οι μορφές της είναι πολλές: Ψυχολογική, οικονομική, σωματική. Όμως, όλες είναι εξίσου επικίνδυνες αφού εκμηδενίζουν και ταπεινώνουν την

προσωπικότητα των θυμάτων, τα οποία είναι κατά κανόνα γυναίκες και παιδιά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο σημείο αυτό προκαλεί και η προσωπογραφία των θυτών.

Τα άτομα αυτά χαρακτηρίζονται από έλλειψη αυτοσεβασμού και επιβεβαίωσης. Είναι άτομα, πολλές φορές, αναλφάβητα, ενώ, συχνά, ωθούνται σε πράξεις βίας εξαιτίας της επίδρασης ουσιών. Επιπλέον, αίτιο αυτής της άσχημης κατάστασης, πιθανόν να αποτελεί και η μήνυση, καθώς η πλειονότητα των ατόμων που βιαιοπραγούν σε βάρος της συζύγου ή των παιδιών τους έχουν και οι ίδιοι υπάρξει θύματα ή μάρτυρες αντίστοιχων περιστατικών.

Ο περιορισμός της συστηματικής βάνουσης συμπεριφοράς μέσα στην οικογένεια είναι ευθύνη τόσο της παιδείας όσο και του κράτους. Η παιδεία και πιο συγκεκριμένα το σχολείο καλείται να διαπαιδαγωγήσει τους νέους με ορθές αξίες, οι οποίες σήμερα έχουν εκφυλιστεί και να τους παροτρύνει να χρησιμοποιούν, ως μέσο επίλυσης των προβλημάτων τους, το διάλογο, έτσι ώστε να γίνουν στο μέλλον ικανοί γονείς.

Επιπλέον, συμβολή σ' αυτό, είναι αναγκαίο να έχουν και τα ΜΜΕ, μέσω της προβολής σωστών προτύπων και της απαξίωσης των φαινομένων βίας.

Τέλος, είναι απαραίτητη η περιφρούρηση της ελευθερίας και της ισότητας των ατόμων μέσα στην οικογένεια, με τη θέσπιση της σχετικής νομοθεσίας από το κράτος, η οποία θα έχει ως στόχο την οριοθέτηση ενός υγιούς οικογενειακού περιβάλλοντος. Παράλληλα, η επιχορήγηση προγραμμάτων υποστήριξης κακοποιημένων ατόμων θα αποτελέσει παράγοντα για την άμβλυνση ή και την εξάλειψη του φαινομένου.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επισημάνω τη συμβολή της οικογένειας στη διάπλαση της προσωπικότητας του ατόμου, έτσι ώστε να συνειδητοποιήσουμε όλοι μας το βαρύ πλήγμα που δέχεται η κοινωνία μας από το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ κυρία συνάδελφε. Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μητράκου Βασιλική από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΗΤΡΑΚΟΥ (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής): Γεια σας. Ονομάζομαι Βασιλική Μητράκου και θέλω να πω πως είναι μεγάλη μου τιμή να βρίσκομαι στη «Βουλή των Εφήβων», όπου μπορούμε να εκφραστούμε ελεύθερα για επίκαιρα θέματα.

Ένα θέμα που απασχολεί όλο τον κόσμο, όπως, ήδη, έχουν αναφέρει οι Έφηβοι

Βουλευτές, είναι τα ναρκωτικά, που αφορά ιδιαίτερα τους νέους.

Όπως καταλαβαίνουμε και είναι αρκετά φανερό, η χρήση ναρκωτικών καταστρέφει το μέλλον των νέων. Σας ρωτώ τότε, ποιος έχει την ευθύνη για την προστασία των νέων και τι μπορούμε να κάνουμε, ως πολίτες της Ελλάδας, για την αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής.

Πιστεύω ότι η παιδεία είναι η πηγή της λύσης, που μας προσφέρει πραγματικές αξίες και μπορεί να καθοδηγεί τους νέους στο σωστό δρόμο ζωής. Επίσης, ο ρόλος της οικογένειας και η υποστήριξη της κοινωνίας είναι απαραίτητα και αναγκαία μέτρα, για τη μείωση της χρήσης των ναρκωτικών ανάμεσα στους νέους. Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε πως ο ρατσισμός εναντίον ναρκομανή επηρεάζει αρνητικά την κατάσταση αυτή. Ως συμπολίτες, πρέπει να υποστηρίξουμε την θεραπεία και την αποτοξίνωση ναρκομανών και η πρόληψη χρήσεως με αυστηρότερη αστυνόμευση.

Τελειώνοντας, θέλω να τονίσω πως η καταπολέμηση της χρήσης των ναρκωτικών θα γίνει μόνο με την καταπολέμηση της ανεργίας, της φτώχειας και την κατάλληλη παιδεία.

Ευχαριστώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Μας ανέπτυξε ένα θέμα πάρα πολύ σοβαρό, τον εθισμό στις ουσίες. Και, βεβαίως, η λύση δεν είναι μόνο αυτές οι προτάσεις. Είναι τεράστιο ζήτημα, που έχει να κάνει με τις κοινωνίες μας σήμερα. Δεν είναι μόνο η ανεργία, είναι η κρίση όλων των θεσμών, θα έλεγα, ο απομονωτισμός που έχει δημιουργηθεί και ο ατομικισμός, γιατί ο καθένας θεωρεί μόνο τον εαυτόν του το κέντρο του κόσμου, αδιαφορεί για τον διπλανό. Η αγάπη και η αλληλεγγύη και αυτή σιγά-σιγά έχει περάσει σε δεύτερη μοίρα. Είναι πολλά τα ζητήματα. Η εκπαίδευση, η μόρφωση, η οικογένεια, το κύτταρο, που είπαμε και προηγουμένως, έχει πολύ μεγάλη σημασία για τη συνοχή. Γιατί οι μετρήσεις που υπάρχουν, γύρω από το θέμα των ανθρώπων, των νέων, που είναι χρήστες, έχουν δώσει πάρα πολλές εξηγήσεις.

Πιστεύω ότι όλα αυτά σιγά-σιγά γίνονται κτήμα, κυρίως, στους νέους και πιστεύω ότι η πολιτεία, με όποιον τρόπο μπορεί, βρίσκεται κοντά. Θεωρώ, όμως, ότι το προλαμβάνει από το θεραπεύει είναι καλύτερο. Η πρόληψη, λοιπόν, που σημαίνει γνώση, είναι το σπουδαιότερο και η αντίδραση δική σας, των νέων. Γιατί, δυστυχώς, ακούμε πάρα πολλά για τα σχολεία μας

σήμερα. Ακούμε για τον εθισμό που αρχίζει από το τσιγάρο, που έχει χαλαρώσει και εκεί η μαθητική κοινότητα. Εγώ δεν λέω, αν είναι σωστό ή όχι, το ότι εμείς στην ηλικία σας είχαμε οκταήμερη αποβολή, εάν μας συλλάμβαναν να καπνίζουμε. Υπάρχει χαλάρωση και από τους καθηγητές. Και εγώ έχω δύο χρόνια μεγαλύτερο παιδί από εσάς και ξέρω. Υπάρχει μία γενικότερη χαλάρωση. Υπάρχει μία, ίσως, κακώς εννοούμενη, ελευθερία, μέσα στα σχολεία.

Το σχολείο δεν είναι μόνο για την παροχή γνώσης, αλλά είναι και ένας χώρος εκπαίδευσης του χαρακτήρα, της ψυχής των μαθητών. Και εκεί έχουμε χαλαρώσει ως κοινωνία, ως εκπαιδευτικό σύστημα.

Όλα αυτά, θα πρέπει και εσείς και εμείς και η πολιτεία και η εκπαιδευτική κοινότητα, στο σύνολό της, με τους καθηγητές και τους δασκάλους της, να τα δει. Πιστεύω ότι και οι καθηγητές πρέπει να ασχοληθούν περισσότερο, αλλά και εσείς πρέπει να αντιδράσετε σε συμμαθητές σας. Η παρέμβαση η δική σας, πολλές φορές, μπορεί να είναι σημαντική. Θυμάμαι ένα περιστατικό με το γιό μου, την προσπάθεια που έκανε, με μία ομάδα φίλους του, για ένα συμμαθητή τους που είχε αρχίσει να καπνίζει χασίς. Πιστεύω ότι πέτυχαν και το θεωρώ πολύ σημαντικό ότι απέτρεψαν αυτό το παιδί από τη χρήση χασίς τελικά και σήμερα είναι φοιτητής στο Πολυτεχνείο. Είναι μεγάλη η συμβολή.

Εμένα, ως γιατρό, αν με ρωτήσετε τι έχω κάνει, εκτός από τις εκατοντάδες, χιλιάδες εγχειρήσεις, θα σας πω ότι κατάφερα, σε εκείνα τα χρόνια, να βοηθήσω στην αποτοξίνωση και στην ένταξή τους δύο νέα παιδιά, χωρίς να έχουμε τότε ούτε υποκατάστατα ούτε τίποτα, με προσωπική παρέμβαση, σε πολύ άσχημη κατάσταση, μέσα στο σπίτι, να μαχαιρώνονται μπροστά μου. Με την επιμονή μου, επειδή πίστευα σ' αυτό που έκανα, αδιαφόρησα για το όποιο κόστος. Μάλιστα, ενθυμούμαι που μου έλεγε η οικογένεια, μα τον παίρνεις και πας στο καφενείο, τι θα πουν για σένα; Και εγώ είπα, δεν φοβάμαι τι θα πουν, διότι εγώ είμαι αυτός που είμαι, με ξέρει η κοινωνία ποιος είμαι, είμαι ο γιατρός που στάθηκα και λειτούργησα ως γιατρός. Δεν ήμουν ο σκληρός επαγγελματίας, γιατί θεωρώ ότι η ιατρική είναι λειτούργημα, όπως είναι λειτούργημα και η θέση που έχω τώρα, ως Βουλευτής. Κατάφερα, λοιπόν, δύο παιδιά και τα γλίτωσα από το θάνατο. Παρακάλεσα τότε, το Δήμο Χαϊδαρίου και τα βάλουμε να εργάζονται εκεί. Και σήμερα είναι οικογενειάρχες, με πολύ καλή οικογένεια, με καλά παιδιά. Και επειδή η σχέση είναι ακόμα πολύ ζεστή μαζί μου, το ένα από τα παιδιά σπουδάζει σήμερα στην ιατρική.

Και η δική σας συμβολή και όλων μας η συμβολή, λοιπόν, είναι πολύ μεγάλη.

Τώρα θα σας πρότεινα να ξεκουραστείτε λίγο, να κάνουμε ένα διάλειμμα.

Θα κάνουμε ένα διάλειμμα είκοσι λεπτών και μετά θα συνεχίσουμε με τις υπόλοιπες αγορεύσεις.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Επαναλαμβάνεται η διακοπήσα συνεδρίαση.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Κωνσταντίνος Ματζήνας της Α΄ Περιφέρειας Αθήνας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΤΖΗΝΑΣ (Α΄ Αθηνών): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα που θα αναπτύξω αφορά τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας. Θεωρώ ότι η αναφορά σε αυτήν τη δημογραφική ομάδα, όχι μόνο είναι σημαντική, αλλά και επιτακτική στη σημερινή εποχή, αν αναλογιστεί κανείς ότι σχεδόν το 1/5 του πληθυσμού της χώρας μας είναι ηλικιωμένοι. Παρόμοια κατάσταση επικρατεί και στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 κρατών-μελών, όπου 17% των Ευρωπαίων πολιτών είναι ηλικιωμένοι.

Κατ' αρχάς, θα αναφερθώ στο θέμα των συντάξεων. Στην πλειοψηφία τους, οι άνθρωποι αυτοί, είναι χαμηλοσυνταξιούχοι, των οποίων οι συντάξεις είναι πολύ χαμηλές, σε σχέση με το σύγχρονο και συνεχώς αυξανόμενο κόστος ζωής. Αρκετοί συνταξιούχοι, αδυνατούν να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους. Στην αντίπερα όχθη, όμως, έχουμε μία κατηγορία πολύ υψηλών συντάξεων, οι οποίες δίνονται μετά από αναλογικά λιγότερο εργάσιμο χρόνο σε σχέση με τις υπόλοιπες συντάξεις.

Πιστεύω ότι αυτό το πρόβλημα, το οποίο χρήζει άμεσης αντιμετώπισης, μπορεί να λυθεί με μία απλή αύξηση των δαπανών του Α.Ε.Π. για την κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση, αλλά και, ταυτόχρονα, με τον περιορισμό των πολύ μεγάλων συντάξεων. Κατά τη γνώμη μου, αυτή η αύξηση, όχι μόνο δεν θα επιβαρύνει τον Προϋπολογισμό της χώρας, αλλά θα οδηγήσει σε οικονομική ανάπτυξη, αφού αυξάνεται η ζήτηση προϊόντων από τους ηλικιωμένους, οι οποίοι πλέον θα έχουν χρήματα να ξοδέψουν για να αγοράσουν τα προϊόντα που χρειάζονται. Με αυτήν την αύξηση της εμπορικής δραστηριότητας, αυξάνονται και οι επενδύσεις των εταιρειών, στις παραγωγικές τους δυνατότητες, για να καλυφθεί αυτή η νέα ζήτηση. Με αυτήν την επένδυση, δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας. Άρα, αντιμετωπίζεται ή δίνεται μία ευκαιρία

αντιμετώπισης εν μέρει του προβλήματος της ανεργίας και γενικά οδηγείται ο τόπος σε μια οικονομική ευημερία.

Ένα ακόμη θέμα, που πιστεύω ότι πρέπει να αναφερθεί, είναι για την αντίληψη που επικρατεί στην ελληνική κοινωνία για τους ηλικιωμένους. Θεωρούν ότι οι άνθρωποι αυτοί έχουν πλέον ολοκληρώσει τη ζωή τους, όμως, η αντίληψη αυτή, δεν είναι σωστή. Οι άνθρωποι της τρίτης ηλικίας μπορούν να προσφέρουν στη χώρα μας ακόμη, αρκεί να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητές τους, με ειδικές υποδομές, χώρους και διάφορα άλλα. Οι άνθρωποι αυτοί μπορούν να διδάξουν τους νεότερους, από τη δική τους εμπειρία από τη ζωή, αφού γνωρίζοντας το παρελθόν μπορείτε να προβλέψετε το μέλλον!

Πριν κλείσω, θα ήθελα να τονίσω, για μία ακόμη φορά, την επιτακτικότητα της βοήθειας που πρέπει να δοθεί σε αυτούς τους ανθρώπους. Σε αυτό το σημείο θα φέρω ένα ιστορικό παράδειγμα. Στην αρχαία Αθήνα, οι πολίτες της είχαν, ως καθήκον και τιμή, τη φροντίδα των ηλικιωμένων γονέων τους. Οποιοσδήποτε παρέβαινε αυτό το καθήκον δεχόταν την κοινωνική καταφρόνηση της πόλης ή ακόμη και τη στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων.

Κλείνοντας, πρέπει να γνωρίζουμε ότι η Ελλάδα, η χώρα μας, έγινε αυτό που είναι σήμερα, δηλαδή μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μία δύναμη στα Βαλκάνια, χάρις στους κόπους και στις θυσίες αυτών των ανθρώπων. Λόγω όλων αυτών, πιστεύω ότι η στήριξη των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας αποτελεί ένα από τα μείζονα θέματα της χώρας μας. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Ματζήνας τοποθετήθηκε σε ένα πολύ κρίσιμο θέμα που είναι η τρίτη ηλικία και οι συντάξεις. Και είναι πολύ κρίσιμο, διότι το ποσοστό των ηλικιωμένων σήμερα, με την εξέλιξη της επιστήμης, έχει αυξηθεί, γιατί έχει αυξηθεί ο μέσος όρος ζωής, είναι περίπου στα 74 χρόνια και αυτό βέβαια, δεν είναι κατάρρα, αλλά είναι ευχή. Όμως, αυτό συνοδεύεται και με υποχρεώσεις που πρέπει να έχει η πολιτεία.

Δεν είναι τόσο απλό το συνταξιοδοτικό με μία αύξηση του Α.Ε.Π. που δεν θα επηρεάσει τόσο πολύ. Θα πρέπει να κάνετε το συνειρμό και να υπολογίσετε τις χιλιάδες των συνταξιούχων, για να δείτε, στο σύνολο, πόσο είναι η επιβάρυνση. Είναι πολύ μεγάλη, αν σκεφθείτε ότι από τη σημερινή νομοθεσία, το συνταξιοδοτικό στηρίζεται στους τρεις πυλώνες, που είναι η συμμετοχή του εργαζόμενου, του εργοδότη και η κρατική ενίσχυση που είναι 1%.

Μέχρι σήμερα δεν είχαν καταφέρει οι κυβερνήσεις να βάλουν τη δική τους μετοχή, το 1%.

Έχει πολλές στρεβλώσεις το συνταξιοδοτικό και είναι ένα ζήτημα που το παρακολουθείτε και εσείς. Γίνεται μεγάλη συζήτηση σήμερα. Το θέμα αυτό χρειάζεται συναίνεση, διότι μπορεί να υπάρχουν τα «ρετιρέ», οι μεγάλες αποκλίσεις, ενώ η σύγκληση πρέπει να είναι προς τα πάνω και όχι προς τα κάτω. Βεβαίως, πρέπει να φτάσουμε στο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όντως, υπάρχει ακόμα αυτή η διαφορά και με τους μισθούς, αλλά και με τις συντάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το ίδιο το σύστημα έχει στρεβλώσεις. Έχει εκατόν εβδομήντα ταμεία. Αυτό είναι πρωτοφανές. Δεν υπάρχει σε άλλη χώρα το φαινόμενο να έχει κάθε επαγγελματική ομάδα το δικό της ταμείο. Πρέπει να βρεθεί και εδώ η χρυσή τομή για να λιγοστέψουν σημαντικά. Δεν λέμε να γίνουν τα ταμεία εκατόν δέκα από εκατόν εβδομήντα, να γίνουν πέντε ή έξι. Υπάρχει και η πρόταση του ενός. Και εκεί θα μπορέσει να εξορθολογιστεί το σύστημα των συντάξεων.

Επίσης, υπάρχουν και άλλες στρεβλώσεις. Έχουμε το θέμα των βαριών και ανθυγιεινών επαγγελμάτων. Για παράδειγμα, είναι τρομερό όταν θα δείτε ότι η κομμώτρια έχει ένσημα βαριά και ανθυγιεινά και δεν έχει ο σκουπιδιάρης. Τώρα μπήκε το επάγγελμα του σκουπιδιάρη στα βαριά και ανθυγιεινά, ένα πολύ επικίνδυνο επάγγελμα. Επίσης, δεν ανήκουν στα βαριά και ανθυγιεινά το νοσηλευτικό προσωπικό, οι νοσοκόμες, οι νοσοκόμοι, οι γιατροί. Χρειάζεται και εκεί ο εξορθολογισμός. Δεν μπορεί μια ράφτρα στην Καλλιθέα να έχει στο Ι.Κ.Α. ένσημα βαριά και ανθυγιεινά.

Γι' αυτό και έχει συσταθεί Επιτροπή, που συζητάει με ποιο τρόπο θα μπορέσουν να καταλήξουν στο ποια είναι πραγματικά τα βαριά και ανθυγιεινά, διότι σήμερα που αναπτύσσεται η ασφάλεια και η υγιεινή στην εργασία, αυτά έχουν αλλάξει. Πρέπει, σαφώς, να διαφοροποιηθούν.

Είναι ένα ζήτημα που απασχολεί το ελληνικό Κοινοβούλιο και την ελληνική κοινωνία. Πιστεύω ότι θα βρούμε το δρόμο συνάντησης με όλα τα κόμματα για να καταλήξουμε. Άλλωστε, πρέπει να ξέρετε, ότι το ασφαλιστικό και το συνταξιοδοτικό, κατ' επέκταση, είναι θέμα που θα συζητείται συνέχεια. Δεν έχει μαγική λύση. Είναι πάρα πολλά τα λεφτά για να πει κανείς ότι λύνονται όλα μόνο με τη στήριξη του κράτους.

Είναι πολλά τα ζητήματα. Να μην υπεισελθω περισσότερο. Εγώ έχω ασχοληθεί με το

θέμα, το οποίο ανήκει και στην Επιτροπή μου. Το χειρίστηκα και ως Πρόεδρος της Επιτροπής με την προηγούμενη Κυβέρνηση. Γνωρίζω λεπτομέρειες που δεν σας αφορούν. Πάντως η επισήμανση είναι σωστή, ότι πρέπει να γίνει κάτι. Σ' αυτή την προσπάθεια βρίσκεται σήμερα η Κυβέρνηση και πιστεύω όλα τα κόμματα.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βερονίκη Σμπιλή, από το νομό Πέλλης.

ΒΕΡΟΝΙΚΗ ΣΜΠΙΛΗ (Νομός Πέλλης): Όλος ο κόσμος στις αρχές του 21ου αιώνα μιλά για ισότητα μεταξύ των ανθρώπων και πως όλοι πρέπει να έχουμε τα ίδια δικαιώματα απέναντι στην κοινωνία.

Δεν γνωρίζω τι ευθύνεται και εγώ δεν μπορώ να καταλάβω τι εννοούν μ' αυτό. Μήπως ευθύνεται η σθεναρή μου αντίληψη για το τι συμβαίνει στον κόσμο ή μήπως ότι όλες αυτές οι κουβέντες είναι σαν τα φύλλα του φθινοπώρου που, όταν υπάρχει άπνοια είναι σταθερά και όταν φυσήξει και το πιο απαλό βORIAΔΆκι γίνονται έρμιαια του αέρα;

Υπάρχουν οικογένειες, όπου, τουλάχιστον, ένα από τα μέλη τους έχει κινητικά ή διανοητικά προβλήματα. Οι άνθρωποι αυτοί, πραγματικά, χτυπούν τη γροθιά στο μαχαίρι. Ο ρόλος της πολιτείας και του κοινωνικού συνόλου μπορούν να συμβάλλουν ενεργά στην εξέλιξη και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ιδιαίτερων αυτών ανθρώπων.

Αρχικά, αυτό που πρέπει να γίνει είναι να αφυπνιστούν οι συνειδήσεις, να πάψουμε να περιθωριοποιούμε και να αντιμετωπίζουμε ως κατώτερο, κάθε άνθρωπο με ορισμένη φυσική ή πνευματική ιδιαιτερότητα. Η πολιτεία, από την άλλη πλευρά, έχει κάνει σημαντικά βήματα για την βελτίωση των όρων ζωής τους, ωστόσο, ένα μεγάλο κενό υπάρχει στον τομέα της εκπαίδευσης. Πολλοί από εσάς θα αναρωτηθούν, μα η δημιουργία ειδικού σχολείου δεν συνέβαλε στην εκπαίδευση των ατόμων αυτών;

Ας θέσουμε, όμως, το ερώτημα: Γιατί να υπάρχει ειδικό σχολείο; Γιατί να περιθωριοποιούμε αυτόματα τα άτομα αυτά από τα υπόλοιπα παιδιά; Στην Ευρώπη δεν υπάρχει ο όρος «ειδικό σχολείο», αλλά ένα σχολείο για όλους. Αν σε κάθε τάξη ενταχθούν δύο παιδιά με ειδικές ανάγκες, μ' ένα προσωπικό δάσκαλο δίπλα τους, αυτό θα είναι αδιαμφισβήτητα ένα μεγάλο βήμα για την ουσιαστική τους ένταξη στην κοινωνία. Η ιδιαιτερότητά τους θα γίνει αποδεκτή από τα υπόλοιπα παιδιά ως κάτι το φυσιολογικό και θα έχει ως αποτέλεσμα την εξάλειψη του ρατσισμού.

Η Έδεσσα είναι μια από τις πρώτες πόλεις που λειτούργησε ειδικό σχολείο.

Δημιουργήθηκε, όμως, μια τάξη, στην οποία εντάχθηκαν παιδιά, με διαφορετική ιδιαιτερότητα το καθένα, γεγονός που δυσκολεύει τόσο το έργο των δασκάλων όσο και την ατομική εξέλιξη του κάθε παιδιού.

Γιατί λοιπόν το Υπουργείο Παιδείας να μην θέσει στα άμεσα σχέδιά του την κατάργηση του ειδικού σχολείου και τη μετατροπή του σ' ένα σχολείο για όλους; Τα άτομα με αναπηρία και οι οικογένειές τους δεν επιζητούν τη λύπησή μας, αλλά τη συμπαράσταση, την αγάπη και τη βοήθειά μας, τη βοήθειά μας να πραγματοποιήσουμε τα όνειρά τους για μια καλύτερο ζωή.

Όπως προανέφερα, η πολιτεία έχει κάνει σημαντικά βήματα, αφού ό,τι γίνεται στο όνομα της αναπηρίας σήμερα έχει σημασία για όλους στον κόσμο του αύριο. Επιτεύχθηκε, όμως, ο στόχος της; Γυρίσαμε την πλάτη σ' όλους αυτούς που έβλεπαν τα άτομα με αναπηρία ως αντικείμενα ελεημοσύνης; Δώσαμε την ευκαιρία σε άτομα με αναπηρία να γίνουν πρωταγωνιστές της ζωής; Εναντιωθήκαμε στα στερεότυπα που ωθούν στην περιθωριοποίηση, στο στιγματισμό, στον κοινωνικό αποκλεισμό;

Εν μέρει, ίσως, ναι, ουσιαστικά όμως; Την απάντηση θα τη δώσει ο καθένας μόνος του, αφού αναλογιστεί τις ευθύνες και το χρέος που όλοι μας έχουμε απέναντι στο συνάνθρωπο, αν θέλουμε να μιλάμε επί της ουσίας για ένα κοινωνικό κράτος με ανθρώπινο πρόσωπο.

Ας διαμορφώσουμε, λοιπόν, μια κοινωνία, που θα ταιριάζει και στα δικά τους μέτρα, γιατί κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στη διαφορά. Ας πάψουμε, τέλος, να προσπαθούμε να εντάξουμε τα άτομα αυτά στη δική μας κοινωνία, μια κοινωνία διαφθοράς και εκμετάλλευσης και ας ενταχθούμε όλοι εμείς στη δική τους κοινωνία, μια κοινωνία αγάπης, ανιδιοτέλειας, προσφοράς και αθωότητας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Κοινωνία αγάπης, αλληλεγγύης, ανθρωπιάς, πραγματικά αυτό έχει λείψει.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Νίκος Στάης, από την Α΄ Πειραιά.

ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΗΣ (Α΄ Πειραιώς): Αγαπητοί φίλοι, οι περισσότεροι από εμάς φοιτούμε στη Β΄ και Γ΄ Λυκείου, τάξεις τις οποίες απασχολεί έντονα ένα σημαντικό πρόβλημα-ερώτημα. Ποιο επάγγελμα θα επιλέξουμε; Η επιλογή μας θα έχει σύντομα επαγγελματική αποκατάσταση ή θα προστεθούμε στο μακρύ κατάλογο των ανέργων και των απασχολούμενων;

Αυτά τα βασανιστικά ερωτήματα απασχολούν όχι μόνο εμάς, την ελληνική νεολαία, αλλά

και τους νέους όλου του κόσμου, αφού, δυστυχώς, η ανεργία και η ετεροαπασχόληση είναι η μάστιγα που πλήττει, κυρίως, τους νέους ανθρώπους, σε όποιο σημείο της γης και αν βρίσκονται.

Τα πραγματικά αίτια της ανεργίας βρίσκονται στην ίδια τη διάρθρωση της σύγχρονης οικονομίας. Όμως, πιστεύω ότι αξίζει να σταθούμε σε μερικά αίτια της ανεργίας που αφορούν τη χώρα που ζούμε, την Ελλάδα.

Στη χώρα μας κυριαρχεί ο επαγγελματικός ρατσισμός. Θεωρούμε ότι η κατοχή επιστημονικού τίτλου μας καταξιώνει κοινωνικά και μας προσδίδει κύρος. Έτσι αδιαφορούμε για τη χρηστική αξία των επαγγελμάτων, των τεχνικών, κυρίως και συνωθούμαστε στα Πανεπιστήμια, με αποτέλεσμα να βλέπουμε το φαινόμενο των πολλών πτυχιούχων ανέργων.

Στην Ελλάδα λείπει ένας συστηματικός προγραμματισμός της οικονομίας που θα συμπεριλαμβάνει και έναν επαγγελματικό προγραμματισμό. Στη συνέχεια, το σχολείο και η οικογένεια συντελούν στο πρόβλημα της ανεργίας, αφού ο Σ.Ε.Π. δυσλειτουργεί και η οικογένεια γαλουχεί τη νεολαία με την αντίληψη του πτυχίου, που συμβάλλει στο διαχωρισμό των επαγγελμάτων σε κατώτερα και ανώτερα.

Το φαινόμενο της πολυθεσίας και της υπερωριακής απασχόλησης επιτείνουν το σοβαρό αυτό πρόβλημα. Η συσσώρευση μεγάλου μέρους του πληθυσμού σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, η αστικοποίηση συγκεκριμένα, συνέτεινε στην έξαρση του προβλήματος.

Επιπλέον, η αναξιοκρατία σχετικά με το ζήτημα των προσλήψεων, είναι ένας ακόμη λόγος για την έξαρση της ανεργίας.

Όσον αφορά τις πραγματικά πολύ σημαντικές επιπτώσεις της ανεργίας των νέων ανθρώπων δεν θα μείνω στις χιλιοειπωμένες οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες. Θα μείνω στις προσωπικές συνέπειες. Άνεργος νέος δεν είναι αυτός που δεν βρίσκει εργασία ή έχει χάσει τη δουλειά του. Είναι ένα άτομο που έχει χάσει την ταυτότητά του, που δεν ξέρει τι να κάνει με τον χρόνο, την οικογένειά του, τη ζωή, τον εαυτό του. Ένας άνεργος δεν είναι κάποιος που ψάχνει για στηρίγματα επιβίωσης. Μαζί με τη δουλειά, στο συμβολικό επίπεδο χάνεις πολύ περισσότερα από οικονομικά αγαθά. Χάνεις την αυτοεκτίμηση, τον αυτοσεβασμό, την αξιοπρέπειά σου. «Είμαι τελειωμένος» έλεγε ένας άνεργος. Ήταν μόλις 26 χρόνων. Την ίδια ακριβώς φράση χρησιμοποιούν οι παρατηθέντοι στα ιδρύματα γέροι. Ένας νέος 26 ετών κι ένας γέρος λένε το ίδιο πράγμα. Η κοινωνία μας μέσα στην παραγωγή της ανεργίας είναι σαν να

παράγει γεροντικούς νέους. Πένθος, κατάθλιψη, κατάκριση του εαυτού μας, λες κι εμείς είμαστε υπεύθυνοι για τις συμπεριφορές φυγής, όπως τα ναρκωτικά, ο αλκοολισμός, αλλά και η βία και η επιθετικότητα.

Αν θες να συντρίψεις, να εξουθενώσεις έναν άνθρωπο, βάλε τον να κάνει μια δουλειά απόλυτα, ολότελα άχρηστη και παράλογη. Γι' αυτό έγραψε ο μεγάλος Ντοστογιέφσκι.

Επειδή το πρόβλημα της ανεργίας είναι υπαρκτό κι επειδή πίσω από τους αριθμούς κρύβονται, συνήθως, μικρές ή μεγάλες ανθρώπινες τραγωδίες, επείγει η ανάγκη επιστράτευσης και συστράτευσης όλων στον κοινό αγώνα αντιμετώπισης του προβλήματος.

Συγκεκριμένα: Σ' αυτό πρέπει να συμβάλει αποφασιστικά η οικογένεια, με την απομάκρυνση από κάθε καταπιεστική προσπάθεια επιβολής στους νέους και την προτροπή σε επαγγέλματα σύμφωνα προς τα ενδιαφέροντά τους.

Επίσης, απαιτείται υγιής επαγγελματικός προσανατολισμός. Από τις πρώτες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος πρέπει να ενισχύεται η κοινωνική αξία του επαγγέλματος, να εξασφαλίζεται η εκπαίδευση των νέων, προκειμένου να εξασκήσουν ένα επάγγελμα, να ενισχύονται οι κλίσεις και η εκπαίδευση των νέων, προκειμένου να εξασκήσουν ένα επάγγελμα, να ανιχνεύονται οι κλίσεις και οι ικανότητές τους στο Σ.Ε.Π., καθώς, επίσης, πρέπει να αναβαθμιστεί η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.

Στη συνέχεια, το Υπουργείο Παιδείας, σε συνεργασία με άλλα αρμόδια Υπουργεία, οφείλει, τουλάχιστον, κάθε τρία χρόνια, να ενημερώνει, τους νέους και κάθε ενδιαφερόμενο, για τους κλάδους επαγγελμάτων που έχουν ήδη κορεστεί και για επαγγέλματα στους κλάδους όπου υπάρχουν θέσεις. Επίσης, πρέπει να υπάρξει μείωση των ωρών εργασίας, καλύτερη αξιοποίηση των κονδυλίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αποκέντρωση διοικητική, οικονομική και πολιτιστική σε υποβαθμισμένες περιοχές.

Τελειώνοντας την εισήγησή μου, απευθύνομαι σε όσους μεγαλύτερους, αρμόδιους και μη, μας ακούν αυτή την ώρα. Μας αποκαλείτε, εμάς τους νέους, «χρυσές ελπίδες» του μέλλοντος. Δώστε μας τη δυνατότητα, παίρνοντας σοβαρά και μακροπρόθεσμα μέτρα κατά της ανεργίας, να βγούμε στο στίβο της εργασίας, να αποδείξουμε τι αξίζουμε, να υλοποιήσουμε τις προσδοκίες σας. Η επιτυχία μας δεν θα ωφελήσει μόνο εμάς, αλλά και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, που θα απολαύσει τους καρπούς των προσπαθειών μας και τα επιτεύγματά μας.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή και το ενδιαφέρον σας. Συγγνώμη για το τρακ που είχα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Δεν πειράζει. Είπα άλλωστε ότι υπάρχει ανοχή χρόνου. Ήταν και σημαντική η παρέμβασή σας, η τοποθέτησή σας και για την αξιοκρατία που προάγει την άμιλλα. Είναι σημαντικό και θα πρέπει να σταματήσει η αναξιοκρατία και η περιθωριοποίηση που αισθάνεται ο άνεργος νέος. Και δεν είναι άμεσα συνδεδεμένη με το αν έχει χρήματα ο πατέρας του ή όχι, για να του δίνει. Είναι αλήθεια ότι θέλει 50 ευρώ την ημέρα. Τι κάνεις; Είναι ένας νέος με όνειρα, με ελπίδες. Και πραγματικά εμείς προσδοκούμε από τους νέους να συνεχίσουν και να βελτιώσουν ό,τι βρίσκουν από μας.

Μεγάλη διάλεξη θα μπορούσε κανείς να κάνει. Συμφωνώ με τα περισσότερα που είπατε. Έχετε δίκιο. Οι προβληματισμοί είναι ουσιαστικοί για όλα τα παιδιά και για όλους μας.

Τώρα το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Δέσποινα Παυλίδου από το Νομό Αττικής. Και παρακαλώ να ετοιμάζεται και η Έφηβος Βουλευτής, Ζωή Μαστιχιάδου.

Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑΥΛΙΔΟΥ (Νομός Αττικής): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλες και φίλοι, θα ήθελα να αναφερθώ σ' ένα πανευρωπαϊκό φαινόμενο, που παρουσιάζει έξαρση στην Ελλάδα, την ανεργία.

Η ανεργία οφείλεται σε ποικίλους παράγοντες. Κάποιοι απ' αυτούς είναι η εγκατάλειψη της αγροτικής παραγωγής, ο περιορισμός των προσλήψεων στο Δημόσιο, ο ανεπαρκής σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός, η οικονομική κρίση, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, όπως και η παγκοσμιοποίηση, με την οποία αίρονται κεκτημένα δικαιώματα.

Όπως όλοι γνωρίζουμε, οι νέοι πλήττονται από την ανεργία περισσότερο από κάθε άλλη κοινωνική ομάδα. Γι' αυτό το λόγο, θα ήθελα να αναφερθώ, κυρίως, σ' αυτούς. Οι νέοι σήμερα, ακόμη κι αν είναι απόφοιτοι των ανώτατων πανεπιστημιακών σχολών, αδυνατούν να απορροφηθούν στην αγορά εργασίας και δεν βρίσκουν απασχόληση παρά μόνο σε χαμηλόμισθα επαγγέλματα. Οι νέοι αυτοί των 600 και 700 ευρώ αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα στη ζωή τους, όπως η ανασφάλεια, η αγωνία, το άγχος για το αύριο, η ρήξη των διαπροσωπικών σχέσεων και ο παραγκωνισμός αξιών, όπως η φιλία, η αγάπη, ο έρωτας, με αποτέλεσμα να μην χαίρονται τη ζωή. Γιατί όμως συμβαίνει αυτό; Γιατί, αντί να περιορίζεται η ανεργία, συνεχώς οξύνεται; Ποιος ευθύνεται;

Δεν έχει νόημα να κατηγορήσουμε κάποιον ή κάποια ομάδα. Αυτό που έχει νόημα είναι η

λήψη μέτρων, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα, δηλαδή η ανεργία.

Γι' αυτό μπορούμε να πάρουμε εμείς κάποια μέτρα, τα οποία πρέπει να επιδιώξουμε. Αρχικά η Πολιτεία θα μπορούσε να μειώσει τη γραφειοκρατία. Επίσης επιτακτική είναι η ανάγκη να υπάρχει αξιοκρατία στις προσλήψεις του δημοσίου.

Επίσης, αναγκαία είναι η αποκέντρωση, η περιφερειακή ανάπτυξη, η δημιουργία θέσεων εργασίας με την ενίσχυση των επενδύσεων.

Βέβαια και το σχολείο από την πλευρά του θα μπορούσε να προσφέρει καλύτερο επίπεδο στον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό, ώστε να γνωρίζουν οι νέοι τις δεξιότητές τους, να βρουν επαγγέλματα που να τους ταιριάζουν και να τους ολοκληρώνουν ως προσωπικότητες. Αυτά είχα να πω κι ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ κυρία συνάδελφε.

Κι εσείς κάνατε ωραία τοποθέτηση. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός πράγματι είναι ένα τεράστιο ζήτημα γιατί πάντα πίστευα ότι αυτό που θέλεις μπορείς να κάνεις καλά. Τα παλιά χρόνια έβγαζε ο γιατρός το παιδί του γιατρό κι ο δικηγόρος το παιδί του δικηγόρο, ήθελε δεν ήθελε. Κι έλεγα πάντα ότι δεν μπορεί να είναι χρήσιμος ούτε στον εαυτό του, ούτε στην κοινωνία αυτός που γίνεται γιατί το θέλουν οι γονείς και η επιλογή πρέπει να είναι του καθενός, εξατομικευμένη, με γνώμονα, κυρίως, το τι μπορεί να κάνει, τι θέλει να κάνει, γιατί μόνο έτσι θα το κάνει με μεράκι και θα πετύχει.

Εγώ δεν ήμουν από οικογένεια γιατρών κι έλεγα ότι θα γίνω χειρουργός, όχι γιατρός. Ήθελα να γίνω χειρουργός. Καμία άλλη ειδικότητα δεν μπορούσα να φανταστώ ότι μπορούσα να κάνω στη ζωή μου εκτός από το να χειρουργώ. Κι αυτό το έλεγα από τα δεκατέσσερα μου χρόνια. Και δόξα τω Θεώ έγινα και πήγα και πάρα πολύ καλά κι ευτύχησα να μην έχω και ατυχίες και για μένα και για τους συνανθρώπους μου που μου είχαν εμπιστευθεί τη ζωή τους. Αν λοιπόν το κάνεις απλά για να πάρεις το όνομα του γιατρού, θα σας πω ότι είναι πολλοί οι γιατροί που είναι στη λίστα του ΟΑΕΔ, είναι πολλοί οι γιατροί που είναι στην ουρά, είναι πολλοί γιατροί που παρακαλούν για μια θέση στο ΙΚΑ για να βγάλουν μεροκάματο.

Οι καλοί γιατροί είναι αυτοί που ήθελαν να γίνουν γιατροί, που αγαπούσαν το λειτούργημα του γιατρού και πέτυχαν στη σταδιοδρομία τους.

Γι' αυτό ο επαγγελματικός προσανατολισμός, πραγματικά πιστέψτε με, είναι ό,τι

σπουδαιότερο στην ηλικία σας ή να ξεκινήσει ακόμα πιο πριν με τη συνεργασία των δασκάλων, των καθηγητών αλλά και των γονέων.

Και δεν είναι λύση το δημόσιο. Βεβαίως, η αξιοκρατία –το είπα- είναι εκ των ων ουκ άνευ, διότι αντιλαμβάνομαι απολύτως τι σημαίνει για ένα παιδί που έχει προσόντα, που έχει θυσιάσει ώρες διασκέδασης για να αποκτήσει αυτά τα προσόντα, να έρχεται ο άλλος στο βουλευτή και να του παίρνει τη θέση.

Είναι μια απογοήτευση στην κοινωνία. Δημιουργεί φοβερούς αρνητικούς συνειρμούς που ευτυχώς αυτό το πολεμούμε και πραγματικά με τη λειτουργία, όπως σας είπα, του Α.Σ.Ε.Π. αυτό τελειώνει.

Το λόγο τώρα έχει η Έφηβος Βουλευτής, Μαστιχιάδου Ζωή από το Νομό Αττικής.

ΖΩΗ ΜΑΣΤΙΧΙΑΔΟΥ (Νομός Αττικής): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι, με τη θέση μου εδώ, ως ομιλήτρια, θα ήθελα να εκφράσω τη χαρά μου που μου δόθηκε η ευκαιρία να εκθέσω τον προβληματισμό μου, σε σχέση με τις δυσκολίες, τα προβλήματα, αλλά και την αντιμετώπιση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες από την κοινωνία μας.

Θεωρώ, λοιπόν, πως δεν νοείται αδιαφορία και μηδαμινή ενημέρωση για ένα τέτοιο μείζον θέμα στην εποχή μας, μια εποχή που χαρακτηρίζεται από τη ραγδαία εξέλιξη κυρίως στους τομείς της τεχνολογίας και της ενημέρωσης. Ο κόσμος δεν γνωρίζει για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, προβλήματα που δεν αφορούν μόνο σωματικές δυσκολίες, αλλά και ψυχική καταρράκωση.

Ας έλθουμε για λίγο στη θέση τους. Ο ρατσισμός, η απόρριψη από το κοινωνικό σύνολο, με αποτέλεσμα την περιθωριοποίηση και η αδιαφορία που έχουν να αντιμετωπίσουν τα άτομα αυτά, δεν ωφελούν, αλλά, αντιθέτως, οδηγούν στην κατιούσα πορεία της κοινωνίας.

Θα μπορούσαμε να αμβλύνουμε την κατάσταση αυτή μέχρι και να την εξαλείψουμε. Τι μπορούμε να κάνουμε; Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα, τα οποία θα βοηθήσουν τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, επιμορφωτικά σεμινάρια, με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών, ειδικά προγράμματα, που θα αφορούν την ομαλή ένταξη των ατόμων που έχουν συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες, κρατική μέριμνα, για την επιβίωση των ατόμων αυτών με τη δημιουργία υποδομών που θα συντελέσουν στην καλύτερη ποιότητα ζωής τους και σαφώς, αναγνώριση και αποδοχή της διαφορετικότητας των ανθρώπων αυτών από το ευρύ κοινό. Αυτές είναι μόνο κάποιες από τις ενέργειες που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν.

Για την πραγμάτωση, λοιπόν, όλων των παραπάνω προτάσεων θα πρέπει όλοι εμείς να αγκαλιάσουμε τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, δίνοντάς τους έτσι την ευκαιρία να αναδειχθούν και να προσφέρουν στην κοινωνία. Έχουν και εκείνοι δυνατότητες, όπως όλοι οι άνθρωποι, απλά δεν τις αναγνωρίζουμε, βγάζοντας ένα αυθαίρετο συμπέρασμα πως είναι ανίκανοι. Έχουν κι εκείνοι το δικαίωμα να ζήσουν. Είναι, κυρίως, ευθύνη του καθενός μας.

Σας ευχαριστώ θερμά για την προσοχή σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Η Έφηβος Βουλευτής Ξυλογιάννη Αντριάννα από το Νομό Άρτας έχει το λόγο.

ΑΝΤΡΙΑΝΝΑ ΞΥΛΟΓΙΑΝΝΗ (Νομός Άρτας): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι Βουλευτές, ο λόγος για τον οποίο βρίσκομαι εδώ είναι γιατί θέλω και οφείλω, ως πολίτης, να μιλήσω για τα ναρκωτικά, ένα μείζον θέμα για την πόλη μου και για την κοινωνία γενικότερα.

Δυστυχώς, είναι το θέμα το οποίο έχει παρελθόν, παρόν και μέλλον. Μπορούμε, όμως, να προλάβουμε τα χειρότερα με τη λήψη αυστηρών μέτρων απέναντι στους εμπόρους του λευκού θανάτου. Μέσα στους εμπόρους συγκαταλέγονται και παιδιά της ηλικίας μας.

Όμως, δεν πρέπει να δείξουμε επιείκεια. Δυστυχώς, δεν πρέπει, γιατί και αυτοί οι ίδιοι δεν δείχνουν επιείκεια, όταν πλησιάζουν τους συνανθρώπους τους με σκοπό να πουλήσουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερες ποσότητες μπορούν, δημιουργώντας έτσι μελλοντικά παράσιτα στη χώρα μας. Διότι, όταν ένας πολίτης, μεταξύ του κόσμου των παραισθήσεων που δημιουργούν τα ναρκωτικά και του πραγματικού κόσμου, δηλαδή της κοινωνίας, διαλέγει το πρώτο, αυτό το ίδιο πρέπει να μας προβληματίζει.

Τα ναρκωτικά παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανεργία, στη βία, στο ρατσισμό, ειδικότερα στην ανεργία, γιατί οι χρήστες ναρκωτικών ουσιών είναι παρασιτικά άτομα, καθώς πολλοί είτε δεν θέλουν είτε δεν μπορούν να βρουν δουλειά, λόγω της ταμπέλας που τους κολλούμε εμείς ή πολλοί από εμάς. Οι χρήστες των ναρκωτικών ουσιών γίνονται βίαιοι, κάνοντας χρήση σκληρών ναρκωτικών. Άλλοι κλέβουν, άλλοι χτυπούν συμπολίτες τους, άλλοι σκοτώνουν.

Προηγουμένως, ένας άλλος συνάδελφος ανέφερε το θάνατο της δεκατετράχρονης από την Πτολεμαΐδα από υπερβολική χρήση ναρκωτικής ουσίας και αυτό είναι ένα είδος βίας, ψυχικής αυτή τη φορά.

Όσον αφορά το ρατσισμό, οφείλω να πω ότι δεν περιορίζεται στο χρώμα, στην καταγωγή, στη θρησκεία. Ρατσιστής είναι και αυτός που τίθεται εναντίον κάποιων πιο

μορφωμένων από αυτόν, που έχει κάποιες ειδικές ανάγκες, που δεν έχει πολλά χρήματα για να φιγουράρει. Ρατσιστής δεν γεννιέται κανείς, γίνεται.

Τελειώνοντας, θέλω να προτείνω κάποια μέτρα για τη λύση του προβλήματος των ναρκωτικών που παίζει σημαντικό ρόλο και στη δημιουργία άλλων κοινωνικών προβλημάτων.

Το κράτος πρέπει, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, να θεσπίσει αυστηρούς νόμους για τους εμπόρους ναρκωτικών, αλλά και για τους χρήστες. Το κράτος πρέπει να παρέχει περισσότερη αστυνόμευση, σε περιοχές, στις οποίες ξέρουν ότι γίνεται καλλιέργεια, διακίνηση και χρήση ναρκωτικών ουσιών και να μην αδιαφορεί με τη δικαιολογία ότι ο ναρκομανής είναι απλά ένας άγνωστος.

Αυτός ο άγνωστος είναι πολίτης αυτού του κράτους και έχει το δικαίωμα στη ζωή και για να ζήσει καλύτερα και πρέπει να ιδρυθούν περισσότερα κέντρα αποτοξίνωσης, πλήρως εξοπλισμένα, ώστε η αποτοξίνωση και η επαναφορά των συμπολιτών μας να γίνει όσο το δυνατόν πιο ανώδυνα.

Η πόλη μου έχει το 45% της εμπορίας ναρκωτικών σε όλη τη χώρα. Αν αυτό προβληματίζει εσάς, φανταστείτε πώς νιώθω εγώ.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Είναι επίκαιρο και παραμένει πολύ επίκαιρο το θέμα των ναρκωτικών. Βέβαια, εγώ έχω και μια δική μου αντίληψη για το θέμα, γιατί έχω ασχοληθεί. Πιστεύω ότι η οικονομική σχέση με τα ναρκωτικά είναι τεράστια, αν σκεφτείτε ότι η διακίνηση των ναρκωτικών ξεπερνά τον προϋπολογισμό της Ιταλίας, χωρίς τους εξοπλισμούς. Υπάρχουν τεράστια συμφέροντα! Αν, λοιπόν, αυτό τον κρίκο δεν τον κόψεις, δεν πιστεύω ότι στη φιλοπατρία των εμπόρων μπορεί να σταματήσει.

Είμαι απ' αυτούς που κάποτε είχα προτείνει –το 1992- αυστηρές έως ακραίες ποινές στους εμπόρους σκληρών ναρκωτικών. Λέω, λοιπόν, ότι ο ναρκομανής πρέπει να αντιμετωπιστεί ως άρρωστος. Πώς ένας που έχει καρκίνο, η πολιτεία στέργει κοντά του και ξοδεύει εκατομμύρια; Και ο ναρκομανής είναι άρρωστος.

Είχα, λοιπόν, πει ότι θα πρέπει ο ναρκομανής να αντιμετωπίζεται στο νοσοκομείο ως άρρωστος, με την κοινωνική λειτουργό, σε ξεχωριστό, σαφώς, τμήμα, με την εξατομικευμένη

του δόση, με την καθαρή σύριγγα, γιατί είναι μεγάλο το πρόβλημα με τις ηπατίτιδες και το AIDS. Επαναλαμβάνω ότι πρέπει να πάει σε συγκεκριμένο τμήμα του νοσοκομείου.

Ως προς το οικονομικό μέρος, φανταστείτε, το ναρκωτικό κοστίζει μισό ευρώ! Αυτή είναι η πραγματική του αξία, γιατί στην ιατρική χρησιμοποιείται η μορφίνη, ως ισχυρό οπιοϋχο παυσίπονο. Αυτά τα παυσίπονα είχαν βγει για να χρησιμοποιούνται από την ιατρική. Μια αμπούλα είναι πάμφθηνη, κοστίζει πενήντα λεπτά. Όταν όμως κάποιος είναι σε σύνδρομο στέρησης, του την πουλά όσο θέλει ο έμπορος.

Άρα, λοιπόν, εκεί, στο νοσοκομείο, μπορεί να γίνει με τον άρρωστο και η συζήτηση με τον κοινωνικό λειτουργό ή τον ψυχίατρο και να τον πείσει να μπει σε πρόγραμμα αποτοξίνωσης και αυτό να του το παράξει η πολιτεία.

Όμως, από εκεί και πέρα, αν συλληφθεί να μεταφέρει ναρκωτικά, πρέπει να υπάρχει μεγάλη αυστηρότητα, από τη στιγμή που του δίνω εγώ, σαν Πολιτεία, βοήθεια και τον περιθάλλω. Γιατί μεταφέροντας ναρκωτικά, πάει για να καταστρέψει κάποιο άλλο παιδί. Εκεί πρέπει να είναι αμείλικτος η τιμωρία. Εκεί δεν έχει δικαιολογία, ότι είναι χρήστης και, άρα, να επικαλεστεί ότι το πήρε για δική του χρήση. Με αυτή τη δικαιολογία βρίσκονται όλοι έξω από τη φυλακή!

Στο νοσοκομείο του το δίνεις μια φορά, δυο φορές την ημέρα. Του το λέω εγώ σαν γιατρός «έλα εδώ να σου δώσω εγώ» και έτσι να μου δοθεί και η ευκαιρία, ως πολιτεία, ως γιατρός, ως κοινωνικός λειτουργός, να τον πείσω ότι πρέπει να απεξαρτητοποιηθεί. Γιατί αν δεν έχει τη βούληση να κάνει απεξάρτηση, δεν πετυχαίνει ποτέ.

Άρα, εκεί ο ασθενής μπορεί να έχει αυτή την πρόθεση για απεξάρτηση. Αυτό, βέβαια, πρέπει να γίνει, τουλάχιστον, πανευρωπαϊκά. Έτσι θα είναι βαρύ το χτύπημα στους εμπόρους και τα έσοδά τους.

Και, βεβαίως, θα πω μία κουβέντα ακόμη, παρόλο που βλέπω ότι η ώρα περνάει. Εγώ είμαι και Πρόεδρος της Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας και θα ήθελα να σας θέσω ένα επίκαιρο θέμα, το οποίο είδατε τελευταία, δηλαδή, την εξάρτηση από το διαδίκτυο, ένα τεράστιο ζήτημα. Δεν ξέρω αν το έχετε αντιληφθεί πια, αλλά μιλάμε για άλλου είδους εξάρτηση, πάρα πολύ μεγάλη, η οποία απλώνεται ταχύτατα. Σκεφθείτε ότι έχουμε και στην Ελλάδα πλέον, στη Μονάδα Εφήβων, στο Νοσοκομείο «Αγλαΐα Κυριακού» είκοσι παιδιά που παρακολουθούνται για εξάρτηση του κομπιούτερ, του διαδικτύου, του σέρφινγκ. Επίσης,

υπάρχει το παιχνίδι του πνιγμού.

Στην Αμερική, τουλάχιστον μια φορά έχουν δοκιμάσει το παιχνίδι του πνιγμού και το είδαμε και πρόσφατα, να έρχεται στο Νοσοκομείο της Θεσσαλονίκης, το «ΑΧΕΠΑ», το παιδί που πήγε να πνιγεί. Τον καθοδηγεί ο άλλος ο φίλος, να δει πως είναι η αίσθηση του θανάτου, αποκλείοντας την αιμάτωση του εγκεφάλου, πιέζοντας τις καρωτίδες. Έχουμε ανακοπές, έχουμε εγκεφαλικά. Το έχουν δοκιμάσει στην Αμερική, τουλάχιστον μια φορά, το 25%.

Εδώ, στην Ελλάδα, ως προς την εξάρτηση, είμαστε ένα παιδί στα πέντε στο Νομό Αττικής, όπου έχουμε μια έρευνα. Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, ότι είναι ένα τεράστιο ζήτημα. Και βέβαια, προς Θεού, δεν δαιμονοποιούμε το κομπιούτερ. Θεωρώ ότι είναι εκ των ων ουκ άνευ, ότι ο καθένας μας πρέπει να το χρησιμοποιεί, ο καθένας μας πρέπει να το λειτουργεί, έχει κάνει άλματα στην επιστήμη και στην πρόοδο. Ούτε για συζήτηση δεν πρέπει να πούμε ότι απορρίπτουμε το διαδίκτυο. Το μέλλον είναι εκεί. Όμως, η χρήση του, η σκοτεινή του πλευρά, είναι το μεγάλο πρόβλημα. Εγώ στην Επιτροπή, έχω αφιερώσει όλο το 2008 με αυτό το θέμα. Ήδη αρχίσαμε τις συνεδριάσεις. Θα δώσουμε δημοσιότητα. Πιστεύω ότι και οι καθηγητές που διδάσκουν το μάθημα της Πληροφορικής πρέπει να είναι ενημερωμένοι και να ξαναενημερώνονται διαδοχικά, όπως οι γονείς και εσείς οι ίδιοι οι χρήστες. Τα internet cafe δεν έχουν νομικό πλαίσιο και είναι τεράστιο πρόβλημα. Σκεφθείτε ότι μου κάνουν καταγγελίες άνθρωποι που βγάζουν χρήματα από το internet cafe, το οποίο είναι μια επιχείρηση. Όμως, δεν έχει νομικό πλαίσιο. Μπορεί να μπει όποιας ηλικίας παιδί και να μείνει για ώρες. Με πήρε κάποιος που έχει internet cafe και μου είπε: «Δέκα, είκοσι, τριάντα ώρες, κάθονται εκεί. Κάντε κάτι. Εγώ βγάζω χρήματα, αλλά δεν μπορώ να βλέπω τα παιδιά να καταστρέφονται. Για τριάντα ώρες καφέ, τσιγάρο και στην καρέκλα». Μας καταγγέλλουν από την Αστυνομία, τη Δίωξη του Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, που την ερχόμενη Τρίτη θα έχουμε στην Επιτροπή μας, γιατί έχουμε και αυτή τη δυνατότητα να φωνάζουμε ειδικούς να μας ενημερώνουν. Θα έρθει, λοιπόν, ο κ. Σφακιανάκης, που είναι επικεφαλής της υπηρεσίας δίωξης του Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. Μας λένε ότι φεύγουν από τα internet cafe και δεν γνωρίζουν, δεν θυμούνται πού είναι τα σπίτια τους. Ψάχνουν να βρουν πού είναι τα σπίτια τους.

Και προσέξτε: η χρήση, εάν δηλαδή ανοίξεις τον υπολογιστή και ψάξεις για να κάνεις μια εργασία, αυτό δεν σου δημιουργεί εθισμό. Είναι όλα τα άλλα, τα παιχνίδια, η παιδοφιλία, ένα τεράστιο ζήτημα. Μπήκε στην κοινωνία μας πάρα πολύ γρήγορα, με ανυποψίαστους τους

χρήστες. Είναι μεγάλο ακόμη το ποσοστό των αναλφάβητων γονέων, δηλαδή αυτών που δεν κάνουν χρήση, άρα δεν ξέρουν ούτε να το παρακολουθήσουν ούτε να γνωρίζουν τους κινδύνους.

Αφού ολοκληρώσω τις συνεδριάσεις στην Επιτροπή και καταλήξουμε στα συμπεράσματα, θα ξεκινήσουμε και θα το προτείνουμε στην Κυβέρνηση, για να γίνει συζήτηση στην Ολομέλεια και θα προτείνουμε και λύσεις. Ακούμε σήμερα ειδικούς που ασχολούνται, όπως, για παράδειγμα, ο κ. Καφετζής, ο καθηγητής της Παιδιατρικής στο «Αγλαΐα Κυριακού», όπου έχουμε και το Τμήμα, ο οποίος μας είπε κάποιες χρήσιμες πληροφορίες και προτάσεις, όπως, δηλαδή, στην μικρή ηλικία να μην είναι στο δωμάτιο του παιδιού το κομπιούτερ, αλλά να είναι σε κοινόχρηστο χώρο, ώστε να μπορεί ο γονέας να ελέγχει πόσες ώρες κάθισε και τι βλέπει.

Είναι ένα τεράστιο ζήτημα και θα σας παρακαλούσα να το δείτε, να αρχίσετε να προβληματίζεστε, ανεξάρτητα αν είστε εσείς κοντά στον εθισμό ή όχι. Μπορείτε να βοηθήσετε τα μικρά σας αδέρφια, τα γειτονόπουλά σας -αυτή είναι η αλληλεγγύη- εσείς που ακούτε αυτά, που γνωρίζετε κάτι περισσότερο από τους άλλους. Είναι ανάγκη να σταματήσουμε, να μην ξαναπάμε να κλαίμε για την απεξάρτηση από το διαδίκτυο. Δημιουργήθηκαν κλινικές και στη Γερμανία και στην Κορέα και στην Κίνα για την απεξάρτηση. Λειτουργεί κλινική στη Γερμανία και έχω καλέσει το διευθυντή της κλινικής να έρθει στην Επιτροπή μας να μας πει τι γίνεται και πού πάμε. Αν αυτό δεν το σταματήσουμε τώρα ή δεν το αντιληφθούμε και αν τώρα δεν πάρουμε μέτρα ενημέρωσης ή ότι άλλο χρειάζεται, αντιλαμβάνεστε ότι αυτό θα είναι μια μαζική παράνοια. Θα είμαστε μαζικά εξαρτημένοι και αυτό θα είναι ό,τι χειρότερο.

Άλλαξα λίγο θέμα.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Επικρατείας, Ριμαγμού Δήμητρα.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΡΙΜΑΓΜΟΥ (Επικρατείας): Είναι γεγονός ότι τα παιδιά με ειδικές ανάγκες δεν είναι τόσο τυχερά όσο κάποια άλλα, διότι είναι «αδικημένα» και από τη φύση, αλλά και από την κοινωνία. Τα παιδιά αυτά δεν είναι αποδεκτά από την κοινωνία, διότι δέχονται την υποκρισία, την αδιαφορία, την απανθρωπιά και τις προκαταλήψεις του κόσμου. Είναι άτομα που αντιμετωπίζονται ρατσιστικά και πολλές φορές γίνονται δέκτες σκληρής και άδικης αντιμετώπισης από τους «φυσιολογικούς» ανθρώπους και οδηγούνται στο περιθώριο.

Αυτά τα βίωσα και εγώ σε κάποιο βαθμό από μικρή. Θυμάμαι στο δημοτικό ότι δεν

μπορούσα να παρακολουθήσω τα μαθήματα με το ρυθμό που τα παρακολουθούσαν οι συμμαθητές μου. Δυσκολευόμουν στο να μαθαίνω την ορθογραφία, τους κανόνες γραμματικής, τις μαθηματικές έννοιες, καθώς και στο να αποστηθίζω την ιστορία, την γεωγραφία, τα θρησκευτικά κ.ά. Άρχισα να νοιώθω πολύ άσχημα, οι συμμαθητές μου με κορόιδευαν και έφτασα στο σημείο να σταματήσω το σχολείο.

Ευτυχώς, όμως, που δημιουργήθηκε το Τ.Ε.Ε. Ειδικής Αγωγής, όπου βρήκα αγάπη και με έκαναν να αισθάνομαι άνετα και ωραία. Δεν έχω πια το αίσθημα της κατωτερότητας, δεν ντρέπομαι και όλοι μας προσπαθούμε να είμαστε μια ομάδα, ώστε να ξεπερνάμε τα τυχόν προβλήματα που εμφανίζονται.

Βλέπω, όμως, ότι κάποια άλλα άτομα θέλουν μεγαλύτερη βοήθεια από εμένα και στα μαθήματα και αλλού.

Συχνά, ακούω τους γονείς να λένε τι θα κάνουν τα παιδιά αυτά, όταν αυτοί φύγουν από τη ζωή. Σκέφθηκα πόσο δίκιο έχουν και φοβάμαι να μην γίνουν ιδρύματα, όπου θα κλείνονται τα άτομα σαν φυλακισμένοι και θα βασανίζονται.

Φαντάζομαι, λοιπόν, ότι πρέπει να γίνει ένα χωριό με πολλά σπιτάκια σε γειτονίες, με καταστήματα, εκκλησία και βιοτεχνίες. Στα σπιτάκια αυτά θα ζουν δυο ή περισσότερα άτομα σε ζεστό και φιλικό περιβάλλον, όπου θα λειτουργούν σαν κέντρα ημιαυτόνομης διαβίωσης και θα υποστηρίζονται από τους ειδικούς, τον ψυχολόγο, την κοινωνική λειτουργό, τον γιατρό και άλλους.

Εκεί τα άτομα που θα φιλοξενοούνται, θα πληρώνουν το επίδομα που θα παίρνουν από το κράτος και, αν είναι άποροι, θα τους βοηθά και η πρόνοια. Εάν, όμως, είναι πλούσιοι θα έχουν περισσότερες ανέσεις, εάν επιθυμούν, με πληρωμή. Θα μπορούν, δηλαδή, να πληρώνουν κάποια άτομα, που θα είναι στο κέντρο, να τους εξυπηρετούν ή να τους κάνουν παρέα, προσφέροντας υπηρεσίες.

Το κέντρο αυτό θα είναι δικτυωμένο και με το σχολείο Α.Μ.Ε.Α. και θα λειτουργεί και σαν κέντρο πολιτιστικό, όπου θα υποστηρίζονται τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι οικογένειές τους ψυχολογικά. Εκεί θα ψυχαγωγούνται, βλέποντας ένα βίντεο με εκπαιδευτικό έργο, μια διδακτική ταινία, μια συζήτηση ή καθημερινά πρακτικά θέματα.

Εκεί, θα μπορούν να γίνονται κάποια σεμινάρια, δωρεάν, για αγγλικά, κομπιούτερ, μαγειρική, κηπουρική και άλλα πρακτικά θέματα της καθημερινής ζωής.

Τα σεμινάρια αυτά θα μπορούν να επαναλαμβάνονται και να τα παρακολουθούν όσοι μπορούν και επιθυμούν.

Το πρόγραμμα αυτό δημιουργικής απασχόλησης θα ολοκληρώνεται και με τα υποστηριζόμενα εργαστήρια, όπου θα μπορούν να απασχολούνται κάποια άτομα, κάνοντας πρακτική, ανάλογα με τις ικανότητές τους μέσα και έξω από το «χωριό», σε καταστήματα, ταχυδρομείο, δήμο, στον τομέα της καθαριότητας ή στον τομέα του περιβάλλοντος.

Το πολιτιστικό αυτό κέντρο θα αναλαμβάνει να μεταφέρει με κάποιους συνοδούς κάποια άτομα στους χώρους εργασίας τους, αν εργάζονται μακριά, καθώς και σε άλλες υπηρεσίες, με δικά του μέσα μεταφοράς.

Στο «χωριό» αυτό θα υπάρχουν ράμπες και κατάλληλη υποδομή για να υπάρχει προσβασιμότητα από όλους, σε όλες τις δραστηριότητες, στην εκπαίδευση, ψυχαγωγία, διασκέδαση και στη μετακίνηση.

Στο πολιτισμικό αυτό «χωριό» θα υπάρχει δωρεάν υγειονομική περίθαλψη και βοήθεια από φυσιοθεραπευτή, ψυχολόγο, λογοθεραπευτή, κοινωνική λειτουργό και άλλους. Εκεί θα καλλιεργείται και η αθλητική παιδεία.

Ένα ψυχαγωγικό κέντρο, μια καφετέρια, ένα μεγάλο φυτώριο, όπου θα καλλιεργούνται διάφορα φυτά και άνθη, ένα εργαστήριο για κεριά ή για εικόνες, ένα εργαστήριο ζωγραφικής και ακόμα ένα εργαστήριο για μικροτεχνίες θα μπορούν να λειτουργούν και να απασχολούν αρκετά άτομα, με μερική ή ολική απασχόληση, με πληρωμή.

Οι διάφορες κατασκευές και χειροτεχνίες θα συγκεντρώνονται σε κάποιο χώρο, όπου θα γίνεται έκθεση και θα πωλούνται στην αγορά, κερδίζοντας, με αυτό τον τρόπο, πρακτική άσκηση, υπευθυνότητα και μικρό χαρτζιλίκι.

Ένας χορευτικός σύλλογος και ένα θεατρικό εργαστήριο θα ήταν πολύ χρήσιμα και θα έδιναν τη δυνατότητα σε πολλά άτομα να δείξουν το ταλέντο τους, δίνοντας παραστάσεις, προσφέροντας ψυχαγωγία σε όλο τον κόσμο.

Με αυτόν τον τρόπο, το πολιτισμικό αυτό κέντρο δημιουργικής απασχόλησης, με τα υποστηριζόμενα εργαστήρια, απασχολώντας άτομα με ειδικές ανάγκες, θα λειτουργεί ως πυρήνας πολιτισμού και ως κέντρο κοινωνικής πρόνοιας, με σεβασμό προς όλους ανεξαρτήτως τους συνανθρώπους μας.

Έτσι, η ευαίσθητη αυτή κοινωνική ομάδα θα είναι ισότιμη, χρήσιμη, δημιουργική και

δεν θα καταλήγει σε ιδρύματα, όπου γίνεται θύμα κακοποίησης και εκμετάλλευσης, ούτε θα κλείνεται σε τέσσερις τοίχους από κατάθλιψη ή από ντροπή.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Μπράβο!

Συγχαρητήρια! Και, επειδή εγώ είμαι στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, θα σας πω ότι οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις σας ήταν εύστοχες και θα τις λάβω υπόψη μου και θα προσπαθήσω γι' αυτές. Συγχαρητήρια!

Ο Μπούρμπος Αθανάσιος, Έφηβος Βουλευτής της Β' Αθηνών έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΜΠΟΣ (Β' Αθηνών): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμοι συνάδελφοι ακροατές, ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της εποχής μας είναι η παχυσαρκία.

Αυτό οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην απόρροια του τρόπου ζωής, αλλά και στις δυσκολίες που συνεπάγεται η σύγχρονη καθημερινότητα. Πολλές φορές δεν επιτρέπεται στους ανθρώπους και, κυρίως, στους νέους, να τρέφονται σωστά, λόγω του περιορισμένου χρόνου τους.

Στόχος μας είναι να καταλάβουν οι νέοι την αξία της ζωής και της υγείας και σκοπός μας είναι να ενταχθούν σε προγράμματα και διαδικασίες, που θα τους επιτρέψουν να έχουν μια καλύτερη ζωή, ώστε να μην αντιμετωπίζουν προβλήματα στο σχολείο τους, στο πανεπιστήμιο, σε διάφορους δημόσιους χώρους και στο χώρο εργασίας τους.

Επίσης, σε περίπτωση που η παχυσαρκία δεν είναι κάτι επίκτητο, αλλά φύση, τότε πρέπει να θεσπιστούν νόμοι οι οποίοι θα χαρίζουν μια καλύτερη ποιότητα ζωής στα άτομα αυτά. Είναι απαραίτητο να υπάρχουν νόμοι, οι οποίοι θα διασφαλίζουν τα δικαιώματα των παχύσαρκων, να ζουν όπως και οι υπόλοιποι άνθρωποι, να μην αντιμετωπίζουν προβλήματα ακόμα και στις καθημερινές δραστηριότητές τους, όπως είναι οι μετακινήσεις. Θα πρέπει να μεριμνούν οι κατασκευαστές των αστικών μέσων μεταφοράς, αλλά και οι κατασκευαστικές εταιρείες σιδηροδρόμων, οι ακτοπλοϊκές και αεροπορικές εταιρείες, προκειμένου να μεταφέρονται με άνεση και ασφάλεια οι παχύσαρκοι, είτε η απόσταση είναι λίγα λεπτά είτε εκατοντάδες χιλιόμετρα.

Θα πρέπει να βοηθήσουμε τους παχύσαρκους να ξεπεράσουν το πρόβλημά τους, παρέχοντάς τους ψυχολογική υποστήριξη. Οι ψυχολόγοι είναι σε θέση να τους βοηθήσουν να αποδεχτούν τον εαυτό τους, να αποκτήσουν περισσότερη αυτοπεποίθηση και να τους κάνουν

να μην πτοούνται από τα κακοήθη σχόλια των συνανθρώπων τους.

Όλοι θα πρέπει να έχουν δικαίωμα στη ζωή και κανείς δεν μπορεί να τους το στερήσει, ούτε να το φαλκιδεύσει. Αντίθετα, τα δικαιώματα αυτά μπορούμε να τα ενισχύσουμε, να τα κατοχυρώσουμε και να τα προστατεύσουμε.

Τέλος, όλοι οι άνθρωποι, όπως και οι παχύσαρκοι, πρέπει να ζουν ίδια με τους υπόλοιπους ανθρώπους. Αν δεν υπάρχει ισότητα δεν θα υπάρχει και δημοκρατία. Και βασικό χαρακτηριστικό της δημοκρατίας είναι η ισότητα και η ελευθερία.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Η Έφηβος Βουλευτής Σοφία Παπαγεωργίου, από την Κύπρο, έχει το λόγο.

ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (Κύπρος): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες, η χρήση και η κατάχρηση αλκοόλ στην εφηβεία εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πρόβλημα, όχι μόνο στην Ελλάδα και στην Κύπρο, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Οι παράγοντες που οδηγούν τους νέους στην έναρξη του αλκοόλ αφορούν την οικογένεια, συνομήλικους, τη μη φυσιολογική συμπεριφορά, τη διαφήμιση, ενώ οι λόγοι που οι νέοι πίνουν ξεκινούν από την απλή ευχαρίστηση, μέχρι την πεποίθηση ότι θα λύσουν τα προβλήματά τους.

Σημαντικό ποσοστό εφήβων αγνοεί τους κινδύνους από την κατάχρηση αλκοόλ που περιλαμβάνουν την αντικοινωνική συμπεριφορά, το θάνατο ή τον τραυματισμό από ατύχημα, αλλά και πολλές επιπτώσεις στην υγεία του ατόμου.

Κλείνοντας, θα ήθελα να σας δώσω το μήνυμα «το αλκοόλ σκοτώνει», διαβάζοντάς σας μια ιστορία ενός κοριτσιού που πεθαίνει άδικα σε τροχαίο από ένα φίλο της μεθυσμένο.

«Μαμά, βγήκα με τους φίλους μου. Πήγα σε ένα πάρτι και θυμήθηκα αυτό που μου είχες πει, να μην πιω αλκοόλ. Μου είχες ζητήσει να μην πιω, επειδή θα έπρεπε να οδηγήσω μετά. Έτσι ήπια ένα αναψυκτικό.

Ήμουν περήφανη για μένα γιατί είχα ακούσει αυτό που τόσο γλυκά με είχες συμβουλευτεί, πριν φύγω να μην πιω αν έπρεπε να οδηγήσω, σε αντίθεση με αυτό που μου έλεγαν οι φίλοι μου. Έκανα τη σωστή επιλογή. Η συμβουλή σου ήταν η σωστή. Όταν το πάρτι

τέλειωσε, όλοι μπήκαν στα αυτοκίνητά τους χωρίς να είναι σε θέση να οδηγήσουν. Εγώ πήρα το αμάξι μου. Ήμουν σίγουρη ότι ήμουν καθαρή. Δεν μπορούσα να φανταστώ μαμά αυτό που με περίμενε. Τώρα είμαι εδώ, ξαπλωμένη στην άσφαλο και ακούω έναν αστυνομικό να λέει «το παιδί που προκάλεσε το δυστύχημα ήταν μεθυσμένο».

Μαμά, η φωνή του ακούγεται τόσο μακρινή. Το αίμα μου είναι παντού στην άσφαλο και εγώ προσπαθώ με όλες μου τις δυνάμεις να μην κλάψω. Ακούω τους γιατρούς να λένε ότι αυτή η κοπέλα δεν θα τα καταφέρει. Είμαι σίγουρη ότι το άλλο παιδί που οδηγούσε δεν το είχε καν φανταστεί, όταν έτρεχε τόσο πολύ. Αυτός είχε αποφασίσει να πει και εγώ τώρα πρέπει να πεθάνω.

Γιατί το κάνουν αυτό, μαμά, αφού ξέρουν ότι θα καταστρέψουν ζωές;

Ο πόνος που νοιώθω είναι σαν να με καρφώνουν χιλιάδες μαχαίρια. Πες στην αδελφή μου να μη φοβηθεί, στον μπαμπά να είναι δυνατός. Κάποιος έπρεπε να πει σε αυτό το παιδί ότι δεν έπρεπε να πει αφού οδηγούσε. Ίσως εάν του το έλεγαν οι δικοί του, όπως έκανες εσύ, τώρα να ήμουν ζωντανή.

Η ανάσα μου γίνεται όλο και πιο αδύνατη και αρχίζω να φοβάμαι, μαμά. Αυτές είναι οι τελευταίες μου στιγμές και είμαι τόσο απελπισμένη. Θα ήθελα τόσο να σε αγκαλιάσω, μαμά και να σου πω πόσο σε αγαπώ.

Σε αγαπώ, μαμά. Αντίο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Δεν θα κάνω κανένα σχόλιο. Νομίζω ότι τα είπε όλα η συνάδελφος με την επιστολή της κοπέλας που έχανε τη ζωή της εξαιτίας κάποιου που δεν άκουσε τη συμβουλή κανενός και επέλεξε την πρόσκαιρη ικανοποίηση της βραδιάς. Και το αποτέλεσμα ήταν αυτό.

Μεγάλο το πρόβλημα του αλκοολισμού. Δεν μπορείτε να το φανταστείτε, ιατρικώς σας μιλώ. Δυστυχώς, τα αποτελέσματα φαίνονται αργότερα και γι' αυτό δεν ανησυχούμε.

Ο Έφηβος Βουλευτής Πασόπουλος Σπύρος έχει το λόγο.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΣΟΠΟΥΛΟΣ (Β΄ Πειραιώς): Αξιότιμοι Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να θίξω ένα θέμα, το οποίο, κατά καιρούς έχει τεθεί υπό συζήτηση και απασχολεί τους περισσότερους ανθρώπους, ιδιαίτερα τους νέους και έχει γίνει αφορμή για καταλήψεις και πορείες. Αυτό είναι η παιδεία. Όπως ο γύψος, ο οποίος στην αρχή αποτελεί μια άμορφη μάζα και έπειτα μπαίνει σε ένα καλούπι, όπου παίρνει ένα επιθυμητό σχήμα, έτσι συμβαίνει και με την παιδεία. Παίρνει

την ψυχή του ανθρώπου, την προσωπικότητα, από την παιδική ηλικία και διαμορφώνει κατάλληλα αναπτύσσοντας συναισθήματα, γνώσεις, αξίες, αρχές οι οποίες θα του χρησιμεύσουν για να αντεπεξέλθει κατά την είσοδό του στην κοινωνία.

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται ένα δυσοίωνα μέλλον για την παιδεία. Η παιδεία συνεχώς υποβαθμίζεται στον ελληνικό χώρο, στο ελληνικό κράτος. Έχει παρατηρηθεί ότι σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι μαθητές ουσιαστικά δουλεύουν λιγότερο απ' ό,τι οι μαθητές της Ελλάδας και γνωρίζουν περισσότερα, ενώ στον ελληνικό χώρο δουλεύουν πολύ περισσότερο και γνωρίζουν λιγότερα. Το αποτέλεσμα είναι να δημιουργούνται άτομα, τα οποία, ουσιαστικά έχουν μάθει να αποστηθίζουν, σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Τα αποτελέσματα αυτής της υποβάθμισης της παιδείας είναι πολύπλευρα και αφορούν κάθε πτυχή της ζωής του ατόμου, τη συμπεριφορά του προς τους συνανθρώπους του, την απόδοσή του στην εργασία, τα ενδιαφέροντά του μέχρι και την ερωτική του ζωή, διότι όπως και να έχει, η ερωτική ζωή είναι ένα σημαντικό κομμάτι της ζωής του ατόμου.

Τα αποτελέσματα είναι δυστυχώς ανεπιθύμητα. Η διάπραξη εγκλημάτων αυξάνεται συνεχώς, ο διάλογος με τους συνανθρώπους –ακόμα και με τα στενά οικογενειακά μέλη– συνεχώς μειώνεται, ο άνθρωπος πλέον δείχνει ενδιαφέρον για να αποκτήσει μόνο τα χρήσιμα αγαθά –είτε είναι υλικά, είτε είναι πνευματικά– ίσα-ίσα για να καταφέρει να επιβιώσει και να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις της κοινωνίας, ενώ δεν δείχνει μεγάλο ενδιαφέρον για τον ίδιο τον εαυτό του.

Η υποβάθμιση της παιδείας είναι πλέον ένα θέμα για το οποίο θα μπορούσα να σας μιλήω επί ώρες. Ωστόσο, επειδή ο χρόνος που μου απομένει για να εκθέσω τις απόψεις μου είναι ελάχιστος, θα ήθελα να πω ότι οι λύσεις που απαιτούνται για την αναβάθμιση της παιδείας πρέπει να παρθούν όσο το δυνατόν πιο σύντομα, γιατί τα αποτελέσματα μπορεί να είναι πολύ δυσάρεστα στο απώτερο μέλλον.

Πέρα από την προσπάθεια του ίδιου του ατόμου για την απόκτηση των γνώσεων, των αρχών και των ηθικών αξιών, προκειμένου να αντεπεξέλθει, κατά την είσοδό του μετέπειτα στην κοινωνία, είναι και μέριμνα της πολιτείας να βοηθήσει στην ενσωμάτωση των ηθικών αρχών, των αξιών, των συναισθημάτων από το άτομο.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αναδιαμόρφωση του συστήματος εκπαίδευσης, έτσι ώστε να μη στοχεύει στην απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων για την εισαγωγή σε κάποια

σχολή, για τη μετέπειτα επαγγελματική καταξίωση, αλλά και στην προσφορά περισσότερου ελεύθερου χρόνου προς το ίδιο το άτομο, με την αλλαγή του συστήματος εξετάσεων, ώστε να είναι περισσότερο δίκαιο προς το μαθητή, με τη διάθεση μεγαλύτερων χρηματικών ποσών, για τον εξοπλισμό των σχολείων και των πανεπιστημίων, για την πρακτική προσέγγιση των γνώσεων και όχι απλά για τη θεωρητική προσέγγιση και αποστήθιση αυτών.

Μέσω αυτών των μεθόδων, το άτομο, πιθανόν μπορεί να οδηγηθεί στην ευτυχία, η οποία, σύμφωνα με τις απόψεις των Διαφωτιστών, είναι και ο απώτερος σκοπός του ανθρώπου.

Σας ευχαριστώ για το χρόνο σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκαν οι πρωτολογίες. Από τον Κανονισμό προβλέπονται και δευτερολογίες. Η ώρα όμως είναι περασμένη. Εάν κάποιος θέλει επιγραμματικά να πει κάτι δευτερολογώντας, να του δώσω το λόγο. Διαφορετικά, πρέπει να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία. Ο χρόνος της δευτερολογίας σας θα είναι μισό λεπτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν πάρετε το λόγο, θα σας παρακαλούσα να αναφέρετε το όνομά σας και την περιοχή την οποία εκπροσωπείτε.

ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΗΣ (Α΄ Πειραιώς): Λέγομαι Νίκος Στάης και προέρχομαι από την Α΄ Πειραιώς.

Εγώ θα ήθελα να κάνω την εξής ερώτηση: Δεν υπάρχει όριο στο ψηφοδέλτιο για τις γυναίκες;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Είπα ότι υπάρχει το όριο του 30%.

ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΗΣ (Α΄ Πειραιώς): Άρα, δεν σημαίνει ότι είναι ίσες με τους άνδρες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Κακώς μπήκε το 30%.

ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΗΣ (Α΄ Πειραιώς): Αυτό ήθελα να πω.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Για μένα έπρεπε να είναι 0% και να συμμετέχουν οι άξιες και να υπάρχει και 50% και 60% και 70%. Με το να τις υποχρεώνουμε, τι ισοτιμία υπάρχει; Υποχρεωτική; Εγώ είχα άλλη αντίληψη γι' αυτό το θέμα. Και σήμερα προτείνεται 30%. Με το ζόρι, δηλαδή. Μπορεί να μη θέλει να πάει. Με το ζόρι πρέπει να βρούμε ποσοστό 30% γυναικών και να τις βάλουμε;

ΝΙΚΟΣ ΣΤΑΗΣ (Α΄ Πειραιώς): Το 30% είναι αναγκαστικό;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Βεβαίως. Για μένα αυτός λέγεται καταναγκαστικός νόμος. Τώρα προτείνεται το 30% να μπει σε όλη την επικράτεια.

Πάμε στον επόμενο συνάδελφο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ (Κύπρος): Λέγομαι Χρήστος Ξενοφώντας και εκπροσωπώ την Κύπρο.

Όσον αφορά την ανεργία, θα ήθελα να ξεκαθαρίσω ότι υπάρχουν οι άνεργοι και οι άεργοι. Η διαφορά είναι ότι υπάρχουν εκείνοι που θέλουν δουλειά, αλλά δεν βρίσκουν και εκείνοι που δεν θέλουν να δουλέψουν. Πρέπει να ξεχωρίσουμε αυτές τις δύο κατηγορίες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Εννοείς τους φυσικούς τεμπέληδες που δεν θέλουν ό,τι κι αν τους προτείνεις.

Πάμε στην επόμενη συνάδελφο.

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΡΑΜΑΝΤΑΚΗ (Νομός Αχαΐας): Λέγομαι Ραμαντάκη Νικολέτα και εκπροσωπώ το Νομό Αχαΐας.

Οι γυναίκες δεν θέλουμε χάρες ούτε ζητάμε να μας δώσετε κάτι χαριστικά. Ό,τι κατακτάμε, το αξίζουμε και πιστεύω ότι δεν χρειάζεται να μας χαρίσουν τίποτα, γιατί έχουμε πολλές δυνατότητες και μάλιστα περισσότερες από τους άνδρες για να αποκτήσουμε ό,τι έχουμε και ακόμα παραπάνω, τα οποία δεν μας δίνετε σε ορισμένα επαγγέλματα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Βλέπω ότι είναι γυναικείο το κίνημα. Τα κινήματα του φεμινισμού ήταν απαράδεκτα. Τι πάει να πει κίνημα φεμινισμού;

Δεν σας χαρίζουμε τίποτα. Πάρτε τα, όμως! Μην κάνετε τις αδικημένες.

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΡΑΜΑΝΤΑΚΗ (Νομός Αχαΐας): Δεν κάνουμε τις αδικημένες. Μας αδικείτε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Πάρτε τα! Μπορείτε. Νομοθετούν γυναίκες στη Βουλή και είναι πολλές.

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΡΑΜΑΝΤΑΚΗ (Νομός Αχαΐας): Και έπρεπε να είναι ακόμα περισσότερες!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Εσείς ψηφίζετε άνδρες. Και βάσει επίσημων μετρήσεων, οι γυναίκες δεν ψηφίζουν γυναίκες.

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΡΑΜΑΝΤΑΚΗ (Νομός Αχαΐας): Οι άνδρες ψηφίζουν άνδρες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Εγώ σας μιλάω με

στοιχεία. Οι γυναίκες δεν ψηφίζουν γυναίκες. Στα ψηφοδέλτια υπάρχουν πάντα γυναίκες και τις αφήνετε πάντα απ' έξω.

Πάμε στην επόμενη συνάδελφο.

ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΑΓΓΑΛΗ (Επικρατείας): Λέγομαι Μαρία Τσιαγγάλη και εκπροσωπώ την Επικράτεια.

Σήμερα ακούσαμε πολύ ωραίες ιδέες, φρέσκιες, ζωντανές και αρκετά ρεαλιστικές. Ήθελα να ρωτήσω αν μένει κάτι σε εσάς ή απλά λέτε «ωραία τα είπαν τα παιδιά». Κρατάτε κάτι; Σας βάζουμε σε σκέψεις αυτό το τριήμερο;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Ένας διάλογος πάντα αφήνει κάτι.

ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΑΓΓΑΛΗ (Επικρατείας): Πάντα είναι εποικοδομητικός, εννοείτε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Και εσείς όταν μιλάτε στο σχολείο σας με τους καθηγητές ή με τους συμμαθητές σας, φεύγοντας κάτι παίρνετε. Όταν μιλάτε με τους γονείς σας, φεύγοντας κάτι παίρνετε. Πηγαίνοντας για ύπνο, κάτι έχετε στο μυαλό σας που το επεξεργάζεστε. Σαφώς.

Η αλήθεια είναι σήμερα άκουσα και κάποιες ιδιαίτερες προτάσεις. Θέλω να σας κοιτάω στα μάτια, γιατί με τους ανθρώπους θέλω να συναλλάσσομαι μόνο έχοντας ως βάση την ειλικρίνεια.

Τις εισηγήσεις που προέκυψαν, λοιπόν, απ' όλη αυτή την κουβέντα, θα τις μοιράσουμε σε όλους τους Βουλευτές. Μάλιστα, είδατε ότι ζήτησα και την ομιλία της συναδέλφου Επικρατείας, της Δήμητρας Ριμαγμού, γιατί είχε κάνει δύο προτάσεις, οι οποίες με ενδιέφεραν. Όμως, ακούσαμε και τις προτάσεις όλων σας. Άλλωστε, γιατί να μη μεταφέρω και γιατί να μη παλέψω στην Επιτροπή μου, σ' ένα ανάλογο νομοσχέδιο, μία σωστή πρόταση, την οποία πίστεψα; Και για μένα θα είναι καλό να έχω ένα αποτέλεσμα, που βλέπω ότι απηχεί τη γνώμη της κοινωνίας και είναι σωστό. Δεν είμαστε «ξερόλες», δεν τα ξέρουμε όλα. Γι' αυτό είναι και χρήσιμη αυτή η συνεδρίαση που γίνεται.

Πάμε στην επόμενη συνάδελφο.

ΒΕΡΟΝΙΚΗ ΣΜΠΙΛΗ (Νομός Πέλλης): Λέγομαι Βερονίκη Σμπιλή και εκπροσωπώ το Νομό Πέλλης.

Πριν από λίγο, αναφέρατε ότι στη Βουλή υπάρχει ένας κύριος που «μεταφράζει» στη

νοηματική αυτά που λέγονται. Αναρωτιέμαι, γιατί να μην υπάρχει και στο σχολείο ένα μάθημα - έστω και επιλεγόμενο- για την εκμάθηση της νοηματικής γλώσσας;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Να το προτείνετε και να το μεταφέρουμε στον Υπουργό Παιδείας. Δεν σπουδάζουν τη νοηματική;

ΒΕΡΟΝΙΚΗ ΣΜΠΙΛΗ (Νομός Πέλλας): Ερχόμενη από τη Θεσσαλονίκη, είδα ένα φροντιστήριο και λέω από τη στιγμή που υπάρχουν φροντιστήρια, όπως ένας μαθητής πηγαίνει να μάθει αγγλικά...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Δεν ξέρω αν είναι φροντιστήρια, αν είναι ιδιωτικά. Δεν το γνωρίζω. Δεν ξέρω από πού παίρνουν την πιστοποίησή τους αυτοί που γνωρίζουν τη νοηματική. Νομίζω ότι υπάρχουν και Κ.Ε.Κ.

ΒΕΡΟΝΙΚΗ ΣΜΠΙΛΗ (Νομός Πέλλας): Όπως, για παράδειγμα, μαθαίνεις μια δεύτερη ξένη γλώσσα μέσα στο σχολείο, ίσως θα μπορούσαμε να μάθουμε τα βασικά στοιχεία της νοηματικής γλώσσας, προκειμένου να μπορούμε να επικοινωνούμε με έναν τέτοιο άνθρωπο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Δεν νομίζω ότι θα μπορούσε να μπει στα σχολεία ως μάθημα. Νομίζω ότι η εκμάθηση της νοηματικής απαιτεί κάποια εξειδίκευση. Δεν είναι και μικτά τα σχολεία. Εννοώ ότι δεν υπάρχουν και άτομα με ειδικές ικανότητες μέσα στα σχολεία, αλλά υπάρχουν ειδικά σχολεία γι' αυτά τα παιδιά. Μάλιστα, κάποιος συνάδελφός σας πρότεινε να παρακολουθούν και παιδιά με ειδικές ικανότητες στα σχολεία.

ΒΕΡΟΝΙΚΗ ΣΜΠΙΛΗ (Νομός Πέλλας): Εγώ το είπα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Είδατε ότι δεν πετάμε τίποτα; Όλα τα θυμόμαστε.

Εξαντλήθηκε ο κατάλογος των ομιλητών. Ολοκληρώθηκε, λοιπόν, η συζήτηση επί της αρχής και προχωρούμε στη διαδικασία των ψηφοφοριών.

Θα ψηφίσουμε επί της αρχής τη σύνθεση των κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, γεγονός που σημαίνει ότι δεχόμαστε το κείμενο αυτής της σύνθεσης ως μία βάση για τη συζήτηση των επιμέρους θεμάτων αυτής.

Εισερχόμαστε, λοιπόν, στην ψήφιση επί της αρχής της σύνθεσης των κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β' Τμήμα).

Ερωτάται η Επιτροπή αν γίνεται δεκτή η σύνθεση των κειμένων αρμοδιότητας της

Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) επί της αρχής, δηλαδή το κείμενο από τη σελίδα 16 έως 22 της Σύνθεσης Κειμένων.

Όσοι αποδέχονται, επί της αρχής, τη Σύνθεση των Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι όλοι οι Έφηβοι Βουλευτές)

Επομένως, η Σύνθεση των Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) γίνεται δεκτή επί της αρχής ομόφωνα.

Εισερχόμαστε στην ψήφιση των επιμέρους κεφαλαίων. Έτσι γίνεται και στα νομοσχέδια της Βουλής. Πρώτα ψηφίζουμε επί της αρχής και στη συνέχεια προχωρούμε στην ψήφιση κατ' άρθρον, δηλαδή κατά κεφάλαιο για εσάς.

Πρώτο κεφάλαιο: Ναρκωτικά. Οι αποδεχόμενοι το πρώτο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Οι μη αποδεχόμενοι το πρώτο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Παρά δύο ψήφους και το πρώτο κεφάλαιο θα ψηφιζόταν ομόφωνα. Συνεπώς, το κεφάλαιο «Ναρκωτικά» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Δεύτερο κεφάλαιο: Ρατσισμός. Οι αποδεχόμενοι το δεύτερο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Οι μη αποδεχόμενοι το δεύτερο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Συνεπώς, το κεφάλαιο «Ρατσισμός» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Τρίτο κεφάλαιο: Βία και εγκληματικότητα. Οι αποδεχόμενοι το τρίτο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Οι μη αποδεχόμενοι το τρίτο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Συνεπώς, το κεφάλαιο «Βία και εγκληματικότητα» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Τέταρτο κεφάλαιο: Άτομα με ειδικές ανάγκες. Οι αποδεχόμενοι το τέταρτο κεφάλαιο να

σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι όλοι οι Έφηβοι Βουλευτές)

Συνεπώς, το κεφάλαιο «Άτομα με ειδικές ανάγκες» έγινε δεκτό, ομόφωνα.

Πέμπτο κεφάλαιο: Ισότητα των φύλων. Οι αποδεχόμενοι το πέμπτο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Οι μη αποδεχόμενοι το πέμπτο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Συνεπώς, το κεφάλαιο «Ισότητα των φύλων» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Έκτο κεφάλαιο: Ανεργία και φτώχεια. Οι αποδεχόμενοι το έκτο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Οι μη αποδεχόμενοι το έκτο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Συνεπώς, το κεφάλαιο «Ανεργία και φτώχεια» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Έβδομο κεφάλαιο: Η θέση των νέων στην κοινωνία. Οι αποδεχόμενοι το έβδομο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Οι μη αποδεχόμενοι το έβδομο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Συνεπώς, το κεφάλαιο «Η θέση των νέων στην κοινωνία» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Όγδοο κεφάλαιο: Το δημογραφικό πρόβλημα. Οι αποδεχόμενοι το όγδοο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Οι μη αποδεχόμενοι το όγδοο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Συνεπώς, το κεφάλαιο «Το δημογραφικό πρόβλημα» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ένατο κεφάλαιο: Τοπικά προβλήματα. Οι αποδεχόμενοι το ένατο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Οι μη αποδεχόμενοι το ένατο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Συνεπώς, το κεφάλαιο «Τοπικά προβλήματα» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Δέκατο κεφάλαιο: Άλλα κοινωνικά προβλήματα. Οι αποδεχόμενοι το δέκατο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Οι μη αποδεχόμενοι το δέκατο κεφάλαιο να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι το κεφάλαιο)

Συνεπώς, το κεφάλαιο «Άλλα κοινωνικά προβλήματα» έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ολοκληρώθηκε η ψηφοφορία επί των κεφαλαίων θεμάτων της Σύνοψης Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) και ερωτάται η Επιτροπή αν γίνεται δεκτή η Σύνοψη των Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) και στο σύνολό της.

Οι αποδεχόμενοι τη Σύνοψη των Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι αποδεχόμενοι τη Σύνοψη Κειμένων)

Οι μη αποδεχόμενοι τη Σύνοψη των Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) να σηκώσουν το χέρι.

(Σηκώνουν το χέρι οι μη αποδεχόμενοι τη Σύνοψη Κειμένων)

Συνεπώς, η Σύνοψη των Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) έγινε δεκτή κατά πλειοψηφία και στο σύνολό της.

Στη συνέχεια ακολούθησε η διαδικασία της κλήρωσης για τους ομιλητές της Ολομέλειας. Κληρώθηκαν οι: Βασιλική Χαραλαμποπούλου Νομός Αχαΐας και Μαρία Τσιαγγάλη (Επικρατείας).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ (Προεδρεύων της Επιτροπής): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η διαδικασία.

Θέλω να σας ευχαριστήσω για την προσοχή σας, για την κατάθεση των προτάσεών σας, για το επίπεδο που κρατήσατε στην Επιτροπή μας.

Σας ευχαριστώ.

Στο σημείο αυτό και περί ώρα 12.25' λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΗΛΕΙΑΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΙΒ΄ ΣΥΝΟΔΟΣ 2006 - 2007

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (Β΄ Τμήμα)

ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ

Της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» στα θέματα «Ναρκωτικά, Ρατσισμός, Βία και εγκληματικότητα, Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, Ισότητα των φύλων, Ανεργία και φτώχεια, Η θέση των νέων στην κοινωνία, Το δημογραφικό πρόβλημα, Τοπικά προβλήματα, Άλλα κοινωνικά προβλήματα», που περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κειμένων των μαθητών της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με λυκειακές τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των Τ.Ε.Ε. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΒ΄ Σύνοδος 2006 – 2007

Προς την Ολομέλεια της «Βουλής των Εφήβων»

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» συνήλθε στις 19 Ιανουαρίου 2008, σε συνεδρίαση, υπό την προεδρία του Βουλευτή Ηλείας, κ. Παναγιώτη Αδρακτά, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων που ανήκουν στην αρμοδιότητά της.

Στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων» συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Μαΐδου Σοφία (Γερμανία), Μακρή Δανάη (Επικρατείας), Μανιάτης Ανδρέας (Νομός Μεσσηνίας), Μασσιχιάδου Ζωή (Νομός Αττικής), Ματζήνας Κων/νος (Α΄ Αθηνών), Μητράκου Βασιλική (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής), Μητρέβσκη Θεόδωρος (Β΄ Θεσσαλονίκης), Μουτάφης Βασίλειος-Αθανάσιος (Νότια Αφρική), Μπίντση Ευγενία (Β΄

Αθηνών), Μπίτζιου Καλλιόπη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Μπούρμπος Αθανάσιος (Β΄ Αθηνών), Μωραΐτη Αλκηστis (Αυστραλία), Νάση Βαλεντίνα (Α΄ Αθηνών), Ξανθούλη Βενετία (Νομός Σερρών), Ξενίδης Κυριάκος (Νομός Γρεβενών), Ξενοφώντος Χρήστος (Κύπρος), Ξυλογιάννη Αντριάννα (Νομός Άρτας), Παναγούλης Βασίλειος (Επικρατείας), Παντούβερης Δημήτριος (Β΄ Αθηνών), Παπαγεωργίου Σοφία (Κύπρος), Παπαδημητρίου Ζωή (Νομός Φθιώτιδος), Παπαδόπουλος Δημήτριος (Νομός Κιλκίς), Παπακώστα Ειρήνη (Α΄ Θεσσαλονίκης), Παππά Παναγιώτα (Νομός Άρτας), Πασόπουλος Σπύρος (Β΄ Πειραιώς), Παυλίδου Δέσποινα (Νομός Αττικής), Ποδαρά Ανδρονίκη (Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής), Ποτουρίδης Γιώργος (Νομός Κιλκίς), Πούλιου Μαρία (Νομός Καρδίτσας), Προκόπη Μαρία (Κύπρος), Ραμαντάκη Νικολέτα (Νομός Αχαΐας), Ριμαγμού Δήμητρα (Επικρατείας), Σακκά Δήμητρα (Β΄ Αθηνών), Σαμαράς Αθανάσιος (Νομός Τρικάλων), Σαρρή Άννα (Α΄ Αθηνών), Σκανδάλου Δήμητρα (Νομός Λαρίσης), Σμπιλή Βερονίκη (Νομός Πέλλης), Στάης Νίκος (Α΄ Πειραιά), Στασής Μάριος (Κύπρος), Στρομπούλη Αγγελική (Β΄ Αθηνών), Τασέλη Παρασκευή (Α΄ Θεσσαλονίκης), Τεκνάκης Φώτης (Νομός Ευβοίας), Τρυπίδου Χριστίνα (Νομός Ροδόπης), Τσερτσίδου Ραφαήλα (Β΄ Θεσσαλονίκης), Τσιαγγάλη Μαρία (Επικρατείας), Τσομπανούδη Παναγιώτα (Νομός Έβρου), Χαραλαμποπούλου Βασιλική (Νομός Αχαΐας), Χατζηνικολή Μαρία (Κύπρος), Χουρτσίδης Ευστάθιος (Α΄ Θεσσαλονίκης) και Ψύλλιας Κων/νος (Νομός Πρεβέζης).

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης το λόγο έλαβαν ο Εισηγητής - Έφηβος Βουλευτής Μητρέβσκη Θεόδωρος και οι Έφηβοι Βουλευτές: Σκανδάλου Δήμητρα, Μακρή Δανάη, Χουρτσίδης Ευστάθιος, Τσερτσίδου Ραφαήλα, Τσιαγγάλη Μαρία, Τρυπίδου Χριστίνα, Τεκνάκης Φώτης, Ραμαντάκη Νικολέτα, Χαραλαμποπούλου Βασιλική, Ξανθούλη Βενετία, Σαρρή Άννα, Μητράκου Βασιλική, Ματζήνας Κωνσταντίνος, Σμπιλή Βερονίκη, Στάης Νίκος, Παυλίδου Δέσποινα, Μαστιχιάδου Ζωή, Ξυλογιάννη Αντριάννα, Ριμαγμού Δήμητρα, Μπούρμπος Αθανάσιος, Παπαγεωργίου Σοφία, Πασόπουλος Σπύρος και Ξενοφώντος Χρήστος.

Ο Εισηγητής Έφηβος Βουλευτής Μητρέβσκη Θεόδωρος (Β΄ Θεσσαλονίκης), είπε τα εξής:

«Αξιότιμε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι, σ' έναν κόσμο όπου ο αμοραλισμός, οι ανισότητες κι η δολιοφθορά είναι καθημερινά δείγματα της κοινωνίας μας, για την οποία όμως όλοι μας δηλώνουμε «πάνω απ' όλα ο ίδιος ο άνθρωπος», οφείλουμε ως Επιτροπή των Κοινωνικών

Υποθέσεων να ασχοληθούμε μ' όλα αυτά τα θέματα, που κάνουν την κοινωνία μας να δείχνει παγερά το σκληρό της πρόσωπο. Οφείλουμε αυτές τις μέρες να αντιπροσωπεύσουμε με τις σκέψεις μας όλες εκείνες τις φωνές των συμπολιτών μας και, κυρίως, των νέων, που εγείρουν συνεχώς αξιώσεις για την αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων, αλλά που η φωνή τους παραμένει ρευστή κι εύθραυστη μέσα στον κυκεώνα της καθημερινότητας.

Καταρχήν, θα συνιστούσα να συζητήσουμε για το μείζον πρόβλημα των ναρκωτικών, θέμα πάντα επίκαιρο που αφορά κυρίως τους νέους. Νομίζω ότι όλοι μας θυμόμαστε τον πρόσφατο θάνατο της δεκατετράχρονης κοπέλας από τη χρήση κοκαΐνης. Όλοι εκφράσαμε τη συγκίνησή μας για τον άδικο χαμό της και την οργή γι' αυτούς που την άφησαν έντεχνα να παρασυρθεί από τα λευκά της όνειρα. Και μολονότι όλοι γινόμασταν μάρτυρες ενός τέτοιου πραγματικού γεγονότος, αφεθήκαμε να μιλάμε για τη χαλάρωση και την αποσύνθεση των αρμόδιων φορέων, χωρίς ουσιαστικά να ενεργήσουμε και να δραστηριοποιήσουμε τους μηχανισμούς καταστολής και πρόληψης, οι οποίοι ολοένα και περισσότερο μένουν θαμμένοι κάτω από τα στεγνά σχέδια των πολιτικών και κομματικών τους προγραμμάτων. Έτσι, γι' αυτό το λόγο οφείλουμε από τώρα, ως, εν δυνάμει, ενεργοί πολίτες, όχι μόνο να στιγματίσουμε τα ατοπήματα του κρατικού μηχανισμού, αλλά και να γίνουμε πρωτοπόροι για τη σύνθεση μιας καλύτερης πολιτικής στο θέμα των ναρκωτικών.

Θα υποστήριζα ότι εύλογα αξίζει να σταθούμε με ιδιαίτερη προσοχή στο γεγονός ότι οι ναρκομανείς δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως εγκληματικά πορτρέτα, που το πρόσωπό τους η κοινωνία χρησιμοποιεί για να δικαιολογήσει τα λάθη της και πως είναι ανάγκη να δοθεί, εκ μέρους της Πολιτείας, ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη της εξάπλωσης του φαινομένου κι όχι στην καταστολή του και μάλιστα με βίαιο τρόπο.

Σημαντικό θεωρείται και το πρόβλημα του ρατσισμού, αφού δεν περιορίζεται μόνο στις φυλετικές διακρίσεις, αλλά στρέφεται εναντίον όλων των κοινωνικών ομάδων, πάντοτε των πιο ανίσχυρων και αδύναμων.

Στην Ελλάδα δεν λείπουν τα κρούσματα ρατσισμού από κάποια άτομα που διακατέχονται από ξενοφοβία, καθώς θεωρούν ότι οι υπαίτιοι για την αύξηση της εγκληματικότητας είναι οι αλλοδαποί μαθητές κι οι Έλληνες της διασποράς που αποφάσισαν να μετοικήσουν στη χώρα μας. Έτσι στο χώρο του σχολείου οι αλλοδαποί μαθητές περιορίζονται. Στο χώρο της δουλειάς είναι σχεδόν αδύνατον να καταλάβουν θέσεις ανάλογες

των σπουδών, που, ενδεχομένως, έχουν κάνει. Αυτό σταδιακά οδηγεί στην ανεργία το υγιές εργατικό δυναμικό.

Είναι όμως ορθό και χρήσιμο να κάνουμε λόγο όχι μόνο για τους οικονομικούς μετανάστες και τον τρόπο που αντιμετωπίζονται από την ελληνική κοινωνία, αλλά και για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα άτομα που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα του αλκοολισμού, τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας ή εκείνους που είναι φορείς του AIDS, τους ομοφυλοφίλους και τις γυναίκες που δεν απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα με τους άνδρες.

Η εισήγησή μου για το θέμα αυτό δεν περιορίζεται απλά στην ανάγκη για συντονισμένη δράση, για αναγνώρισή τους ως άτομα με ίσα δικαιώματα, αλλά και στη δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου, που θα απλουστεύσει πολλά από τα προβλήματά τους και θα αξιοποιήσει τις δεξιότητές τους.

Συχνό φαινόμενο των κοινωνικών συνθηκών είναι και η έξαρση της βίας και της εγκληματικότητας, που παίρνει είτε τη μορφή της ενδοοικογενειακής βίας, της νεανικής βίας και της κακοποίησης, είτε τη μορφή της βίας στα γήπεδα. Η θέση μας σ' αυτό το πρόβλημα, κυρίως για το λόγο ότι η βία είναι ένας τρόπος αντίδρασης που εμφανίζεται στις νεαρές ηλικίες και μάλιστα με πολύ ωμό και καθοριστικό τρόπο για τη σμίλευση του χαρακτήρα, θα πρέπει να εστιαστεί καταρχήν στην ολόπλευρη στήριξη των κακοποιημένων παιδιών και των νέων που βιαιοπραγούν και στην λήψη συντονισμένων μέτρων για την καταστολή της εγκληματικότητας.

Ταυτόχρονα, μπροστά στην τραγική προοπτική της όξυνσης του προβλήματος οφείλουμε να θεραπεύσουμε κι όλες εκείνες τις παραμέτρους που οδηγούν στο φανατισμό και στο χουλιγκανισμό, όπως η κοινωνική ανισότητα, η ανεργία, η έλλειψη επικοινωνίας με το συνάνθρωπό μας κι άλλα παρόμοια φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας.

Παράλληλα, αξιόλογα θέματα που αφορούν τη σημερινή κοινωνία και χρήζουν ουσιαστικότερης και σοβαρότερης αντιμετώπισης είναι το δημογραφικό πρόβλημα, αφού η Ελλάδα έχει έναν από τους πιο υπέργηρους πληθυσμούς στον κόσμο. Η φτώχεια και η ανεργία που πλήττουν ένα μεγάλο μέρος των πολιτών, αποτελούν ένα μόνιμο φαινόμενο του καπιταλιστικού συστήματος. Το πρόβλημα της ανεργίας προβάλλει ολοένα και πιο επιτακτικό, καθώς είναι μοναδική μέριμνα των νέων και μάλιστα κάνουν τα αδύνατα δυνατά για να καταλάβουν μια θέση εργασίας.

Τα μέτρα για τον περιορισμό του προβλήματος αναμφίβολα είναι πολλά. Αναφέρω ενδεικτικά: τον καλύτερο σχολικό επαγγελματικό προσανατολισμό, τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε παραμεθόριες περιοχές με ενίσχυση των επενδύσεων, πάντοτε με ευνοϊκούς οικονομικούς όρους, την απαγόρευση της πολυθεσίας και φυσικά το θέμα των ημερών: την αξιοκρατία στις προσλήψεις και μάλιστα στις δημόσιες θέσεις.

Στο σημείο αυτό, καλό θα ήταν να τονίσουμε και τη δυσμενή θέση των νέων στην ελληνική σύγχρονη πραγματικότητα. Ανεργία, χάσμα γενεών, έλλειψη υποστήριξης και κατανόησης, εκμετάλλευση, απομόνωση και άρνηση είναι μερικές μόνο από τις εκφάνσεις της πραγματικότητας των νέων σήμερα.

Τι θα μπορούσε άραγε να προτείνει η σημερινή κοινωνία στους νέους; Μια βαθύτερη και επισταμένη διερεύνηση των προβλημάτων, που οδηγούν στο χάσμα των γενεών, στην έλλειψη των προϋποθέσεων για τη δημιουργική έκφραση των νέων και στην απουσία ή υπολειτουργία των θεσμών θα τους βοηθούσαν στην ομαλή τους ένταξη στο πολιτειακό μας γίγνεσθαι. Ίσως θα ήταν κάποια αρχή για τη λύση του προβλήματος. Την πρόταση βέβαια την έκανε πριν μερικούς αιώνες ο Περικλής στον Επιτάφιό του. «Στα αξιώματα υποβαλλόμαστε ανάλογα με τις δυνατότητες και την προκοπή μας, χωρίς να εμποδίζεται κανένας από την καταγωγή, τον πλούτο, την κοινωνική του θέση». Εγώ θα προσθέσω κάτι ακόμα: την ηλικία.

Βέβαια, υπάρχουν κι άλλα θέματα, που είναι χρήσιμο να αναφερθούν, τουλάχιστον, ως αφορμή για σκέψη και προβληματισμό, όπως η δωρεά οργάνων κι η ανάγκη ενημέρωσης της κοινής γνώμης, ο θεσμός της υιοθεσίας κι η αρτιότερη οργάνωση του συστήματος, η ευθανασία κι η ανάγκη νομοθετικής κάλυψης.

Η αναφορά όλων αυτών των προβλημάτων σκοπό δεν έχει τη δημιουργία κλίματος τρομοκρατίας για το σαθρό κόσμο που ζούμε ή για τις απάνθρωπες συνθήκες ζωής που εμείς οι ίδιοι έχουμε δημιουργήσει. Σκοπός μας νομίζω ότι δεν θα πρέπει να είναι ο απλός κι εύκολος καταλογισμός των ευθυνών στο τρίπτυχο Παιδεία – Πολιτεία - Πολίτες. Αποδιοπομπαίος τράγος δεν είναι ένα πραγματικό πρόσωπο, ένας τύπος ή όπως θα έλεγε ένας ψυχαναλυτής, μια μεταβατική φιγούρα, στην οποία προβάλλει ο παρατηρητής τους δικούς τους φόβους κι ελπίδες. Σκοπός μας επιβάλλεται να είναι όχι μόνο ο προσδιορισμός του προβλήματος και του επιπέδου επίλυσής του, αλλά ταυτόχρονα ο εντοπισμός των κινήτρων και των αναγκών που

οδηγούν στο πρόβλημα και η αναζήτηση λύσεων, που θα αποτελεί μια άτυπη συμφωνία, για να ικανοποιεί καθέναν από τους εμπλεκομένους στο πρόβλημα.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.».

Επίσης, οι ομιλητές Έφηβοι Βουλευτές διατύπωσαν τις απόψεις τους επί των θεμάτων της Σύνθεσης Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων.

Στη συνέχεια, η Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, έγινε δεκτή, κατ' αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα και προτάσεις, καθώς και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία.

ΕΚΘΕΣΗ

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Β΄ Τμήμα) της «Βουλής των Εφήβων», κατά την εξέταση των θεμάτων «Ναρκωτικά, Ρατσισμός, Βία και εγκληματικότητα, Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, Ισότητα των φύλων, Ανεργία και φτώχεια, Η θέση των νέων στην κοινωνία, Το δημογραφικό πρόβλημα, Τοπικά προβλήματα, Άλλα κοινωνικά προβλήματα», που περιλαμβάνονται στη Σύνθεση Κειμένων των μαθητών της Β΄ Τάξης των Λυκείων (Ενιαίων, Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Εσπερινών, Ειδικών, Μουσικών και Γυμνασίων με λυκειακές τάξεις) της Ελλάδας, της Κύπρου και της αντίστοιχης τάξης των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού και των μαθητών της τελευταίας τάξης του Α΄ Κύκλου των Τ.Ε.Ε. (Δημοσίων, Ιδιωτικών, Ημερησίων, Απογευματινών, Εσπερινών, Ειδικών) της Ελλάδας, καθώς και των μαθητών της Β΄ Τάξης των Τεχνικών Σχολών της Κύπρου, που συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», ΙΒ΄ Σύνοδος 2006 – 2007, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις του Εισηγητή Μητρέβσκη Θεόδωρου, καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε τη Σύνθεση Κειμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, κατ' αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα και προτάσεις, καθώς και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία και εισηγείται την ψήφισή της από την Ολομέλεια της «Βουλής των Εφήβων», ως έχει.

Αθήνα, 19 Ιανουαρίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΗΛΕΙΑΣ